

Islamisk bokserie 1

Grunderna i

Tawhîd

- islamisk monoteism

Dr. Abu Ameenah Bilal Philips

Grunderna i

Tawhîd

(islamisk monoteism)

av

Abu Ameenah Bilal Philips

Utgiven av *Sakifa bokförlag*

Det islamiska trosamfundet i skandinavien

Huvudkontor i Köpenhamn: Dorteavej 45

P.O. Box 2614

21 00 Köpenhamn

Tel. (45) 38 11 22 25

Fax: (45) 38 11 22 26

Kontakt Sverige:

Tel. 0704- 67 10 22 (18:00 - 21:00)

Hemsida: www.wakf.com/svbocker

E-post: svbocker@wakf.com

Engelska originalets titel:

The Fundamentals of Tawheed (Islamic monotheism)

© 2002 den svenska översättningen

Det islamiska trosamfundet i skandinavien

ISBN 87-91225-01-9

Andra Upplagan (1415 Efter Hijra / 1994 E.Kr)

I

Innehållsförteckning

<i>Utgivarens förord</i>	v
<i>Författarens förord</i>	vi
Kapitel 1: TAWHÎDS KATEGORIER	1
Tawhîd ar-Rubûbîyah	4
<i>(Bevarandet av herraväldets enhet)</i>	
Tawhîd al-Asmâ was-Sifât	7
<i>(Bevarandet av Allahs namn och egenskaper)</i>	
Tawhîd al-'Ibâdah	10
<i>(Bevarandet av dyrkans enhet)</i>	
Kapitel 2: SHIRKS KATEGORIER	18
Shirk inom Rubûbîyah	18
(A) Shirk genom förenande	18
(B) Shirk genom förnekelse	20
Shirk inom al-Asmâ was-Sifât	21
(A) Shirk genom att förmänskliga	22
Shirk inom al-'Ibâdah	24
(A) Ash-Shirk al-Akbar (Stor Shirk)	24
(B) Ash-Shirk al-Asghar (mindre Shirk)	26
Kapitel 3: ALLAHS FÖRBUND MED ADAM	28
Barzakh	28
Före skapelsen	29
Fitrah	31
Född muslim	33
Förbundet	34
Kapitel 4: AMULETTER OCH OMEN	36
Lyckobringare	36
Ståndpunkt beträffande Lyckobringare	39
Omen	41
Fa'l (Goda Omen)	44
Den islamiska ståndpunkten beträffande omen	45
Kapitel 5: SPÅDOMAR	48
Djinnernas värld	48
Den islamiska ståndpunkten beträffande spådomar	54
Att besöka spåmän	54
Tron på siare	55

Kapitel 6: ASTROLOGI	58
Muslimska astrologers argument	61
Den islamiska ståndpunkten beträffande horoskop. .	62
Kapitel 7: MAGI	65
Magins verklighet	66
Den islamiska ståndpunkten beträffande magi	74
Kapitel 8: ÖVERLÄGSENHET	76
Betydelse	77
Faran med begreppet "inneboende"	78
Klara bevis	79
Sammanfattning	86
Kapitel 9: ATT SE ALLAH (GUD)	90
Föreställningen om Allah	90
Såg profeten Muhammad (gfvh) Allah?	92
Satan låtsas vara Allah	93
Betydelsen av Sûrah an-Najm	94
Visdomen bakom att inte se Allah	95
Att se Allah i nästa liv	95
Att se profeten Muhammad (gfvh)	97
Kapitel 10: HELGONDYRKAN	99
Allahs gunst	99
Taqwâ	101
Walî: "Helgonet"	103
Fanâ: Människans förenande med Gud	106
Guds förenande med människan	109
Rûhullâh: Allahs "ande"	111
Kapitel 11: GRAVDYRKAN	117
Böner till de döda	118
Religionens utvecklingsmönster	121
Religionens urartningsmodell	122
Uppkomsten av Shirk	124
Överdrivet hyllande av de rättrådiga	125
Gravrestriktioner	126
"Att göra gravar till helgedomar"	129
Moskéer (Masjid) med gravar	131
Profetens (gfvh) grav	131
Bön (Salâh) i profetens (gfvh) moské	132
SLUTSATS	133

UTGIVARENS FÖRORD

I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN!

Detta är den första boken i en serie böcker om islam på svenska.

Islam bygger på fem pelare - trosbekännelsen, bönen, fastan, allmosan och vällfärden. Den här boken tar upp den första pelarens första del, dvs. första halvan av trosbekännelsen. Den första meningen, kallad Kalimato at-Tawhîd, lyder "Lâ ilâha illAllâh" vilket betyder "Det finns ingen gudom förutom Gud". Detta - som är islams kärna - är så viktigt att en mycket stor del av profeten Mohammads (**gfvh**)* profetskap gick ut på att predika om just tawhîd, islamisk monoteism.

I boken förekommer flera olika Korancitat. När dessa citat återgivits i boken har vi utgått från de två mest lättillgängliga koranöversättningarna av K.V Zetterstén och Mohammad Knut Bernström. För att översättningen ska ligga så nära det arabiska originalet som möjligt i både språk och stil har dock vissa modifieringar gjorts i texterna.

Vi vill i detta förord även rikta ett tack till alla inblandade som med Guds hjälp gjort det möjligt att färdigställa boken.

Vi ber Gud - upphöjd och prisad - om att låta vårt arbete vara till nytta och glädje för alla muslimer med svenska som modersmål, och om att en ökad förståelse av tawhîd skall komma att leda till att vi alla blir bättre muslimer. Vi ber också om att denna bok skall vara ett medel till att ge även den ickemuslimska läsaren en djupare insikt i den islamiska gudsuppfattningen. Amîn.

Allt som är rätt och bra i denna bok har gjorts med Guds vilja och hjälp medan eventuella misstag och fel, i både sak och språk, enbart beror på vår otillräcklighet som människor.

* Förkortningen "**gfvh**" står för "må Guds frid och välsignelser vara över honom" och används av muslimer då Profeten Muhammads namn nämns.

Det Islamiska Trosamfundet
i Skandinavien

FÖRFATTARENS FÖRORD

Det är allmänt känt att Tawhîd är grunden i islam och att det tydligt uttrycks i meningen *La ilâha il-lal-lâh* (Det finns ingen gudom utom Gud) vilket betyder att det bara finns en sann Gud och att endast Han förtjänar att dyrkas. Den här till synes enkla meningen utgör skiljelinjen mellan *imân* (sann tro) och *kufir* (icke-tro) enligt islams grundsats. På grund av Tawhîd anses islams gudstro vara enhetssträvande och islam räknas till världens monoteistiska religioner tillsammans med judendomen och kristendomen. Dock räknas kristendomen, enligt islamiska enhetsbegreppet (Tawhîd), som polyteism och judendomen ses som en subtil form av avgudadyrkan.

Således är Tawhîd ett ganska djupsinnigt begrepp som kräver ytterligare klargörande även bland muslimer. Detta kan illustreras med det faktum att vissa muslimer likt Ibn 'Arabî¹ tolkade Tawhîd som att Allah är allt och allt är Allah; att det finns endast en existens som är Allah. Likväl klassificeras sådan tro av de flesta inom islam som panteism och som sådan samma som *kufir*. Andra muslimer som mu'taziliter² tyckte att Tawhîd berövade Allah alla hans attribut och hävdade att han finns överallt och i allt. Dock förkastades även dessa idéer av det ortodoxa islam och ansågs vara kätterskt. Faktum är att nästan alla olika kätterska sekter som brutit sig ut från islams huvudlinje, från profetens (må Guds frid och välsignelser vara över honom) tid till idag, började sin avvikelse med utgångspunkt från Tawhîd. Alla de som har arbetat för att förstöra islam och vilseleda dess anhängare har försökt att neutralisera Tawhîd-begreppet därför att det representerar den verkliga kärnan i islams gudomliga budskap som predikades av alla profeter (gfvd). De har introducerat begrepp om Allah totalt främmande för islam; begrepp skapade för att leda bort människan från att dyrka endast Allah. När människorna väl accepterat dessa hedniska filosofier om Gud blir de lätt mottagliga för en mängd andra avvikande idéer vilka alla så småningom leder de som accepterar dem till att dyrka skapade ting förklätt till den sanna Gudsdyrkan.

---

¹ Muhammad ibn 'Alî ibn 'Arabî föddes i Spanien 1165 e.v.t. (efter vår tideräkning) och dog i Damaskus 1240 e.v.t. Han påstod sig besitta inre ljus och kunskap om Allahs största namn och hänvisade till sig själv såsom helgon vilket han antydde hade större status än profetskap. I de efter hans död påföljande seklerna upphöjde hans anhängare honom till helgon och gav honom titeln ash-Shaykh al-Akbar (Den störste mästaren) men majoriteten av de muslimskt lagkunniga ansåg honom vara en kättare. Hans främsta arbete är al-Futûhât al-Mackîyah och Fusûs al-Hikam (H.A.R. Gibb och J.H. Kramers, *Shorter Encyclopedia of Islam* (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1953), s. 146-147).

² En förnuftsfilosofisk skola grundad under Umayyadperioden (tidigt 700-tal e.v.t.) av Wasil ibn 'Atâ och 'Amr ibn 'Ubayd. De vann inflytande över 'Abbâsidstaten i över hundra år och fortsatte att influera det islamiska tänkandet in på 1100-talet (*Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 421-426).

Profeten själv (må Guds frid och välsignelser vara över honom) varnade ständigt muslimerna akta sig för sådana avvikelser som hade drabbat nationerna före dem. Han uppmuntrade dem att hålla sig tätt intill den "stig" han vandrade. En dag när han satt tillsammans med sina vänner drog han en rät linje på marken. Utifrån den drog han sedan flera avvikande linjer på varje sida om den. När hans vänner frågade honom vad det betydde pekade han på linjerna och berättade att de representerar varje vilseledande stig i det här livet. Han fortsatte med att säga att det i början av varje stig satt en djävul som lockade människor till just den stigen. Efter det pekade han på den raka linjen i mitten och talade om för dem att den representerade Allahs stig. När vännerna bad om ytterligare förklaring sa han att det var den stig han följde och reciterade följande vers:

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ

[Gud säger:] "Detta är Min väg, en rak [väg]; följ den och följ inte [andra] vägar; annars kan ni förlora Hans väg ur sikte!"
(Koranen 6:153)³

Därför är det av största vikt att Tawhîd klart förstås på det sätt det lärdes ut av profeten (gfvh) och som det förstods av hans vänner, annars kan man lätt hamna på en av de många avvikande stigarna medan man samtidigt predikar Tawhîd, ber, betalar Zakâh,⁴ fastar och gör Hajj.⁵ Allah, den visaste, har pekat på det här fenomenet när Han i Koranen säger,

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

Och de flesta av dem tror icke på Gud utan att sätta andra vid Hans sida (Koranen 12:106)

Emellertid, när en läsare jämför det stora antal böcker skrivna på engelska om *Salâh*, *Zakâh*, *Saum* (fasta) och *Hajj* eller om islamisk ekonomi och politik med de fåtal broschyrer och häften skrivna om Tawhîd kan han eller hon endast dra slutsatsen att Tawhîd har liten betydelse i islam. Det

³ Rapporterat av Ibn Mas'ûd och insamlat av *an-Nasâ'i*, *Ahmad* och *ad-Dârimi*.

⁴ Årlig obligatorisk välgörenhet.

⁵ Pilgrimsfärd till Mecka.

antagandet stärks vidare när man läser även de mest omfattande böckerna om islam där Tawhîd oftast diskuteras på en halvsida medan resten av boken ägnar sig åt att i detalj förklara de andra pelarna i islam. Trots detta är Tawhîd den verkliga grunden för islam på vilken alla andra pelare och principer vilar. Om inte ens Tawhîd är grundlig så blir resten av islam, som en följd av detta, en serie hedniska ritualer. Utan tvekan är det nödvändigt att översätta och skriva mer om Tawhîd för att fylla tomrummet och korrigera felaktiga övertygelser bland både muslimer och icke-muslimer.

Denna bok utgör ett ödmjukt försök att förse svensktalande läsare⁶ med en grundläggande analys av det stora området inom den islamiska vetenskapen om Tawhîd. Även om denna bok är baserad på den hållning som används i klassiska arabiska texter gällande vetenskapen om Tawhîd, som boken *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*⁷ har jag medvetet undvikit en presentation av de teologiska frågor som finns i de klassiska texterna vilket har liten eller ingen relevans för moderna svenska läsare.

Huvuddelen av materialet till den här boken har samlats ihop från lektioner om Tawhîd vilka jag har förberett och undervisat i från sjunde klass upp till tolfte på Manaret ar-Riyadh English Medium Islamic School, så därför är språket avsiktligt lätt och okomplicerat. Många av dessa föreläsningar liksom andra i *Fiqh* (islamisk lag), *Hadîth* (profetens (gfvh) traditioner) och *Tafsîr* (förklaringar) har cirkulerat inom det muslimska samhället över hela USA och Västindien. På grund av positiv respons och stor efterfrågan av mer sådant material bestämde jag mig för att sätta ihop den här boken genom att revidera Tawhîd-lektionerna och lägga till några fler tillämpliga ämnen. Jag ber att Allah accepterar den här ansträngningen och gör den till nytta för alla som läser den, därför att det ytterst endast är Allahs acceptans som verkligen räknas och framgång sker endast med hans vilja.

Abu Ameenah Bilal Philips
Ramadaan 1982
Riyad, Saudi Arabia⁸

---

⁶ Det engelska originalet pratar om engelsktalande och engelska läsare. Detta har modifierats för att passa in i den svenska översättningen.(övs. anm.).

⁷ Ibn Abil-'Ezz al-Hanafî, *Sharh al-'Aqîdah at-Tahâwîyah* (Beirut: al-Maktab al-Islâmî, 8 uppl. 1984).

⁸ På grund av diverse socioekonomiska faktorer kunde jag inte publicera det här arbetet förrän 1989. Under förberedelserna av publiceringen av manuskriptet gjordes emellertid ytterligare modifieringar och förbättringar vilka - om Gud vill - kommer att höja värdet på det här arbetet.

Tawhîds kategorier

Ordagrant betyder Tawhîd förenande (slå ihop någonting till ett) eller "att hävda enhet" och det kommer av det arabiska ordet *wahhada* som betyder förena eller sammanslå.⁹ Emellertid, när ordet Tawhîd syftar på Allah (*Tawhîdullâh*),¹⁰ betyder det förverkligandet och bevarandet av Allahs enhet i människans alla handlingar vilket direkt eller indirekt relateras till honom. Tron säger att Allah är En utan partner i välde och handling (*Rubûbiyah*), En utan likhet i väsen och egenskap (*Asmâ wa Sifât*) och En utan konkurrens i gudomlighet och dyrkan (*Ulûhiyah/Ibâdah*). De här tre aspekterna formar grunden för de kategorier i vilka vetenskapen traditionellt delar in Tawhîd. De tre överlappar varandra och är oskiljaktiga på sådant sätt att den som utelämnar någon aspekt har misslyckats med att uppfylla kraven för Tawhîd. Utelämnandet av någon av de ovan nämnda aspekterna hänvisas till *Shirk* (litt. dela), att Allah har kompanjoner vilket enligt islamisk terminologi är jämställt med avgudadyrkan.

Tawhîds tre kategorier är vanligtvis omnämnda med följande namn:

1. Tawhîd ar-Rubûbiyah

(Bevarandet av herraväldets enhet).

2. Tawhîd al-Asmâ was-Sifât

(Bevarandet av Allahs namn och egenskaper).

3. Tawhîd al-'Ibâdah

(Bevarandet av dyrkans enhet).¹¹

Uppdelningen av Tawhîd i de här kategorierna gjordes inte av profeten (gfvh) och inte heller av hans efterföljare eftersom det inte fanns något

---

⁹ J.M. Cowan, *The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic*, (Spoken Language Services Inc., New York, 3 uppl., 1976), s. 1055.

¹⁰ Ordet Tawhîd finns faktiskt inte med i varken Koranen eller profetens (fvmh) uttalanden (Hadîth). Emellertid, när profeten (fvmh) skickade Mu'adh ibn Jabal till Yemen som guvenör 9 e.h. (efter Hidjrah) talade han om för honom "Du kommer att bege dig till kristna och judar (ahl al-Kitâb), så det första du måste presentera för dem är Allahs enhet (Yuwahhidû Allah)." (Framfört av Ibn 'Abbâs och insamlat av al-Bukhârî (Muhammad Muhsin Khan, *Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), (Riyadh: Maktabah ar-Riyaad al-Hadîthah, 1981), vol. 9, s. 348-349, nr. 469) och Muslim (Abdul Hamid Siddiq, *Sahih Muslim* (Engelsk övers.), (Lahore: Sh. Muhammad Ashraf Publishers, 1987), vol. 1, s. 14-15, nr. 27). I den här hadîthen använde profeten (fvmh) presensformen av det verb från vilket substantivet Tawhîd kommer.

¹¹ Ibn Abil-'Ezz al-Hanafî, *Sharh al-'Aqidah at-Tahâwîyah*, s. 78.

behov av att analysera sådana grundläggande trosprinciper på det sättet. Emellertid är grunden för de här delarna alla inbakade i verser i Koranen och i profetens (gfvh) och hans efterföljares förklarande uttalanden vilket kommer att klargöras för läsaren när varje kategori behandlas mer detaljerat senare i detta kapitel.

Behovet av den här analytiska framställningen av Tawhîd uppkom efter att islam hade spridits till Egypten, Bysans, Persien och Indien och tog till sig kulturen i dessa regioner. Det är fullt naturligt att förvänta sig att när människorna i de här länderna anammade islam skulle de ta med sig vissa rester från sin gamla tro. När vissa av dessa nya konvertiter började uttrycka sina olika filosofiska tankar om Gud i skrift och diskussioner uppstod förvirring i vilken den rena och enkla enhetstron i islam hotades. Det fanns också andra som utåt hade accepterat islam men i hemlighet arbetade för att förstöra religionen inifrån då de inte var kapabla att göra det militärt. Den här gruppen började aktivt propagera för förvrängda idéer om Allah bland massorna i avsikt att riva den första trospelaren Îmân (tro), och med den själva islam.

Enligt muslimska historiker var den första muslimen att uttrycka teorin om människans fria vilja och frånvaron av ödet (*Qadar*) en irakisk kristen konvertit som hette Sausan. Sausan reverterade senare till kristendomen men först efter det att han hade påverkat sin student Ma'bad ibn Khâlîd al-Juhanî från Basrah. Ma'bad spred sin mästares lära till dess han blev fångad och avrättad av Umayyads kalif 'Abdul-Malik ibn Marwân (685-705) år 700 e.v.t.¹² De yngre Sahâbah (profetens [gfvh] efterföljare) som levde under den här perioden, som 'Abdullah ibn 'Umar (d. 694 e.v.t.) och 'Abdullah ibn Abî Awfâ (d. 705 e.v.t.), föreslog folket att inte välkomna dem som förnekade ödet och inte heller be för dem som dog. Detta då de ansåg dem vara icke-troende.¹³ Emellertid fortsatte kristna filosofers argument för den fria viljan att få nya anhängare. Ghailân ibn Muslim från Damaskus studerade för Ma'bad och förespråkade den fria viljan till dess han blev förd in framför kalif 'Umar ibn 'Abdul-'Azîz (717-720 e.v.t.). Han tog officiellt tillbaka det han tidigare trott på men efter kalifens död började han återigen lära ut den fria viljan. Den därpå följande kalifen Hishâm ibn 'Abdul-Malik (724-743 e.v.t.) lät arrestera, åtala och avrätta honom.¹⁴ En annan framstående kontroversiell person var al-Ja'd ibn Dirham som inte bara understödde filosofin om den fria viljan utan också försökte omtolka de Koranverser som innehåller beskrivningar av Allahs egenskaper enligt den neoplatonska filosofin. Al-Ja'd var vid ett tillfälle privatlärare för

¹² Ibn Hajar, *Tahdhîb at-Tahdhîb*, (Hydrabad, 1325-1327) vol. 10, s. 225.

¹³ 'Abdul-Qâhir ibn Tâhir al-Baghdâdî, *Al-Farq bain al-Firaq*, (Beirut: Dâr al-Ma'rifah), s. 19-20.

¹⁴ Muhammad ibn 'Abdul-Karîm ash-Shahrastânî, *Al-Milal wan-Nihal*, (Beirut: Dâr al-Ma'rifah, 2 uppl., 1975), vol.1, s. 30.

Umayyadprinsen Marwân ibn Muhammad som senare blev den fjortonde kalifen (744-750 e.v.t.). Under sina föreläsningar i Damaskus förnekade han öppet vissa av Allahs egenskaper som seendet, hörandet och dylikt ända till Umayyads guvernör förvisade honom.¹⁵ Han flydde då till Kufah där han fortsatte att föreslå sina idéer och samla anhängare till dess hans kätterska åsikter blev vitt spridda och Umayyadguvernören Khâlid ibn Abdillâh avrättade honom offentligt år 736 e.v.t. Emellertid fortsatte hans närmste lärjunge Jahm ibn Safwân att försvara sin mästares lära i filosoficirklar i Tirmiz och Balakh. När hans hädelser blev utspridda blev han avrättad av Umayyadguvernören Nasr ibn Sayyâr år 743 e.v.t.¹⁶ De tidiga kaliferna och deras guvernörer stod närmare islams principer och massornas medvetande var högre på grund av närvaron av profetens (gfvh) efterföljare och deras studenter. Följaktligen fick kraven på avrättning av kättare omedelbar respons från de regerande. I motsats till detta var de senare Umayyadkaliferna mer korrupta vilket gjorde att de bara visade lite intresse för sådana religiösa frågor. Massorna blev också mindre islamiskt medvetna och i och med det mer mottagliga för avvikande idéer. Då fler och fler människor anammade islam, och kunskapen i det ökade antalet besegrade nationer integrerats, användes inte längre avrättning för att dämpa den växande vågen av kätteri. Uppgiften att motsätta sig kätterivågen låg på den tidens lärda muslimers axlar vilka reste sig för att bemöta utmaningen intellektuellt. De motsatte sig systematiskt de olika främmande filosofierna och trosbekännelserna genom att kategorisera dem och bemöta dem med principer härledda från Koranen eller Sunnah. Det var utifrån detta försvar som vetenskapen om Tawhîd utvecklade sig med sina precist definierade kategorier och delar. Den här specialiseringsprocessen uppstod samtidigt inom alla de andra islamiska kunskapsområdena precis som det har gjort inom olika sekulariserade vetenskaper idag. Därför måste man komma ihåg, när man djupare studerar Tawhîd och dess separata kategorier, att de ingår i en organisk enhet vilken är grunden till en större helhet, islam själv.

¹⁵ Ahmad ibn Hanbal, *Ar-Radd'alâ al-Jahmîyah*, (Riyadh: Dâr al-Liwâ, 1 uppl., 1977), s. 41-43.

¹⁶ Muhammad ibn 'Abdul-Karîm ash-Shahrestânî, *Al-Milal wan-Nihal*, (Beirut: Dâr al-Ma'rifah, 2 uppl., 1975), vol.1, s. 46.

TAWHÎD AR-RUBÛBÎYAH (Bevarandet av herraväldets enhet)

Den här kategorin baserar sig på idén att Allah ensam har skapat allting när ingenting fanns; Han upprätthåller och tar hand om skapelsen utan att behöva den eller få någonting från den; och Han är den ende Herren över universum och dess invånare utan att någon utmanar Hans suveränitet. För att beskriva skaparens-upprätthållarens kvaliteter används på arabiska ordet *Rubûbîyah* vilket kan härledas från "roten" *Rabb* (Herre). Enligt den här kategorin är det, eftersom Gud är den enda verkliga existerande kraften, Han som har gett allting kraften att röra sig och förändra sig. Ingenting sker med skapelsen om inte Han tillåter det att ske. Som en bekräftelse på detta faktum brukade profeten Muhammad (gfvh) ofta upprepa och utropa frasen *La hawla wa lâ quwwata illâ billâh* (Det finns ingen rörelse eller kraft utan Allahs vilja). Grunden för *Rubûbîyah*-konceptet kan hittas i många Koranverser. Till exempel säger Allah:

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

GUD är alltings Skapare; Han styr och övervakar allt.
(Koranen 39:62)

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

"fastän Gud har skapat både er och ert hantverk?"
(Koranen 37:96)

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

...icke heller var det du, som slungade, när du slungade, utan det var Gud, som slungade,¹⁷ ... (Koranen 8:17)

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

Ingen olycka drabbar [er] utan Guds tillåtelse.... (Koranen 64:11)

¹⁷ Detta syftar på en mirakulös händelse som skedde när profeten (fvmh) samlade lite sand i sin hand och kastade det mot fienden (i början av slaget vid Badr). Allah gjorde så att sanden, trots det långa avståndet, flög upp i ansiktet på fienden.

Profeten (gfvh) vidareutvecklade det här konceptet genom att säga: "Tänk dig att även om hela mänskligheten samlades för att göra något för att hjälpa dig så skulle de bara kunna göra någonting för dig som Allah redan har bestämt för dig. Likaså om hela mänskligheten hade samlat sig för att skada dig så skulle de bara kunna göra något sådant som Allah redan har bestämt ska hända med dig".¹⁸ Alltså, det människan anger som tur och otur är helt enkelt saker förutbestämda av Allah som en del av prövningarna i det här livet. Händelserna följer ett mönster bestämt av Allah allena. Allah har sagt i Koranen:

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ

TROENDE! Bland era hustrur och era barn kan finnas [de som är] era fiender; var därför på er vakt mot dem!... (Koranen 64:14)

Det betyder att i de goda sakerna här i livet finns det flera prövningar på ens tro på Gud. Likaså finns det prövningar i de hemska sakerna som också sker här i livet vilket nämns i följande vers:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ
وَالْأَنْفُسِ وَالْثَّمَرَاتِ وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ

Vi ska helt visst låta er utstå prövningar genom fruktan, hungersnöd, förlust av egendom och liv och frukten . Förkunna för de tålmodiga och uthålliga ett glatt budskap. (Koranen 2:155)

Ibland känns mönstren igen, som i fall med orsak-verkansammanhang, och ibland känns de inte igen, som när uppenbart goda saker kommer av onda händelser och uppenbart onda saker kommer av goda händelser. Gud har förklarat att visdomen bakom dessa uppenbara oregelbundenheter ligger långt från människans omedelbara förståelse på grund av hennes begränsade kunskap.

وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ
تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

¹⁸ Rapporterat av Ibn 'Abbās och insamlat av at-Tirmidhī. Se Ezzeddin Ibrahim och Denys Johnson-Davies, *An-Nawawi's Forty Hadith*, (Engelsk övers.), (Damaskus, Syrien: The Holy Koran Publishing House, 1976), s. 68, nr. 19.

...Men det kan hända att något är er förhatligt och [ändå] är detta ett gott för er; och det kan hända att ni älskar något och [ändå] är detta ett ont för er - Gud vet, men ni vet inte.

(Koranen 2:216)

Ibland kan uppenbart onda händelser i en människas liv visa sig vara till det bästa och uppenbart goda saker, vilka människor önskar sig, visar sig vara skadliga. Följaktligen begränsas människans inflytande över livets händelser av valen mellan de alternativ som presenteras för henne och inte av det resultat valet får. Med andra ord, människan föreslår och Gud dirigerar. Uppenbarligen kommer både "tur" och "otur" från Allah och kan inte påverkas av lyckoamuletter som hartass, fyrklöver, önskeben, lyckonummer, horoskop m.m. eller av oturstecken som fredagen den 13:e, krossade speglar, svarta katter o.s.v. Faktum är, att tro på lyckoamuletter och oturstecken visar prov på den allvarliga synden *Shirk* (förbund) inom *Tawhîd*. 'Uqbah, en av profetens (gfvh) vänner, rapporterade att en gång närmade sig en grupp män Allahs budbärare (gfvh) för att avge trohetsed till honom, och han accepterade eden från nio av dem men vägrade att acceptera den tiondes ed. När de frågade varför han inte accepterade deras väns ed svarade han: "Sannerligen, han bär en amulett."¹⁹ Mannen som bar amuletten stoppade handen innanför kläderna, ryckte bort amuletten förstörde den och avlade sedan sin ed. Profeten (gfvh) sade då: "Den som bär amulett har begått *Shirk*".²⁰

Det är endast liten skillnad mellan användandet av Koranen som lyckobringare eller amulett, genom att ha den på sig eller bära Koranverser i kedjor eller fickor för lycka eller för att hålla det onda borta, och det som hedningarna gör. Varken profeten (gfvh) eller hans närmaste använde Koranen på det här sättet och profeten (gfvh) sa: "Den som tillför något till islam som inte tillhör det får det förkastat".²¹ Det är sant att Koranverserna an-Nâs och al-Falaq uppenbarades speciellt för exorcism (att fördriva onda andar), men profeten (gfvh) själv har visat det rätta sättet att använda dem. Vid ett tillfälle då en förbannelse hade riktats mot honom bad han 'Alî ibn Abî Tâlib att recitera de båda kapitlen vers för vers och när han blev sjuk brukade han recitera dem för sig själv.²² Han skrev inte ner dem och hängde dem runt halsen, band fast dem på armen eller runt midjan och inte heller bad han andra göra så.

¹⁹ En amulett för att få tur eller för att hålla ondskan borta.

²⁰ Insamlat av Ahmad.

²¹ Rapporterat av 'Â'ishah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English) vol. 3, s. 535, nr. 861), Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.) vol. 3, s. 931, nr. 4266 och nr. 4267) och Abu Dâwûd (Ahmad Hasan, *Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), (Lahore: Sh. Muhammad Ashraf Publishers, 1 uppl., 1984), vol. 3, s. 1294).

²² Rapporterat av 'Â'ishah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English) vol. 6, s. 495, nr. 535) och Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.) vol. 3, s. 1195, nr. 5439 och nr. 5440).

TAWHÎD AL-ASMÂ WAS-SIFÂT (Bevarandet av Allahs namn och egenskaper)

Den här kategorin inom Tawhîd har fem huvudsakliga betydelser.

1. Den första betydelsen av att bevara Allahs namn och egenskaper är att Allah måste bli hänvisad till på det sätt som Han själv eller Hans profet (gfvh) har beskrivit honom utan att bortförklara hans namn och egenskaper genom att ge dem andra betydelser än vad de verkligen betyder. Till exempel så säger Allah i Koranen att han blir arg på de icke-troende och hycklarna. Han säger:

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنُّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السُّوءِ
وَوَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

[Gud har gett dig denna seger också] för att straffa hycklarna, såväl männen som kvinnorna, och männen och kvinnorna som sätter medhjälpare vid Guds sida och tänker förkastliga tankar om Gud. Detta onda skall återfalla på dem själva och Guds vrede skall upptändas mot dem och [Han] skall utestänga dem från Sin nåd och bereda dem en plats i helvetet - ett i sanning eländigt slut. (Koranen 48:6)

Alltså är vrede en av hans egenskaper. Det är inte rätt att säga att hans vrede måste betyda Hans straff eftersom ilska är ett tecken på svaghet hos människan och då inte passar in på Allah. Det Allah har sagt måste accepteras av det skälet att Hans vrede inte är likadan som mänsklig vrede vilket grundar sig på Allahs påstående att "**...Ingenting är som Han - Han som hör allt, ser allt.**"²³ Logiskt sett resulterar den så kallade "förnuftiga" förklaringen i ett förnekande av Guds existens. Då Allah beskriver sig själv som levande och människan också lever skulle, enligt de förnuftiga argumenten, Gud varken leva eller existera. Faktum är att likheten mellan Guds och människans egenskaper endast är till namnet och inte i ställning. När egenskaper används med hänvisning till Gud ska de förstås i sin absoluta betydelse fria från mänskliga brister.

²³ Surah ash-Shûrah (42:11).

2. Den andra betydelsen av Tawhīd al-Asmā was-Sifāt innebär att man hänvisar till Allah så som Han hänvisar till sig själv utan att ge honom några nya namn eller egenskaper. Till exempel så får inte Allah ges namnet al-Ghādib (den Arge), trots det faktum att han har sagt att Han blir arg, därför att varken Allah eller Hans budbärare (gfvh) har använt det namnet. Det kan tyckas vara petigt men det måste vidhållas för att förebygga felaktiga beskrivningar av Gud. Det betyder att den begränsade människan inte är i den positionen att hon kan definiera skapelsens obegränsade och omätbare Herre.

3. Den tredje betydelsen av Tawhīd al-Asmā was-Sifāt innebär att Allah ska refereras till utan att Han ges samma egenskaper som Hans skapelse. Till exempel så påstås det i Bibeln och i Torah att Allah skapade universum de första sex dagarna och att Han vilade på den sjunde.²⁴ På grund av detta har judar och kristna antingen lördag eller söndag som vilodag på vilken det anses syndfullt att arbeta. Sådana påståenden tilldelar Gud samma egenskaper som Hans skapelse. Det är människan som blir trött efter hårt arbete och som behöver vila för att återhämta sig.²⁵ På andra ställen i Bibeln och i Torah framställs Gud som ångerfull på grund av sina dåliga tankar på samma sätt som människor gör när de inser att de gjort fel.²⁶ Likaså omkullkastas Tawhīd av påståendet att Gud är en ande eller har en ande. Allah hänvisar inte till sig själv som en ande någonstans i Koranen och Hans profet (gfvh) gör inte heller några sådana uttalanden i Hadīth. Faktum är att Allah hänvisar till anden som en del av Hans skapelse.²⁷

Huvudprincipen som ska följas när Allahs egenskaper behandlas finns i följande Koranvers:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

"...Ingenting är som Han - Han som hör allt, ser allt."

(Koranen 42:11)

Egenskaper som hörande och seende tillhör även mänskliga egenskaper men när de är egenskaper tillhörande ett gudomligt väsen kan de, i sin perfektion, inte jämföras. Emellertid, när de här egenskaperna syftar på människan behövs också öron och ögon, organ vilka inte kan tillskrivas Gud. Det människan vet om Skaparen är endast det lilla Han har avslöjat för henne genom

²⁴ Genesis 2:2, "Och Gud fullbordade på sjunde dagen det verk som Han hade gjort. Och Han vilade på sjunde dagen från allt det verk som Han hade gjort." Svenska Bibelsällskapets varsamma språkliga revision av 1917 års översättning av GT, s. 2.

²⁵ I motsats säger Allah uttryckligen i Koranen, "...Slummer överraskar Honom inte och inte heller sömn..." (Sûrah al-Baqarah 2:255).

²⁶ Exodus 32:14 "Då ångrade Herren det onda som han hade hotat att göra mot sitt folk." Svenska Bibelsällskapets varsamma språkliga revision av 1917 års översättning av GT, s. 92.

²⁷ Allah säger det tydligt i följande vers: "DE FRÅGAR dig om ande. Säg : ande hör till det som är min Herre förbehållet..." (Koranen 17:85).

sina profeter (gfvd). Därför måste människan hålla sig inom dessa snäva ramar. När människan fritt kan använda sitt intellekt för att beskriva Gud riskerar hon att göra det felet att hon tilldelar skapelsens egenskaper till Allah.

På grund av sin förkärlek för bildlig framställning har kristna målat, snidat och skulpterat oräkneliga människolika föremål och kallat dem för Guds avbild. Detta har öppnat vägen för att acceptera Jesus gudomlighet hos flertalet människor. När de en gång accepterat föreställningen att Skaparen liknar en människa var det inga större problem att acceptera att Jesus var detsamma som Gud.

4. Den fjärde betydelsen av Tawhîd al-Asmâ was-Sifât kräver att människan inte tilldelas Allahs egenskaper. I nya testamentet, till exempel, så tilldelar Paulus både den i Torah (Genesis 14:18-20) nämnde kungen av Salem, Melchizedek och Jesus den gudomliga egenskapen att varken ha en början eller ett slut.

"...Han har ingen far, ingen mor och inget stamträd. Hans dagar har ingen början, hans liv inget slut. Han är lik Guds son: han förblir präst för alltid". (Bibeln: Hebréerbrevet 7:1-3)²⁸

Så är det också med Kristus. Han tog sig inte värdigheten som överstepräst utan fick den av honom som sade: "Du är min son, jag har fött dig idag", liksom han på ett annat ställe säger: "Du är för evigt präst, en sådan som Melchizedek".

(Bibeln: Hebréerbrevet 5:5-6)²⁹

De flesta *shi'itiska* sekterna (med undantag för zayditerna i Jemen) har tilldelat sina imamer gudomliga attribut som ofelbara,³⁰ kunskaper om historien, framtiden och det osedda, förmåga att ändra ödet³¹ och kontroll över skapelsens atomer.³² Genom att göra så skapar de rivaler som delar Guds unika egenskaper och som faktiskt blir gudar bredvid Allah.

²⁸ Bibelkommissionens översättning från 1981, s. 343; NT.

²⁹ Bibelkommissionens översättning från 1981, s. 341; NT.

³⁰ Muhammad Rida al-Muzaffar påstår i sin bok *Faith of Shi'a Islam* (U.S.A.: Muhammadi Trust of Great Britain and Northern Ireland, 2 uppl. 1983): "Vi tror att imamen, likt profeten, måste vara ofelbar, det betyder att han inte kan göra fel eller begå misstag, varken utåt eller inom sig, under hela sin livstid, varken medvetet eller omedvetet, eftersom imamerna är de som bevarar islam vilken står under deras beskydd." (s. 32. Se också *Islam*, (Teheran: A Group of Muslim Brothers, 1973), s. 35, av Sayed Saïd Akhtar Rizvi.

³¹ Al-Muzaffar fortsätter: "Vi vidhåller att imamernas förmåga att få inspiration har nått den högsta graden av perfektion, och vi säger att det är kraft skänkt från Gud. Detta betyder att imamen kan förstå information om vad som helst, var som helst och när som helst, och på grund av den gudomliga gåvan, förstår han direkt utan tillgång till metodiska resonemang eller vägledning från en lärare.

³² Al-Khomeini säger: "Självklart har imamen en värdig ställning, en hög rang, ett tilldelat kalifat och herraväldet och makten över alla skapelsens atomer." (Âyatullah Musavi al-Khomeini, *al-Hukûmah al-Islâmîyah*, (Beirut: at-Talî'ah Press, Arabisk uppl., 1979), s. 52).

5. Att bevara Allahs namn innebär också att Allahs namn i den bestämda formen inte kan tilldelas Hans skapelse om det inte föregås av ordet '*Abd*' som betyder "någons slav" eller "någons tjänare".³³ Många av de gudomliga namnen är, i sin obestämda form som *Raûf* och *Rahîm*, tillåtna för människan därför att Allah har använt några av dem i sin obestämda form då Han syftat på profeten (gfvh):

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ
مَا عَسَيْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

ETT SÄNDEBUD har nu kommit till er, [en man] ur era [egna] led. [Tanken] att ni kan drabbas av straff tynger hans sinne, alla hans omsorger gäller er. Han ömmar för de troende full av kärlek. (Koranen 9:128)

Men *ar-Raûf* (Den Mest Medlidsamme) och *ar-Rahîm* (Den Mest Barmhärtige) kan endast användas med hänvisning till en människa om de föregås av '*Abd*' som i '*Abdur-Raûf*' eller '*Abdur-Rahîm*', eftersom de i sin bestämda form representerar den grad av perfektion som bara tillhör Gud. Likaså är namn som '*Abdur-Rasûl*' (budbärarens slav), '*Abdum-Nabî*' (profetens slav), '*Abdul-Husayn*' (Husayns slav) etc., där människor har namn som säger att man är någon annans slav än Allahs, förbjudna. På grund av den här principen förbjöd profeten (gfvh) muslimer att hänvisa till personer i deras vård som '*Abdî*' (min slav) eller '*Amatî*' (min slavinna).³⁴

TAWHÎD AL-'IBÂDAH (Bevarandet av dyrkans enhet)

Trots den breda innebörden av de två första kategorierna av Tawhîd är stark tro på endast dem inte tillräckligt för att uppfylla de islamiska kraven för Tawhîd. *Tawhîd ar-Rubûbiyah* och *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât* måste åtföljas av det kompletterande *Tawhîd al-'Ibâdah* för att Tawhîd ska anses komplett enligt islam. Den här punkten bekräftas av det faktum att Allah själv i klara ordalag har berättat att *Mushrikûn* (avgudadyrkare) under profetens (gfvh) tid bekräftade många av de betydelserna som finns i de första två formerna för Tawhîd. I Koranen befäller Allah profeten (gfvh) att säga följande till hedningarna:

³³ Jämför engelskans "slave of" eller "servant of" (övers. anm.).

³⁴ (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1385-1386, nr. 4957).

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ يَمْلِكُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يَدْبُرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ

SÄG: "Vem förser er med det i himlen och på jorden som ni behöver för er försörjning? Vem har makten över hörsel och syn? Vem låter livet spira ur det som är dött och låter döden stiga fram ur det levande? Och vem styr skapelsens ordning?" På detta kommer de att svara: "[Det är] Gud." Och du skall säga: "Skall ni då inte frukta Honom?" (Koranen 10:31)

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Och om du frågar dem [som dyrkar andra väsen vid sidan av Gud], vem som skapat dem, svarar de helt visst: "Det är Gud." Hur förvirrade är inte deras begrepp! (Koranen 43:87)

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Och om du frågar: "Vem låter regn strömma från skyn och ger med detta nytt liv åt den jord som varit död?" svarar de säkerligen: "Gud" ... (Koranen 29:63)

Hedningarna i Mecka visste att Allah var deras skapare, upprätthållare, Herre och Mästare men trots den kunskapen var de inte muslimer, enligt Gud. Faktum är att Allah sa:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

Och de flesta av dem tror icke på Gud utan att sätta andra vid Hans sida. (Koranen 12:106)

Mujâhid³⁵ kommenterar den här versen på följande sätt: "Att de tror på Allah förklarar de med sitt påstående att 'Allah skapade oss, försörjer oss och utsläcker liv', men detta hindrade dem inte från att dyrka andra gudar vid sidan om Allah.³⁶ I den nyligen nämnda versen framgår det klart att *Kuffâr* (icke-troende) kände till Allahs suveränitet, välde och styrka. Faktum är att de troget brukade ägna sig åt olika typer av dyrkan av honom som Hajj, välgörenhet, djuroffer, eder och till och med bön då det var dåliga tider och olyckor. De brukade till och med hävda att de följde Abrahams religion. På grund av att de hävdade detta uppenbarade Allah följande vers:

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ
حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Abraham var [till sin tro] varken jude eller kristen - han var en sann (hanifan) muslim och underkastade sig Guds vilja; och han vägrade att ge avgudarna sin dyrkan. (Koranen 3:67)

Vissa hedningar i Mecka trodde till och med på återuppståndelsen och domedagen och andra trodde även på ödet (*Qadar*). Riktiga bevis på deras tro kan man hitta i förislamisk poesi. Till exempel uppges poeten Zuhayr ha sagt:

"Det är antingen försenat, skrivet i en bok och sparat till domedagen eller påskyndat och bestraffat."

'Antarah har citerats enligt följande:

"O 'Ebil³⁷ vart ska du springa för att undkomma döden om min Herre i himlen har förutbestämt det?"³⁸

Trots Meckabornas erkännande av Tawhîd och deras kunskap om Allah har Allah klassificerat dem som icke-troende (*Kuffâr*) och hedningar (*Mushrikûn*) endast på grund av att de dyrkar andra gudar vid sidan om deras dyrkan av Allah. Följaktligen är den viktigaste aspekten inom Tawhîd den som kallas *Tawhîd al-'Ibâdah*, bevarandet av dyrkans enhet. Alla former

³⁵ Mujâhid ibn Jubayr al-Makkî (642-722) var Ibn 'Abbâs mest framstående student. Berättelserna om hans *Tafsîr* (kommentarer) till Koranen har samlats in av 'Abdur-Rahmân at-Tâhir och publicerades i två volymer under titeln *Tafsîr Mujâhid*, (Islamabad:Majma' al-Buhûth).

³⁶ Insamlat av Ibn Jarîr at-Tabarî.

³⁷ Ebil betyder kamel på arabiska

³⁸ Citerat i Sulaymân ibn 'Abdul-Wahhâbs *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, (Beirut: al-Maktab al-Islâmî, 2 uppl., 1970), s. 34.

av dyrkan måste riktas endast mot Allah eftersom endast Han förtjänar dyrkan och det är endast han som kan ge fördelar till människan som ett resultat av hennes dyrkan. Därutöver finns det inte heller något behov av någon form av förbön eller ytterligare länk mellan människan och Gud. Allah betonar nödvändigheten av att rikta dyrkan mot endast honom genom att visa att detta var det huvudsakliga skälet till att människan skapades och kärnan i det budskap som alla profeterna (gfvd) förmedlade. Allah säger:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Jag har skapat de djinnerna och människorna enbart för att de skall [känna mig och] dyrka mig. (Koranen 51:56)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ
وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

Till varje samfund har vi låtit ett sändebud komma [för att förkunna]: "Dyrka Gud och håll er borta från det onda!"... (Koranen 16:36)

Att förstå det fullständiga skälet till skapelsen ligger bortom människans medfödda kapacitet. Människan är en skapad varelse med begränsad förmåga och kan inte skäligen hoppas på att fullständigt förstå den obegränsade skaparens alla handlingar. Därför gjorde Gud det till en del av människans natur att dyrka honom och han sände profeter (gfvd) och gudomligt uppenbarade böcker för att klargöra den aspekt av anledningen till skapelsen som ligger inom människans mentala kapacitet att förstå. Anledningen är, vilket nyligen nämnades, dyrkan av Gud (*Ibâdah*) och det huvudsakliga budskapet från profeterna (gfvd) var att dyrka endast Gud, *Tawhîd al-'Ibâdah*. Följaktligen är *Shirk* den största synden, det vill säga dyrkan av andra istället för Allah eller vid sidan om Allah. I sûra al-Fâtihah (nr. 1), vilken alla muslimer måste recitera i sina böner minst 17 gånger dagligen, sägs det i vers fyra, "**Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp**". Detta visar tydligt att all form av dyrkan ska riktas mot Den som kan svara, Allah. Profeten Muhammad (gfvh) bekräftade den enhetliga dyrkan genom att säga: "*Om du ber om något i bönen be bara till Allah och om du söker hjälp sök den endast från Allah*".³⁹

³⁹ Rapporterat av Ibn 'Abbâs och insamlat av at-Tirmidhî. Se *An-Nawawis Forty Hadith*, (engelsk övers.), s. 68.

Frånvaron av behovet av förböner betonas ytterligare i de många verser som visar Hans närhet till människan. Till exempel:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

NÄR MINA tjänare frågar dig om Mig [svara då att] Jag är nära; Jag besvarar den bedjandes bön, när han ber till Mig. Och uppmana dem att svara när Jag kallar och att tro på Mig - kanske skall de ledas på rätt väg. (Koranen 2:186)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعَلْمَا تَوْسُوْسًا بِهٖ نَفْسِهٖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهٖ
مِّنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

JA, VI har skapat människan och Vi vet vad hennes själ viskar till henne, eftersom Vi är närmare henne än hennes halspulsåder. (Koranen 50:16)

Följaktligen innebär en bekräftelse av *Tawhīd al-'Ibādah* att det är nödvändigt att förneka all form av förbön och kompanjonskap och förbund med Allah. Om någon ber till de döda för att få deras inflytande på de levandes liv och de själar som har lämnat denna världen så har de förbundit kompanjoner till Allah eftersom dyrkan delas mellan Allah och hans skapelse. Profeten Muhammad (gfvh) sa tydligt att: "Bön (*du'ā*) är dyrkan"⁴⁰ och Allah, Den Största och Mest Lysande, sa:

أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
يَضُرُّكُمْ

[Då] sade han: "Dyrkar ni alltså istället för Gud det som varken kan gagna eller skada er?" (Koranen 21:66)

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ

De som ni anropar i Guds ställe är [Guds] tjänare liksom ni själva...." (Koranen 7:194)

⁴⁰ *Sunan Abu Dawud*, vol. 1, s. 387, nr. 1474.

Om någon ber till profeten (gfvh), till helgon, *Djinner* och änglar för att be om hjälp eller be dem be om hjälp åt en hos Allah, har man begått *Shirk*. Begreppet "Ghaus-i-Azam" (*al-Ghawth al-A'dhîm*), en titel given av de okunniga till 'Abdul-Qâdir al-Jîlânî,⁴¹ är också ett uttryck av *Shirk* inom den här formen av *Tawhîd*. Titeln betyder bokstavligen "den största källan till räddning; den som är bäst lämpad att rädda någon från fara" och en sådan beskrivning tillhör endast Allah. När olyckor uppkommer tillkallar vissa människor, genom den här titeln, 'Abdul-Qâdir och söker hans hjälp och beskydd även om Allah redan har sagt:

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ

Om Gud vill låta en olycka drabba dig kan Han ensam avvärja den; (Koranen 6:17)

Enligt Koranen svarade Meckaborna, när de tillfrågades om varför de riktade sina böner mot avgudar:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

"...Vi tillber dem just för att de skall föra oss närmare Gud...."
(Koranen 39:3)

Avgudarna användes bara som broar och länkar men trots detta kallade Allah dem för hedningar på grund av deras handlande. De bland muslimer-na som envisas med att be till andra än Allah gör rätt i att betänka detta faktum.

De kristna som influerats av Saul från Tarsus (senare kallad Paulus) trotsade profeten Jesus (gfvh) och riktade sina böner mot honom och hans mor. Kristna katoliker har helgon för varje tillfälle vilka de tillber i tron att dessa helgon direkt kan påverka händelserna i den här världen. Katolikerna använder också sina präster som länkar mellan sig själva och Allah i den felaktiga tron att prästerna är närmare Allah på grund av deras celibat och spartanska leverne och att det därför är större chans att Allah lyssnar på dem. De flesta *shi'itiska* sekterna har ägnat speciella dagar i veckan och speciella

⁴¹ 'Abdul-Qâdir (1077-1166) var rektor på en Hanbalilagkola och ett Ribât (kloster) i Bagdad. Hans predikningar var (samlat i *al-Fat-h ar-Rabbâni*, Kairo 1302) strikt ortodoxa med vissa mystiska tolkningar av Koranen. Ibn 'Arabî (född 1165) förklarade honom som *Qutb* av sin tid och påstod att han hade en rang som placerade honom högre än alla varelser utom Gud. 'Alî ibn Yousuf ash-Shattanawfi (d. 1314 e.v.t.) skrev en bok, *Bahjat al-Asrâr* (Kairo, 1304), i vilken han tillskrev många mirakel till 'Abdul-Qâdir. Sufiorden Qâdiriyah är uppkallad efter honom och deras andliga övningar och regler kan spåras tillbaka till honom. (*Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 5-7 och 202-205).

tider på dagen för att be till 'Alī, Fâtimah, Hasan och Husayn⁴² på grund av deras förvridna tro på förbön.

Dyrkan (*'Ibâdah*), ur islamisk synvinkel, inkluderar mer än bara fasta, betala *Zakâh*, *Hajj* och djuroffer. Det inkluderar även känslor som kärlek, tillit och rädsla i olika nivåer och som endast ska riktas mot Allah. Allah har talat om dessa känslor och varnar för att överdriva dem enligt följande:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا
يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ

Ändå finns det människor som sätter upp medgudar vid Guds sida och ägnar dem en sådan kärlek som [bör] ägnas Gud. Men de troendes kärlek till Gud är starkare.... (Koranen 2:165)

أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوا أَيْمَنَهُمْ وَهُمْ
يَاخْرَاجُ الرَّسُولِ وَهُمْ يَدْعُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتَخْشَوْنَهُمْ فَأَلَّهَ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

Eller tvekar ni att kämpa mot människor som har brutit sina eder och som hade planer att jaga bort Sändebudet och som var de första att angripa er? Hyser ni [sådan] rädsla för dem? Men om ni är [sanna] troende är det Gud som ni bör frukta!
(Koranen 9:13)

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

"...Och lita till Gud, om ni är sanna troende!" (Koranen 5:23)

Eftersom termen *'Ibâdah* betyder total lydnad och Allah anses vara den yttersta laggivaren är införande av sekulariserade lagsystem som inte är baserade på gudomlig lag (*Shari'ah*) en misstroende handling mot den gudomliga lagen och dess riktighet. Sådan tro står för en form av dyrkan vid sidan om Allah (*Shirk*). Allah sa i Koranen:

⁴² Fâtimah var profeten Muhammads yngsta dotter som gifte sig med profetens kusin 'Alī ibn Abī Tâlib och Hasan och Husayn var deras söner.

وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

...Ja, de som inte dömer i enlighet med vad Gud har uppenbarat det är dessa som är de icke troende. (Koranen 5:44)

Vid ett tillfälle hörde profetens (gfvh) följeslagare, 'Adî ibn Hâtim som hade konverterat från kristendomen, profeten (gfvh) recitera Koranversen "**De har tagit sina rabbiner och klosterbröder till herrar och beskyddare i Guds ställe...**" (Sûrah at-Tawbah, 9:31), så han sa: "Nej, vi dyrkade dem inte". Profeten (gfvh) vände sig mot honom och sa: "Förbjöd de inte (**Harâm**) det Allah hade tillåtit (**Halâl**),⁴³ och ni gjorde det alla till **Harâm**, och gjorde de inte det **Halâl** som Allah hade gjort **Harâm**⁴⁴ och gjorde ni inte allihop det till **Halâl**?" Han svarade: "Det gjorde vi verkligen. Profeten (gfvh) sa då: "Det var så ni dyrkade dem."⁴⁵

Därför innebär en stor del av *Tawhîd al-'Ibâdah* att *Sharî'ah* ska införas, speciellt i länder där muslimer utgör en majoritet. Gudomlig lag måste återinföras i flera så kallade muslimska länder där regeringarna nu styr enligt importerade kapitalistiska och kommunistiska författningar och där islamisk lag antingen är totalt utsuddad eller hänvisad till vissa områden av mindre betydelse. Likaså måste muslimska länder, där islamisk lag används men där sekulariserade lagar gör intrång, också återföras till *Sharî'ah* då den innefattar alla aspekter i livet. Att acceptera ett icke-islamiskt styre istället för *Sharî'ah* i muslimska länder är *Shirk* och en *Kufr*-handling. De som har positionen att förändra måste göra så medan de som inte kan göra det måste protestera mot *Kufr*-styre och tala för ett införande av *Sharî'ah*. Om även detta blir omöjligt måste en icke-islamisk regering verkligen föraktas och hatas för Guds belåtenhet och upprätthållandet av *Tawhîd*.

⁴³ Det kristna prästerskapet hade förbjudit giftermål med mer än en fru och giftermål med kusiner. Den romerskkatolska läran förbjöd präster att gifta sig och förbjöd skilsmässor.

⁴⁴ Den kristna kyrkan gjorde det *Halâl* att konsumera fläsk, blod och alkohol. Vissa av dem tillät också målningar och statyer som beskrev Gud som en människa.

⁴⁵ Insamlat av at-Tirmidhî.

Shirks kategorier

En studie i *Tawhîd* kan inte anses komplett utan en noggrann analys av motsatsen, *Shirk*. *Shirk* har redan nämnts i det tidigare kapitlet och vissa exempel har givits för att illustrera hur *Tawhîd* kan utplånas. Emellertid, så kommer *Shirk* i det här kapitlet att ses som ett separat ämne vars stora betydelse har intygats av Allah i Koranen:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونِ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

GUD FÖRLÅTER inte dem som sätter medhjälpare vid Hans sida, men Han förlåter den Han vill hans mindre synder;...
(Koranen 4:48)

Eftersom *Shirk* är en synd som förnekar själva anledningen till människans skapelse är det enligt Gud den största synden, en oförlåtlig synd.

Shirk betyder ordagrant kompanjonskap, dela eller förbinda⁴⁶ men islamiskt sett hänvisar det till den handling då man tillskriver kompanjoner till Allah, i vilken form det än må vara. Den följande analysen av *Shirk* har enligt de tre övergripande kategorierna utvecklats genom studier i *Tawhîd*. Därför kommer vi först att titta på huvudlinjerna i *Shirk* vilka kan uppträda inom områdena *Rubûbîyah* (Herravälde), därefter *Asmâ was-Sifât* (Gudomliga Namn och Egenskaper) och slutligen inom *'Ibâdah* (Dyrkan).

SHIRK INOM RUBÛBÎYAH

Den här *Shirk*-kategorin består i att man antingen tror på att andra, likvärdiga eller nästan likvärdiga, delar herraväldet över skapelsen tillsammans med Allah, eller att man inte tror att det finns någon Herre över skapelsen över huvud taget. De flesta religiösa system hamnar under den första typen av *Shirk* medan filosoferna och deras människoskapade filosofier tenderar att hamna under den andra.

(A) Shirk genom förenande

Tro som hör till den här underkategorin är sådana i vilken en skapelsens huvudgud eller högsta varelse erkänns men Hans välde delas av andra mindre gudar, andar, dödliga, himmelska varelser eller jordiska ting. Sådana

---

⁴⁶ *The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic*, s. 468.

trossystem omnämns vanligtvis av teologer och filosofer som antingen monoteistiska (tro på en Gud) eller polyteistiska (tro på mer än en Gud). Enligt islam är alla dessa system polyteistiska och många representerar olika grad av degenerering av det gudomligt uppenbarade religiösa systemet som alla ursprungligen baseras på *Tawhîd*.

Inom hinduismen är högsta väsendet, *Brahman*, tänkt att vara allgenomträngande, oföränderlig och evig, den abstrakta opersonliga Fullkomligheten, från vilket alla ting har sitt ursprung och slut. Samtidigt som guden *Brahma* personifierar universums skapare utgör han en treenighet tillsammans med "upprätthållandeguden", *Vishnu* och "förstörarguden", *Shiva*.⁴⁷ Således uttrycker sig *Shirk* inom *Rubûbîyah*, hos Hinduismen, så att Guds skapande, bevarande och förstörande krafter delegeras till andra gudar.

Den kristna tron säger att den ende Guden uppenbarar sig i de tre gestalterna Fadern, Sonen (Jesus Kristus) och den *Heliga Anden*. Hur som helst så är de här tre gestalterna sedda som en enhet, delandes samma "kropp",⁴⁸ upphöjs Jesus till gudomlighet, sitter på Guds högra sida och dömer världen. Den *Heliga Anden*, vilket i den hebreiska bibeln syftar på när Gud använder sin skapande kraft, ses inom kristendomen som varandes en del av Guds huvud. Paulus gjorde den *Heliga Anden* till Kristus andra Jag, till de kristnas guide och hjälp, som först kommer att visa sig på Pingstdagen.⁴⁹ Följaktligen uppstår *Shirk* inom *Rubûbîyah* på grund av den kristna tron att Jesus och den *Heliga Anden* är Guds partners inom hela Hans välde och på grund av att endast Jesus dömer i världen samt på grund av att de tror att kristna hjälps och guidas av den *Heliga Anden*.

Zoroastrierna (perser) tänker sig Gud, *Ahura Mazda*, som skaparen av allt gott och är ensam värd total dyrkan. Elden är en av *Ahura Mazdas* skapelser och anses vara hans son eller representant. Men de begår också *Shirk* inom *Rubûbîyah* genom att tänka sig att ondska, våld och död är skapade av en annan gud som kallas *Angra Mainyu* som de symboliserar med mörker.⁵⁰ Därför delas Guds suveränitet över hela skapelsen med en ond ande upphöjd till guds nivå på grund av människans önskan att inte hänföra ondska till Gud.

Inom yorubareligionen, som följs av tio miljoner människor i Västafrika (huvudsakligen i Nigeria), finns det en högsta Gud, *Olorius* (Himlens Herre) eller *Oludumare*. Hur som helst så karakteriseras den moderna yorubareligionen av en mängd *Orisha*-dyrkan så att yorubareligionen uppfattas som

⁴⁷ W. L. Reese, *Dictionary of Philosophy and Religion*, (New Jersey: Humanities Press, 1980), s. 66-67 och 586-587. Se också John Hinnells, *Dictionary of Religions* (England: Penguin Books, 1984), s. 67-68.

⁴⁸ *Dictionary of Religions*, s. 337.

⁴⁹ *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 231.

⁵⁰ *Dictionary of Religions*, s. 361-362.

strikt polyteistisk.⁵¹ Följaktligen begår yoruba *Shirk* inom *Rubûbîyah* genom att lägga över Guds alla funktioner till mindre gudar och andar.

Zulufolket i Sydafrika tror på en Gud, *Unkulunkulu*, som betyder den forntida, den förste och den mest vördade. Guds huvudsakliga och specifika titlar är *Nkosi yaphezulu* (Himlens Herre) och *uMvelingqanqi* (den som först uppkommer). Deras högsta väsen framställs som en man som tillsammans med jordkvinnan skapade den mänskliga världen. Åskan är, inom zulureligionen, Guds handlingar medan sjukdomar och andra problem i livet skapas av förfäderna, *Idlozi* eller *abaphansi* (de under jorden). Förfäderna beskyddar också de levande, ber om mat, gläds åt ritualer och offer, straffar försummelser och besätter spågummor och spågubbar (*inyanga*).⁵² Alltså finns *Shirk* inom *Rubûbîyah* i zulureligionen inte bara på grund av deras skapelseberättelser utan även på grund av att de tillskriver världens godhet och ondska till förfädernas andar.

Hos vissa muslimer finns *Shirk* inom *Rubûbîyah* i deras tro att helgonens själar och andra goda människor kan påverka händelserna i den här världen även efter sin död. De tror att dessa själar kan tillgodose deras behov, förhindra olyckor och hjälpa de som tillkallar dem. Alltså, gravdyrkare tilldelar människans själar gudomlig förmåga att påverka händelser i detta liv vilket egentligen endast Allah kan göra.

Hos många *sufier* (muslimska mystiker) är det vanligt att man tror på "*Rijâl al-Ghayb*"⁵³ hövdingen som upptar en plats kallad "*Qutub*" från vilken den här världens händelser styrs.⁵⁴

(B) Shirk genom förnekelse

Den här underkategorin representerar olika filosofier och ideologier vilka förnekar Guds existens, antingen uttryckligen eller underförstått. Det betyder att Guds existens i vissa fall förnekas (ateism) och i andra fall görs det anspråk på att det finns en Gud men det sätt på vilket de tänker sig Honom förnekar de Hans existens (panteism).

Det finns några få forntida religiösa system inom vilken Gud inte existerar. Det främsta av dessa är det system som hänförs till Gautama Buddha. Buddhismen, som är en reformrörelse mot hinduismen och som opponerade sig mot kastsystemet, skapades på 500-talet f.v.t. (före vår tideräkning), under samma period som jainismen. Under 200-talet f.v.t. blev den statsreligion. Så småningom assimilerades den av hinduismen och Buddha själv blev en *Avatar* (inkarnation av Gud). Den försvann från Indien men blev

⁵¹ Ibid., s. 358.

⁵² Ibid., s. 363.

⁵³ Ordagrant, "män i den osedda världen". Världen antas upprätthållas på grund av förböner av en hierarki bestående av "avledande" helgon vars nummer är bestämda, tomrummet efter en som avlidit fylls direkt. (*Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 582).

⁵⁴ *Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 55.

dominerande i Kina och nationer i öst. *hinayana*-buddhism (400-250 f.v.t.), den tidigare och striktare av de två buddhistiska inriktningarna vilka uppstod efter Gautama Buddhas död, gör klart att det inte finns någon Gud vilket medför att bördan för frälsning läggs på den enskilde individen.⁵⁵ Således kan den här forntida buddhistiska grenen klassificeras som ett exempel på *Shirk* inom *Rubûbîyah* där Guds existens uttryckligen förnekas.

Likaså finns det ingen Gud inom jainismens lära så som det systematiserats av Vardhama, men frigjorda själar uppnår en liknande status genom att vara odödliga och allvetande, och det religiösa samfundet behandlar de frigjorda som om de vore gudomliga genom att bygga tempel åt dem och visa vördnad inför deras avbilder.⁵⁶

Ett annat forntida exempel är faraon under profeten Moses (gfvh) tid. Allah nämnde i Koranen att han förnekade Guds existens och hävdade för Moses och Egyptens folk att han, Faraon, var den enda sanne guden över skapelsen. Allah citerade honom när han talade till Moses: **"...Om du sätter upp någon annan än mig som gud, skall jag minsann låta kasta dig i fängelse!"** (Sûrah ash-Shûrâ, 26:29) och till folket sa han: **"och sade: "Jag [och ingen annan] är er högste Herre!"** (Sûrah an-Nâziât, 79:24).

Under 1800- och 1900-talet har ett flertal europeiska filosofer hävdad att Gud inte existerar i något som har kommit att kallas "Filosofin om Guds död". Den tyske filosofen Philipp Mainlander (1841-1876) har i sitt huvudsakliga skriftliga verk, *The Philosophy of Redemption* (1876), fastslagit att världen börjar med Guds död eftersom Gud är en enhetsprincip som splittrats i världens mångfald, att glädje förnekas i "lidandets lag" vilken dominerar världen.⁵⁷ I Preussen stödde Friedrich Nietzsche (1844-1900) idén om Guds död och föreslog att Gud inte var något annat än en projektion av människans oroliga samvete och att människan var en länk till övermänniskan.⁵⁸ 1900-talets franske filosof, Jean Paul Sartre, upprepade också tanken om Guds död. Han hävdade att Gud inte kunde existera eftersom Han var motsägelsefull. Idén om Gud var enligt honom en projektion vilken människan måste göra på grund av att hon är den hon är.⁵⁹

Darwins (d. 1882) förslag att människan inte var någonting annat än en välutvecklad apa fick brett mottagande inom den sociala vetenskapens teorier och 1800-talets filosofer då den tillhandahöll ett "vetenskapligt" bevis för att Gud inte existerade. Enligt dem utvecklades religionen från animism till monoteism jämsides med människans förmodade sociala utveckling från en självständig individ till en nationalstat och hennes fysiska utveckling från apa till människa.

⁵⁵ *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 72.

⁵⁶ *Ibid.*, s. 262-263.

⁵⁷ *Ibid.*, s. 327.

⁵⁸ *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 391.

⁵⁹ *Ibid.*, s. 508-509.

De försöker undkomma frågor som berör skapelsen genom att påstå att det inte fanns någon skapelse och genom att tillskriva Allahs attribut som Den Evige till saker som Han har skapat. De som idag tror på detta är Karl Marx efterföljare, alltså kommunister och vetenskapliga socialister, som påstår att alltings ursprung är från materia i rörelse. De påstår vidare att Gud är en illusion i människans fantasi, skapad av härskarklassen för att rättfärdiga deras ärvda makt och avleda det förtryckta folkets uppmärksamhet från den verklighet i vilken de lever.

Ett exempel på sådan här form av *Shirk* bland muslimer är den som stöds av många sufier, som Ibn ‘Arabî, som påstår att endast Allah existerar (Allt är Allah och Allah är allt). De förnekar Allahs separata existens och därmed förnekar de Hans existens. Den här idén uttrycktes också på 1600-talet av den holländske judiska filosofen, Baruch Spinoza, som hävdade att Gud är det totala av alla delar i universum inklusive människan.

SHIRK INOM AL-ASMÂ WAS-SIFÂT

Shirk inom den här kategorin inkluderar både den vanliga hedniska vanan att tillskriva Allah Hans skapelses egenskaper likaväl som att tilldela Allahs attribut och namn till skapade saker.

(A) Shirk genom att förmänskliga

Ur den här synvinkeln av *Shirk* inom *al-Asmâ was-Sifât* tilldelas Allah människors och djurs former och kvalitéer. På grund av människans överlägsenhet över djuren används den mänskliga formen mest av avgudadyrkare för att representera Gud. Följaktligen är skaparens bild ofta målad, skulpterad eller snidad till mänskliga former innehavande samma fysiska egenskaper som de som dyrkar dem. Till exempel så dyrkar buddhister och hinduer flera skulpturer som liknar asiatiska män och ser dem som Guds uppenbarelse i skapelsen. Moderna kristna tror att profeten Jesus (gfvh) var Guds inkarnation, att skaparen blev hans skapelse är ett annat exempel på *Shirk*. Det har funnits flera så kallade stora kristna målade porträtt likt Michelangelos (d. 1565) som målade Gud som en naken gammal europeisk man med lång flygigt vitt hår och skägg i taket på Sixtinska kapellet i Vatikanen. Dessa bilder har i sin tur högaktats i den kristna världen.

(B) Shirk genom avguderi

Den här formen av *Shirk* inom *al-Asmâ was-Sifât* hänger nära samman med tillfällen då skapade varelser eller saker tilldelas eller åberopar Hans namn eller Hans egenskaper. Till exempel var det en fornarabisk tradition att dyrka idoler vars namn härstammade från Allahs namn. Deras tre viktigaste idoler var: al-Laâ vars namn kommer från Allahs namn al-Ilâh, al-’Uzza från

al-'Azîz och al-Manât från al-Mannân. Under profeten Muhammads (gfvh) tid fanns det också en falsk profet i den arabiska regionen Yamâmah och tog namnet *Rahmân* vilket bara tillhör Allah.

Bland de shi'itiska sekterna tror *nizari-ismailiya* från Syrien att profeten Muhammads (gfvh) kusin och svärson 'Alî ibn Abî Tâlib var en uppenbarelse av Allah och tilldelar honom flera av Allahs kvalitéer. Bland dem finns också *isma'iliterna* som går under namnet Agha Khanis som anser att deras ledare, Agha Khan, är Guds inkarnation. Även *druserna* från Libanon som tror att Fâtimidkalifen al-Hâkim bi Amrillah var Allahs senaste uppenbarelse bland människorna, är inkluderade i den här kategorin.

Sufistiska påståenden, likt de från al-Hallâj, att de har blivit en med Gud och som sådan existerar de som skaparens uppenbarelse i skapelsen inkluderas också inom den här kategorin av *Shirk* inom *al-Asmâ was-Sifât*. Moderna spiritualister och medier som Shirley Maclaine, J. Z. Knight o.s.v. hävdar ofta gudomlighet för sig själva liksom för mänskligheten i allmänhet. Einsteins relativitetsteori ($E=mc^2$, Energi är lika med massan gånger ljusets hastighet i kvadrat) som lärs ut i alla skolor är egentligen ett uttryck för *Shirk* enligt *al-Asmâ was-Sifât*. Teorin fastslår att energi varken kan skapas eller förstöras; det bara omvandlas till materia och tvärtom. Emellertid så är både materia och energi skapade ting och båda kan förstöras då Allah klart deklarerar:

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

GUD är alltings skapare; Han styr och övervakar allt...

(Koranen 39:62)

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ

Allt på jorden ska förgås; (Koranen 55:26)

Teorin antyder också att massa och energi är eviga och inte har någon början eller slut eftersom de antas vara "icke-skapade" och omvandlas till varandra om vartannat. Emellertid så tillhör den här egenskapen endast Allah som ensam är utan början och utan slut.

Darwins utvecklingslära är också ett försök att förklara livets utveckling och dess form från livlös materia utan inblandning av Gud. En av det här seklets ledande darwinister, Sir Aldous Huxley, uttryckte sina tankar enligt följande: "Darwinismen flyttade bort hela idén om Gud som organismernas skapare från den nationella diskussionen".⁶⁰

⁶⁰ Citerat i Francis Hitchings, *The Neck of the Giraffe*, (New York: Ticknor and fields, 1982), s. 254 från *Tax and Callender*; 1960, vol. 3, s. 45.

SHIRK INOM AL-'IBÂDAH

Inom den här *Shirk*-kategorin ingår dyrkan som är riktad mot andra än Gud och där belöningen för dyrkan söks från skapelsen istället för från skaparen. Precis som fallet har varit i de tidigare kategorierna så har *Shirk* inom *al-'Ibâdah* två betydelser.

(A) Ash-Shirk al-Akbar (Stor Shirk)

Den här formen av *Shirk* uppstår vid varje typ av dyrkan som riktas mot någon annan än Allah. Den representerar den mest uppenbara formen av avgudadyrkan för vilken Allah speciellt hade sänt profeterna (gfvd) för att de skulle förhindra människorna från att praktisera detta. Detta understöds av Allahs påstående i Koranen:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ
وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

**Vi hava ju sänt en sändebud till varje menighet med dessa ord:
"Dyrken Gud och undflyn Tâghût!"... (Koranen 16:36)**

Tâghût betyder egentligen någonting som dyrkas jämsides med Allah eller istället för Allah. Till exempel så är kärlek en form av dyrkan vilken i sin perfekta form endast ska riktas mot Allah. Inom islam uttrycks kärleken till Gud genom total lydnad till honom. Det är inte den typen av kärlek som människan naturligt känner till skapelsen gentemot föräldrar, barn, mat o.s.v. Att rikta den typen av kärlek till Gud är att sänka honom till samma nivå som hans skapelse vilket är *Shirk* inom *al-Asmâ was-Sifât*. Kärleken, vilket är detsamma som dyrkan, innebär att totalt underkasta sig Guds vilja. Följaktligen har Allah uppmanat profeten (gfvh) att berätta följande för de troende:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

Säg [Muhammad]: "Om ni älskar Gud, följ mig och Gud skall älska er..." (Koranen 3:31)

Profeten (gfvh) talade också om för sina efterföljare att: "*Ingen av er är en sann troende förrän jag är mer älskad av er än era barn, er far och hela mänskligheten*".⁶¹ Kärleken till profeten (gfvh) baseras inte på hans mänsk-

⁶¹ Rapporterat av Anas och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Bukhari* (English-Arabic), vol. 1, s. 20, nr. 13) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 31, nr. 71).

lighet utan på hans budskaps gudomliga ursprung. Liksom kärleken till Allah uttrycks också detta genom total lydnad av hans befallningar. I den slutliga uppenbarelse säger Allah:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

Den som lyder Sändebudet lyder Gud;... (Koranen 4:80)

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ

Säg: "Lyd Gud och Sändebudet."... (Koranen 3:32)

Om människan tillåter kärleken till någonting eller någon att komma mellan honom själv och Allah har hon dyrkat den saken. På det här sättet kan pengarna bli någons gud och även någons begär kan bli en gud. Profeten (gfvh) sa: "*Den som dyrkar Dirham kommer alltid att vara olycklig*"⁶² och Allah säger i Koranen:

أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ

Vad anser du om den som gör sina egna lidelser till gud?... (Koranen 25:43)

Mycket betoning har lagts på *Shirks* ondska inom *'Ibâdah* (dyrkan) eftersom det motsäger skapelsens varje anledning så som det uttrycks i Allahs påstående:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِي

Jag har skapat de djinnerna och människorna enbart för att de skall [känna mig och] dyrka mig. (Koranen 51:56)

Stor *Shirk* representerar den största upprorshandlingen mot universums Herre och är som sådan den största synden. Det är en så stor synd att den suddar ut allt gott en människa kan göra och garanterar förövaren evig förbannelse i helvetet. Följaktligen baseras falsk religion huvudsakligen på den här formen av *Shirk*. Alla av människan skapade system inbjuder på ett eller annat sätt dess efterföljare att dyrka skapelsen. Kristna uppmanas att be till en människa, en Guds profet kallad Jesus (gfvh), vilken de hävdar har varit Guds inkarnation. De kristna katolikerna ber till Maria som Guds moder och

⁶² Rapporterat av al-Bukhârî (*Sahih Bukhari*, (English-Arabic), vol. 8, s. 296, nr. 443).

till änglar som Mikael som hedras den 8 maj och 29 september, Mikaelmas dag, kallad St. Mikael,⁶³ precis som mänskliga helgon vare sig de är riktiga eller påhittade.

De muslimer vars dyrkan faller in under den här *Shirk*-kategorin är de som ber till profeten Muhammad (gfvh) eller mystiker inom den *sufiska* helgonhierarkin som tror att de kan besvara deras böner trots att Allah i Koranen tydligt har sagt:

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمْ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ
تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Säg: "Föreställ er att Guds straff drabbar er eller att den Yttersta stunden är inne; kommer ni då att anropa någon annan om hjälp än Gud? [Kan ni svara] sanningsenligt?" (Koranen 6:40)

(B) Ash-Shirk al-Asghar (mindre Shirk)

Mahmūd ibn Lubayd rapporterade: "Allahs budbärare (gfvh) sa: "Det jag mest befarar för er skull är ash-Shirk al-Asghar (mindre Shirk)." Efterföljarna frågade: "Oh! Allahs budbärare, vad är mindre Shirk?" Han svarade: "Ar-Riyâ (skryta/imponera) för sannerligen kommer Allah på uppståndelsens dag, när människorna får sina belöningar, att säga: "Gå till dem för vilka du har skrutit i den materiella världen och se om du kan få någon belöning från dem"⁶⁴

Mahmūd ibn Lubayd sa också: "Profeten (gfvh) kom ut och tillkännagav: "O, människor se upp för den hemliga Shirken" Folket frågade: "O, Allahs budbärare, vad är den hemliga Shirken? Han svarade: "När en man ställer sig för att be och strävar efter att förfina sin bön på grund av att människor tittar på honom, det är hemlig Shirk".⁶⁵

Ar-Riyâ

Riyâ är när man utför någon typ av dyrkan endast för att synas och bli uppmärksammas av andra. Den här synden förstör alla de fördelar som finns i de goda gärningarna och ger den som utför det ett allvarligt straff. Det är särskilt farligt eftersom det är naturligt för människan att önska och njuta av andra människors uppmärksamhet. Att göra religiösa handlingar för att

⁶³ William Halsey (ed.), *Colliers Encyclopedia*, (U.S.A.: Crowell-Collier Educational Foundation), 1970, vol. 16, s. 110.

⁶⁴ Rapporterat av Ahmad, at-Tabarāni och al-Bayhaqī i *az-Zuhd*. Se *Taysīr al-'Azīz al-Hamīd*, s. 118.

⁶⁵ Insamlat av Ibn Khuzaymah.

imponera på människor eller för att bli uppmärksammas av dem är därför något ont vilket därför förtjänar människans största vaksamhet. Den här faran är verkligen betydelsefull för de troende vars mål är att göra livets handlingar till religiösa handlingar tillägnade Gud. Faktum är att sannolikheten för att sanna kunniga troende skulle begå *ash-Shirk al-Akbar* är liten eftersom fallgroparna är så tydliga. Men för den verkligt troende, precis som för vem som helst, är risken att begå *Riyâ* stor eftersom den är dold. Det innebär bara den enkla handlingen som att ändra sina intentioner. De motiverande krafterna bakom är också väldigt starka eftersom de kommer från människans inre natur. Ibn 'Abbâs syftade på den här verkligheten när han sa: "*Shirk är mer gömd än en svart myra som kryper på en svart sten mitt i en månlös natt*".⁶⁶

Därför måste stor försiktighet vidtagas så att ens intentioner är goda och riktiga och fortsätter att vara det när goda gärningar görs. För att försäkra sig om detta ålägger islam att man ska säga Allahs namn innan viktiga handlingar utförs. En hel serie *Du'â* (informella böner) har också blivit föreskrivna av profeten (gfvh) före och efter alla naturliga beteenden som att äta, dricka, sova, ha sex och även att gå på toaletten för att få detta vardagliga beteende att bli handlingar av dyrkan och att hos muslimerna utveckla en stark medvetenhet om Allah. Det är den här medvetenheten, kallad *Taqwâ*, som ytterst försäkrar att avsikten är riktig.

Profeten (gfvh) tillhandahöll också skydd mot oundvikliga *Shirk*-handlingar genom att lära ut speciella böner vilka kan sägas när som helst. Abu Mûsâ sa: "*En dag levererade Allahs budbärare (gfvh) en predikan och sa: "O människor, var vaksamma mot Shirk för den är mer gömd än en krypande myra." De som Allah önskade frågade: "Och hur undviker vi det när den är mer gömd än en krypande myra, O Allahs budbärare?" Han svarade: "Säg: Allâhumma Innâ na'ûdhu bika an nushrika bika shay'an na'lamuh, wa nastaghfiruka limâ lâ na'lamuh*

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ أَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا نَعْلَمُهُ وَنَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا نَعْلَمُهُ

(O Allah vi söker skydd hos dig från att medvetet begå *Shirk* mot dig och vi ber om din förlåtelse för det vi inte vet någonting om)."⁶⁷

I de följande kapitlen ges en mer detaljerad inblick på de mest framstående områdena inom vilken *Shirk* vanligtvis uppträder i sina tre former.

⁶⁶ Rapporterat av Ibn Abî Hâtim och citerad i *Taysîr al-Azîz al-Hamîd*, s. 587.

⁶⁷ Insamlat av Ahmad och at-Tabarânî.

Allahs förbund med Adam

BARZAKH

Inom islam finns det inte stöd för den hinduiska tron på reinkarnation eller själslig transmigraton där själarna intager nya kroppar efter den kroppsliga döden.⁶⁸ Några av dem som antar denna lära tror på ett begrepp kallat *Karma*,⁶⁹ att de gärningar som en person samlar på sig i livet kommer att avgöra till vilken status man kommer att återfödas. Om han var ond kommer han att återfödas av en kvinna längre ner på samhällsstegen (kast) och han måste göra goda gärningar för att återfödas på en högre nivå. Om han, å andra sidan, var god, återföds han av en kvinna från en högre kast som en from eller helig man och fortsätter att återfödas av kvinnor i allt högre kast och blir mer from och helig till dess han når perfektion och blir medlem av Brahminkasten. När han blir perfekt slutar återfödslarna genom att hans själ upplöses och återförenas med "världssjälen", Brahma, i en process kallad "*Nirvana*".

Enligt islam, och alla andra gudomligt uppenbarade religioner, återföds inte en död person förrän på Återuppståndelsens Dag. Efter att jorden har förstörts kommer hela mänskligheten att väckas till liv igen och dömas av Allah, den enda Guden som förtjänar att dyrkas och den Bästa av Domare. Från den dagen då en människa avlider fram till Återuppståndelsens Dag befinner sig människan i ett tillstånd som på arabiska kallas "*Barzakh*".⁷⁰ Det borde inte verka konstigt att en person som dog för tusen år sedan kan få vänta i tusen år innan han återuppstår eftersom profeten (gfvh) har sagt att varje persons död är början på hennes uppståndelse. Tiden existerar bara för de som lever på jorden. När en människa väl dör lämnar hon tidszonen och tusen år blir till ett ögonblick. Allah beskriver den här verkligheten med en berättelse i Sûrah al-Baqarah där Han berättar om en man som tvivlade på Allahs förmåga att återställa en by, att få den att leva igen efter att ha varit

---

⁶⁸ Den här tron har antagits av några kätterska *isma'ilitiska shi'itiska* sekter som *druser* i Libanon och *nizari-ismailiya* (alawiter) i Syrien. (Se *Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 94-95, 454).

⁶⁹ *Karma* betyder i första hand handling, arbete eller gärning. Den andra tolkningen är att *Karma* betecknar resultatet av en handling eller det totala resultatet av tidigare handlingar. Således fastslår *Chandogya Upanishad (Veda)* att de vars tidigare gärningar varit goda efter sin död kommer att återfödas av en Brahmankvinna medan de vars gärningar varit onda kommer att återfödas av en utstött kvinna (Se *Dictionary of Religions*, s. 180).

⁷⁰ Ordagrant betyder detta skiljevägg. Allah sa: **Ända tills döden nalkas någon av dem och han säger: "Herren, låten mig vända om, För den händelse jag månne handla rättskaffens i sådant, som jag försummat!" Nej! Detta är förvisso det ord han skall yttra, men bakom dem är en skiljevägg ända till den dag, då de skola uppväckas.** (Koranen 23:99-100 [23:101-102]).

död. Allah dödade då mannen och lät honom vara död i hundra år och när mannen väcktes till liv igen fick han frågan om hur länge han hade "sovit".
...Han svarade: "Jag har varit borta en dag eller en del av en dag...."
 (Koranen 2:259). Likaså tror människor som vaknar upp efter en längre tids koma att endast en liten tid eller ingen tid alls har förflutit. Ofta kan man sova i timmar men när man vaknar känns det som om man precis slutit ögonen. Det är alltså ingen mening med att försöka förstå "väntetiden" i *Barzakh* då tiden i det tillståndet inte har någon betydelse.

FÖRE SKAPELSEN

Även om islam förnekar idén om själens upprepade återfödelse erkänner dock islam att varje barns själ skapas innan det föds.

Profeten (gfvh) berättade att när Allah skapade Adam på dagen för 'Arafah⁷¹ gjorde Han ett förbund med honom på en plats kallad Na'mân, och sedan tog han ut från honom alla hans avkomlingar som kommer att födas fram till världens slut, generation efter generation, och spred ut dem framför sig för att göra ett förbund med dem också. Han talade till dem ansikte mot ansikte och sa: "Är jag inte er Herre?" och alla svarade: "Jo, vi intygar det." Allah förklarade därefter varför Han ville att alla skulle intyga att Han var deras skapare och den enda sanna Guden värd att dyrkas. Han sa: "Detta gjordes ifall ni (människorna) på Återuppståndelsens Dag kommer att säga, "Säkerligen visste vi inte om detta. Vi hade ingen aning om att Du, Allah, var vår Gud. Ingen talade om för oss att vi förväntades att bara dyrka dig." Allah fortsatte att förklara att det också var ifall de skulle säga: "Det var våra förfäder som gjorde avgudar (tillsammans med Allah) och vi är bara deras avkomma, vill du då straffa oss för vad de lögnarna gjorde?".⁷² " ⁷³ Detta var profetens (gfvh) förklaring av den Koranvers där Allah säger:

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
 عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا
 مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ

⁷¹ Den nionde av dagen i den tolfte månaden i det islamiska månåret, kallad Dhul-Hijjah.

⁷² Från Sûrah al-A'raf, 7:172-173. Se officiella översättningen nedan.

⁷³ Detta är från en Sahîh (äkta), berättad av Ibn 'Abbâs insamlad av Ahmad, se *al-Albânîs Silsilah al-Ahâdith as-Sahîhah*, (Kuwait: ad-Dâr as-Salafiyah och Amman: al-Maktabah al-Islâmiyah. 2 uppl., 1983) vol. 4, s. 158, nr. 1623.

OCH NÄR din Herre låter nya slakten utgå från Adams söners länder, begär Han av dem att de skall vittna om sig själva [och frågar]: "Är jag inte er Herre?" [Då] svarar de: "Jo, vi vittnar [att Du är vår Herre]!" [Detta sker] för att ni [människor] inte på Uppståndelsens dag skall säga: "Om detta var vi inte medvetna." Eller säga: "Det var våra förfäder som i forna dagar tog sig för att sätta medhjälpare vid Guds sida - och vi, deras sentida efterkommande, vill du låta oss gå under på grund av de lögner som de diktade upp?" (Koranen 7:172-173)

Versen och profetens (gfvh) förklaring bekräftar det faktum att alla är ansvariga att tro på Gud och att inga ursäkter accepteras på Domedagen. Varje människa har Gudstron inristad i sin själ och Allah visar för varje avgudadyrkare, under livets gång, flera tecken på att avguden inte är Gud. Därför begärs det av varje förnuftig människa att tro på Gud bortom skapelsen och inte som en uppenbarelse i den.

Profeten (gfvh) fortsatte med att säga att: *"Mellan ögonen på varje människa placerade Allah en ljusstråle som visar deras Ímân och visade dem alla för Adam. Adam blev förskräckt vid åsynen av dessa oräkneliga antalet varelser med ljusstrålar mellan ögonen så han frågade Allah: "O Herre, vilka är de?" Allah berättade för honom att de allihop var hans avkomma. Adam började titta lite närmare på en vars ljusstråle fascinerade honom, och sedan frågade han vem det var och Allah svarade: "Det är en man som kallas Dâwûd (David) från den sista nationen bland din avkomma." Adam frågade sedan hur gammal han var och när Allah informerade honom om att han var 60 år gammal sa han: "O Herre, öka hans ålder genom att ta fyrtio år från mig." Men när Adams livstid led mot sitt slut och dödsängeln kom sa han: "Finns det inte ytterligare fyrtio år kvar av mitt liv?" Ängeln svarade: "Gav du inte bort dem till din avkomma Dâwûd?" Adam förnekade det och hans avkomma förnekade sina löften till Allah. Adam glömde senare bort sitt förbund med Allah och det gjorde även hans avkomma, och alla föll de i synd".⁷⁴ Adam åt från det förbjudna trädet på grund av att han glömt sitt löfte till Allah och Satans bedrägliga frestande, och de flesta människorna har ignorerat sin skyldighet att tro på Gud och dyrka endast Honom, för att istället börja dyrka skapelsen.*

Efter det sa profeten (gfvh): *"Allah pekade på några av de avkomlingar som Han uttagit ur Adam och hans barn och sa: "Jag har skapat dessa människor för Paradiset och de kommer att göra de gärningar människor ämnade för i paradiset gör." Han pekade sedan på de andra och sa: "Jag har skapat dessa människor för Helveteselden och de kommer att begå de*

⁷⁴ Från en äkta berättelse av Abu Hurayrah insamlad av at-Tirmidhî (*Sahih*, se fotnot 22), s. 241, i *al-'Aqidah at-Tahâwîyah*, 8 uppl., 1984) redigerad av al-Albâni).

gärningar människor ämnade för helvetet gör." När profeten (gfvh) sa det frågade en av hans efterföljare: "O Allahs budbärare, vad är då meningen med att göra goda gärningar?" Profeten (gfvh) svarade: "Sannerligen, om Allah skapat en av Sina tjänare för paradiset hjälper Han honom att göra de gärningar en person ämnade för paradiset gör till dess han dör medan han gör någon av dessa gärningar och sedan placerar Han honom i paradiset på grund av detta. Men om Han skapade en människa för helvetselden hjälper Han honom att begå de gärningar dess tilltänkta invånare gör till dess han dör medan han gör någon av dessa gärningar och sedan placerar Han honom i Elden på grund av detta."⁷⁵ Detta uttalande av profeten (gfvh) betyder inte att människan inte har en fri vilja eller fritt val mellan bra och dåligt, för om det var så, skulle Domedagen, belöningar och straff vara meningslösa. Allahs skapelse av en person för paradiset är Hans skapelse av en person som redan före han skapats vet att han kommer att vara bland dem som kommer till paradiset på grund av sitt val av tro istället för icke-tro och godhet istället för ondska.

Om någon på allvar tror på Allah och försöker göra gott kommer Allah att ge honom många möjligheter att förbättra sin tro och öka antalet goda gärningar. Allah kommer aldrig att låta verklig tro gå förlorad, även om den troende går snett kommer han att hjälpas tillbaka till den rätta vägen. Allah kan straffa honom i detta livet när han går bort från den rätta vägen för att påminna honom om hans misstag och väcka honom för att förbättra sig. Faktum är att Allah kommer att vara så barmhärtig att en riktig troende kommer att dö då han gör en god gärning för att på så sätt garantera att personen är bland de lyckliga som hamnar i Paradiset. Om någon, å andra sidan, inte tror på Allah och förkastar rättrådighet kommer Allah att underlätta för honom att göra onda gärningar. Allah belönar honom när han gör onda saker och uppmuntrar honom att göra mer ont till dess han dör i ett sådant syndigt tillstånd att han kastas in i den eviga elden på grund av sina onda gärningar.⁷⁶

FITRAH

Eftersom Allah fick alla människor att svära sin ed till Hans Gudomlighet när Han skapade Adam finns den eden ingraverad i den mänskliga själen redan innan den går in i fostret i femte graviditetsmånaden.⁷⁷

⁷⁵ Från en äkta berättelse av 'Umar Ibn al-Khattâb insamlad av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawûd*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1318, nr. 4686) och at-Tirmidhî och Ahmad. (Se fotnot 220, s. 240 av al-Albânîs autentisering av *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, 8 uppl., 1984).

⁷⁶ Det måste dock betonas att Gud ger sådana människor flera chanser att förändra sig innan Han straffar dem på detta sätt.(övers. anm)

⁷⁷ Det finns olika tolkningar av hadith där vissa anser att själen går i fostret efter 40 dagar och andar efter 120 dagar.(övers. anm)

Så när ett barn föds har det redan en medfödd naturlig tro på Allah. Den här naturliga tron kallas på arabiska för "*Fitrah*".⁷⁸ Om ett barn växte upp i enskildhet utan yttre påverkan, skulle det växa upp medveten om Allahs enhet, men alla barn påverkas, direkt eller indirekt, av omgivningens yttre tryck. Profeten (gfvh) rapporterade att Allah sa: "*Jag skapade mina tjänare i den rätta religionen men djävlarerna har vilselett dem*".⁷⁹ Profeten (gfvh) sa också: "*Varje barn föds i ett tillstånd av "**Fitrah**" men hans föräldrar gör honom till jude eller kristen. Det är precis som när ett djur föder en normal avkomma. Har ni någonsin sett något (ungt djur) födas stympat innan ni stympar dem?*"⁸⁰ Så precis som ett barns kropp underkastar sig de fysiska lagar som Allah har skapat i naturen underkastar sig automatiskt dess själ det faktum att Allah är Herren och Skaparen. Men hans/hennes föräldrar försöker få det att följa deras väg och i tidig ålder är inte barnet tillräckligt starkt för att stå emot eller opponera sig mot sina föräldrar. Den religion som barnet följer vid den här tidpunkten är en blandning av tradition och uppfostran och Allah låter inte detta belasta barnet och inte heller bestraffas det för den här religionen. När barnet mognar och klara bevis för hans/hennes religions felaktigheter presenteras måste den vuxne följa kunskapens och förnuftets religion.⁸¹ Vid den här tidpunkten gör djävlarerna sitt bästa för att få honom att stanna där han är eller avvika ännu mer. Ondskan görs lockande för honom och han kommer att leva mitt i en kamp mellan sin *Fitrah* och begär i syfte att hitta den rätta vägen. Om han väljer sin *Fitrah* kommer Allah att hjälpa honom att besegra sina begär även om det kan ta största delen av hans liv att klara sig undan eftersom många människor går in i islam vid hög ålder även om de flesta gör det innan dess.

På grund av att alla dessa krafter "slåss" mot *Fitrah* valde Allah ut speciellt rättfärdiga män och uppenbarade för dem livets rätta väg. Dessa män, vilka vi kallar profeter (gfvd), sändes till oss för att hjälpa vår *Fitrah* att besegra sina fiender. Alla sanningar och goda vanor som idag finns i samhällen runtom i världen kom från deras undervisning, och om det inte var för deras läror skulle det inte finnas någon säkerhet eller fred alls i världen idag. Till exempel så baserar sig de flesta västerländska ländernas lagar på de tio budorden som profeten Moses (gfvh) mottog, som "Du ska inte stjäla" och "Du ska inte döda" o.s.v., även om de påstår att de är sekulariserade regeringar som inte är influerade av några religioner.

Alltså är det människans skyldighet att följa profeternas (gfvd) väg eftersom det är den enda vägen som verkligen är i harmoni med naturen. Hon ska också vara försiktig med att inte göra saker bara för att hennes föräldrar och

⁷⁸ *Al-'Aqīdah at-Tahāwīyah*, (8 uppl., 1984), s. 245.

⁷⁹ *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1488, nr. 6853.

⁸⁰ Insamlat av Muslim, (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1398, nr. 6423) och al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 8, s. 389-390, nr. 597).

⁸¹ *Al-'Aqīdah at-Tahāwīyah*, (5 uppl., 1972), s. 273.

deras föräldrar gjorde det, speciellt inte om hon får kunskap om att deras handlingar är fel. Om hon inte följer sanningen blir hon som de vilseledda människor om vilka Allah i Koranen säger:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
ءآبَاءَنَا أُولُو كَأَن ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

Men när de uppmanas att följa de [regler] som Gud har uppenbarat, svarar de: "Vi följer dem som våra förfäder följde." Skulle de göra detta även om deras förfäder inget förstod och saknade vägledning? (Koranen 2:170)

Allah förbjuder oss att lyda våra föräldrar om det de vill att vi ska göra går emot profetens (gfvh) väg. I Koranen sa Han:

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي
مَآ لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا

Vi har anbefallt människan [att vara] god mot sina föräldrar; men om [dina föräldrar] vill förmå dig att sätta något som du inte har någon kunskap om vid Min sida, skall du inte lyda dem.... (Koranen 29:8)

FÖDD MUSLIM

De som är lyckliga nog att födas i muslimska familjer måste vara medvetna om att "sådana" muslimer inte automatiskt garanteras paradiset, eftersom profeten (gfvh) varnade för att en stor muslimsk grupp kommer att följa judarna och de kristna så tätt att om de gick in i ett ödlehål skulle muslimerna följa efter dem.⁸² Han sa också att före den Sista Dagen kommer faktiskt några muslimer att dyrka avgudar.⁸³ Alla dessa människor kommer att ha muslimska namn och anse sig själva vara muslimer men det kommer inte att vara till deras fördel på Domedagen. Idag finns det muslimer över hela världen som ber till de döda, bygger gravvalv och moskéer över gravar

⁸² Berättat av Abu Sa'îd al-Khudrî och insamlat av al-Bukhârî och Muslim (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 314-315, nr. 422 och *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1403, nr. 6448).

⁸³ Berättat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhârî och Muslim. (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1506, nr. 6944 & 6945 och *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 178, nr. 232).

och utför till och med ritualer och dyrkan runt dem. Det finns även de som påstår sig vara muslimer och dyrkar 'Alî som varandes Allah.⁸⁴ Vissa har "omvandlat" Koranen till en lyckoamulett som de bär i kedjor runt halsen, i bilen eller i nyckelringen o.s.v. Därför måste de som är födda in i en sådan muslimsk värld och blint följer det deras föräldrar gjorde eller trodde på, stanna upp och tänka efter om de är muslimer av en händelse eller på grund av ett eget val? Är islam det som deras föräldrar, folkgrupp, land eller nation gjorde eller gör eller är det det som Koranen lär ut och det som profeten (gfvh) och hans efterföljare gjorde?

FÖRBUNDET

Förbundet som varje människa ingick med Allah under "förskapelsen" gjordes så att hon skulle känna Allah som sin Herre och inte rikta någon form av dyrkan mot andra vid sidan av Honom. Detta är den viktiga betydelsen av "*Shahâdah*" (trosbekännelsen) vilken alla måste säga för att bli en fullfjädrad muslim; *lâ ilâha illallâh Muhammad rasulallah* (det finns ingen gud utom Allah och Mohammad är Hans sändebud), också känt som "*Kalimato at-Tawhîd*", påståendet om Allahs enhet. Att vittna om Guds enhet i det här livet är endast en bekräftelse av den ursprungliga bekännelsen som gjordes i andestadiet. Frågan kvarstår dock: Hur ska förbundet fullföljas?

Förbundet fullföljs genom att på allvar tro på *Tawhîd* och genom att omsätta den tron i praktisk handling i det dagliga livet. Att omsätta *Tawhîd* i praktiken görs genom att undvika "*Shirk*-handlingar" (ha gudar bredvid Gud) och genom att nära följa den siste budbäraren (gfvh) som Allah sänt som ett praktiskt och levande exempel på *Tawhîd*. På grund av att människan har deklarerat att Allah är hennes Herre måste hon sedan ta hänsyn till att goda gärningar endast är de som definierats som goda av Allah och Hans profet (gfvh) och detsamma gäller onda gärningar. När man gör det praktiseras *Tawhîd* även mentalt. Det här är viktigt då en gärning kan verka vara god men egentligen är ond. Till exempel har det sagts att om en fattig person vill att en kung ska göra något för honom är det bättre om den fattige mannen får en prins eller en person nära kungen som kan tala för honom. Baserat på detta sägs det vidare att om någon verkligen vill att Allah ska svara på hans bön måste han be till profeten (gfvh) eller ett helgon för att tala med Allah åt honom då han själv är befläckad med alla de synder han begår dagligen. Detta kan verka logiskt men både Allah och Hans profet (gfvh) har klart och tydligt sagt att man ska be direkt till Allah utan några

⁸⁴ *Nizari-ismailiya* från Syrien och *druserna* från Palestina och Libanon.

broar och länkar emellan.⁸⁵ Likaså kan en handling verka vara ond men i själva verket vara god. Till exempel så kan någon påpeka att det är barbariskt att hugga av handen på en tjuv och att det är omänskligt att piska någon för att den dricker alkohol och man kan känna att sådana bestraffningar är för hårda och inte goda, ändå har Allah och Hans profet (gfvh) föreskrivit de här straffen och de goda resultaten av dess tillämpning talar för sig själva.

Därför kan ett förbund med Allah endast fullföljas av en som är muslim av egen fri vilja oavsett om hans föräldrar var muslimer eller inte och tillämpning av förbundet är, faktiskt, införandet av islam själv. Människans *Fitrah* är grunden för islam så när hon fullt ut praktiserar islam kommer hennes yttre handlingar och gärningar att vara helt i enlighet med naturen i vilken Allah skapat människans innersta väsen. När detta händer förenar människan sitt innersta väsen med sitt yttre väsen vilket är en huvudaspekt i *Tawhîd*. Resultatet av den här aspekten inom *Tawhîd* är skapelsen av den verkligt fromma människan, Adam, för vilken Allah fick änglarna att buga och den som Allah valde att styra jorden. Därför kan endast den människa som "lever" *Tawhîd* döma och styra jorden med verklig rättvisa.

---

⁸⁵ Allah sa i Koranen: **OCH ER HERRE säger: "Be till Mig, så skall Jag besvara er [bön]...."** (Koranen 40:60) och profeten (fvmh) sa: "Om du ber, be endast till Allah och om du söker hjälp sök endast hos Allah." = (Rapporterat av Ibn 'Abbâs och insamlat av at-Tirmidhî. Se *An-Nawawi's Forty Hadith*, (engelsk övers.), s. 68).

Amuletter och omen

I det första kapitlet om *Tawhîd* definierades *Tawhîd ar-Rubûbiyah* (Herraväldets Enhet) som insikten att Allah är universums skapare och förvaltare i människans alla förhållande till honom. Skapelsen, underhållet och eventuellt förstörandet av universum och dess innehåll sker genom Allahs befallning och både tur och otur uppträder med Allahs vilja. Ändå har människan, genom alla tider ställt sig frågan: "Finns det någon möjlighet att i förväg veta när goda och dåliga tider ska inträffa?" För om det finns något sätt att i förväg veta detta kan de dåliga tiderna undvikas och framgång garanteras. Ända sedan forntiden har vissa individer felaktigt hävdats sin tillgång till den "dolda" kunskapen och de okunniga människorna har samlats runt dem och betalat stora summor pengar för att få ta del av denna viktiga information. Vissa av dessa påhittade metoder att undvika olycka blev allmän kunskap och därför kan ett överflöd av lyckoamuletter likt de som nämns i detta kapitel hittas i de flesta samhällen. Vissa av de påhittade hemliga vägarna till att spå i framtiden blev också allmän kunskap och därför kan olika typer av omen och tolkningar av dessa påträffas i alla samhällen. Det finns dock viss grundläggande kunskap som fortfarande är hemlig och ärvs från generation till generation inom olika typer av spådomar och magi.

Det är mycket viktigt att en klar islamisk ståndpunkt mot dessa aktiviteter utvecklas på grund av deras vida utbredning i de mänskliga samhällena. Ännu viktigare är kanske det faktum att, om detta inte tydligt förklaras, en muslim lätt kan begå *Shirk*, vilket är en stor synd och är roten för dessa aktiviteter. I följande fyra kapitel kommer islams ståndpunkt, gentemot dessa påståenden som motsäger Allahs unika egenskaper (*Sifât*) och förespråkar dyrkan av skapelsen (*'Ibâdah*), att studeras mer i detalj. Varje påstående kommer att analyseras med Koranen och profetens (gfvh) *Sunnah* som grund och en islamisk styrning kommer att göras som hjälp och ledning för dem som ärligt söker *Tawhîd*.

LYCKOBRINGARE

Det var vanligt att araberna under profetens (gfvh) tid bar armband, fotledsringar, pärlhalsband, snäckskal m.m. för att hålla ondskan borta och få tur. Talismaner och amuletter kan också hittas i olika former överallt på jorden. Som nämnts i tidigare kapitel så motsäger tron på lyckobringare, amuletter och talismaner den verkliga tron på Allahs *Rubûbiyah* (Herravälde) genom

att man tillskriver skapade ting kraften att hålla ondskan borta och ge tur. Islam opponerade sig mot all sådan tro som fanns i Arabien vid tiden för den siste profeten (gfvh) med avsikt att etablera en grund på vilken sådan tro och övningar kan fördömas och förbjudas närhelst och varhelst de uppträder. Sådan tro kan faktiskt lägga den ideologiska grunden för avgudadyrkan i de flesta hedniska samhällena och amuletterna själva representerar en gren av avgudadyrkan. Detta förhållande kan lätt uppfattas inom den katolska grenen av kristendomen där profeten Jesus (gfvh) avgudas och hans mor Maria och helgon dyrkas samt att bilder, statyer och medaljonger med deras påhittade bilder bevaras eller bärs för att få lycka och tur.

När människor accepterade islam under profetens (gfvh) tid, hade de ofta med sig en tro på lyckobringare vilka alla på arabiska kallades för *Tamâ'im* (sing. *Tamîmah*). Följaktligen finns det många uttalanden av profeten (gfvh) där han strängt förbjöd sådan användning. Följande är bara ett exempel: *'Imrân ibn Husayn rapporterade att när profeten (gfvh) såg en armring i mässing på en mans överarm sa han: "Du kommer att drabbas av olycka! Vad är det där?" Mannen svarade att det skulle skydda honom mot en sjukdom kallad al-Wâhinah.⁸⁶ Profeten (gfvh) sa då: "Kasta bort det för det kommer sannerligen att förvärra din sjukdom. Och om du dör med det på kommer du inte att lyckas (ta dig till paradiset; övers. anm.)."*⁸⁷

Alltså är både sjuka och friska personers bärande av armband, fotringar och ringar gjorda av koppar, mässing eller järn strängt förbjudet om det bärs i tron att det läker eller håller sjukdomar borta. Sådana övningar strider också mot förbudet att bota sjukdomar med *Harâm* (förbjudna) metoder om vilket profeten (gfvh) har sagt: *"Behandla era sjukdomar men behandla dem inte med förbjudna saker."*⁸⁸

Abu Wâqid al-Laythî rapporterade också att när Allahs budbärare (gfvh) begav sig till *Hunayn*⁸⁹ passerade de ett träd kallat *Dhâtu Anwât*.⁹⁰ Avgudadyrkarna brukade hänga sina vapen i dess grenar för att få tur. Några av *Sahâbah* som var nya i islam bad profeten (gfvh) att utse ett liknande träd för dem. Profeten (gfvh) svarade: *"Subhânallah!"*⁹¹ Det är precis vad folket sa till Moses: *"...Låt oss få en gud liksom de har gudar!..."* (Koranen 7:138) *Vid Den i vars hand min själ vilar, ni kommer att följa den väg de före er följde.*⁹²

⁸⁶ Ordagrant: svaghet. Förmodligen åsyftas artrit.

⁸⁷ Insamlat av Ahmed, Ibn Mâjah och Ibn Hibbân.

⁸⁸ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1087, nr. 3865) och al-Bayhaqî.

⁸⁹ Platsen för det sista stora slaget mellan profeten (fvmh) och de arabiska hedningarna vilket inträffade under det tionde året efter Hijrah.

⁹⁰ Ordagrant: "Det från vilket saker hänger."

⁹¹ Må Allah vara förhårligad.

⁹² Insamlat av at-Tirmidhî, an-Nasâ'î och Ahmad.

I denna *Hadīth* förnekar inte profeten (gfvh) bara användandet av lyckoa-muletter utan förutspår också att muslimer kommer att ta efter judars och kristnas sedvänjor. De bland muslimerna vanligt förekommande "*Dhikr-pärlorna*" är inget annat än en kopia av katolikernas radband, *Mawlid* (firande av profetens (gfvh) födelsedag) är en kopia av julfirandet och många muslimers tro på helgon och förböner skiljer sig inte mycket från vad man hittar hos kristendomen. Spådomen har redan blivit verklighet!

Profeten (gfvh) betonar vidare det allvarliga i att bära amuletter genom att framkalla Allahs förbannelse över de som gör det. Uqbah ibn 'Âmir rapporterade att profeten (gfvh) en gång sa: "*Må Allah bringa olycka och oro över dem som bär amuletter eller sätter dem på andra*".⁹³

Profetens (gfvh) efterföljare följde strängt profetens (gfvh) befallningar gällande lyckobringare och amuletter. Följaktligen finns det många nedtecknade händelser där de öppet kritiserar sådant praktiserande närhelst det uppträder i samhället såväl som i den egna familjen. 'Urwah rapporterade att när *Sahâbî* Hudhayfah besökte en sjuk person och såg armbandet som satt på hans överarm drog han loss det och förstörde det. Hudhayfah reciterade sedan versen: "**Och de flesta av dem, tror icke på Gud utan att sätta andra vid Hans sida.**" (Koranen 12:106)⁹⁴ Vid ett annat tillfälle när han vidrörde en annan sjuk mans överarm upptäckte han en *Khayt* (armband av snöre) runt den. När han frågade mannen vad det var svarade mannen: "Det är en sak som innehåller en förtrollning endast för mig." Hudhayfah slet av det och sa: "Om du hade dött med det på skulle jag inte ha bett för dig!"⁹⁵ 'Abdullâh ibn Mas'ûds fru, Zaynab, rapporterade att en gång när ibn Mas'ûd såg ett halsband av snöre runt hennes hals och frågade vad det var så svarade hon: "Det är ett förtrollat snöre som ska hjälpa mig." Han ryckte loss det från henne, hade sönder det och sa: "Sannerligen har 'Abdullâhs familj inget behov av *Shirk!* Jag hörde Allahs sändebud säga: "*Sannerligen är förtrollningar, talismaner och lyckobringare Shirk*". Zaynab svarade: "Varför säger du så? Jag brukade ha ryckningar i mina ögon när jag gjorde så och så, men juden uttalade en förtrollning och ryckningarna upphörde!" Ibn Mas'ûd svarade: "Sannerligen var det bara en djävul som eggade med sin hand och när du fick den förtrollad försvann han. Det hade räckt om du hade sagt vad profeten (gfvh) brukar säga:

« إذهب البأس رب الناس وأشف أنت الشافي لا شفاء إلا شفاءك،

شفاءاً لا يغادره سقماً »

⁹³ Insamlat av Ahmad och al-Hâkim.

⁹⁴ Insamlat av Ibn Abî Hâtim.

⁹⁵ Insamlat av Ibn Wakî'.

(Adh-habil-ba's Rabban-nâs washfî antash-shâfî Lâ shifâ' illâ shifâ'uk shiffâ'an lâ yughâdiruhu saqamâ).

*Avlägsna lidandet, O mänsklighetens Herre och hela det då Du är den sanna läkaren. Det finns inget botemedel förutom Ditt botemedel; ett botemedel som inte åtföljs av sjukdom.*⁹⁶ ”⁹⁷

STÅNDPUNKT BETRÄFFANDE LYCKOBRINGARE

Som tidigare nämnts begränsas inte förbudet av amuletter, talismaner och lyckobringare endast till de arabiska metoderna som profeten (gfvh) vände sig mot. Varhelst saker används för detta ändamål kan förbudet användas. Användningen av en mängd olika lyckobringare är utbrett i det västerländska samhället idag trots dess teknologiska och vetenskapliga framsteg. Många talismaner har blivit så invävda i det vardagliga livet att få människor tänker på dem, men när deras ursprung uppdagas blir det ganska tydligt att *Shirk* är grunden för dem. Det följande är bara två exempel på populära talismaner i det västerländska samhället:

Hartass: Harars baktassar eller guld- eller silverkopior av dem bärs i kedjor eller armband som lyckobringare av miljontals människor i väst. Ursprunget till denna tro grundar sig på harars beteende att stampa med baktassen i marken. Enligt förhistorisk tradition pratade hararna med andarna under jorden då de stampade. Alltså sparades tassarna som ett medel att överföra sina önskningar till andarna liksom ett redskap för att bringa tur i allmänhet.

Hästskor: Många hus i Amerika har hästskor uppspikade över sina dörrar och mindre modeller bärs också i armband, nyckelringar eller halsband i tron att de ska bringa tur. Ursprunget till denna tro kan hittas i den forntida grekiska mytologin. I det forntida Grekland ansågs hästar vara heliga djur. Om en hästsko hängdes upp ovanför dörren ansågs det bringa tur och lycka. Den öppna änden var tvungen att peka uppåt för att behålla den goda turen. Om den pekade neråt trodde man att lyckan spilldes ut.

Tron på lyckobringare ger skapade saker den gudomliga kraften att avledda olycka och det betyder att de som ägnar sig åt sådan tro påstår att Allahs

⁹⁶ Denna *Du'â* rapporterades av både 'Â'ishah och Anas och insamlades av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 7, s. 427-428, nr. 5, 638-639) och Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1195, nr. 5434).

⁹⁷ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1089, nr. 3874), Ahmad, Ibn Mâjah och Ibn Hibbân.

Rubûbiyah (Herravälde) begränsas av Hans skapelse. Faktum är att de anser lyckobringarna vara kraftfullare än Allah eftersom lyckobringarna antas förebygga olyckor som Allah har bestämt. Därför är tron på lyckobringare en tydlig form av *Shirk* vilket Ibn Mas'ûd sa i den tidigare nämnda *Hadīth*. Denna linje stärks ytterligare i följande *Hadīth*.

*'Uqbah ibn 'Āmir rapporterade att när en grupp på tio män kom till profeten (gfvh) accepterade han bara trohetseden från nio av dem. De frågade: "O Allahs budbärare varför accepterade du eden från nio av oss och avvisar denne man?" Profeten (gfvh) svarade: "Sannerligen har den här mannen en talisman på sig." Mannen stoppade handen innanför kappan, plockade fram talismanen och förstörde den. När profeten (gfvh) hade accepterat hans ed vände han sig om och sa "Den som har en talisman har begått *Shirk*."*⁹⁸

Lyckobringare från Koranen: *Sahâbah* likt Ibn Mas'ûd, Ibn 'Abbâs och Hudhayfah motsatte sig alla att bära Koraniska lyckobringare. Några lärda bland *Tâbi'ûn* (studenter till profetens (gfvh) efterföljare) tillät det men de flesta var emot det. Emellertid skiljer inte de *Hadīther* som behandlar talismaner mellan lyckobringare innehållande Koranen och de som inte gör det. Och vi har inga uppgifter om att profeten (gfvh) bar Koranverser eller tillät det att bäras. Att bära lyckobringare bestående av Koranverser motsäger också den profetiska metoden att bryta förtrollningar och bortleda ondska. Det är *Sunnah* att recitera vissa speciella kapitel i Koranen (113 och 114) och verser (*Āyat-ul-Kursî*, 2:255)⁹⁹ när ondskan närmar sig. Den enda i Koranen föreskrivna metoden för att få tur är genom Koranrecitation och tillämpning av den. Profeten (gfvh) sa: "*Den som reciterar en bokstav i Allahs bok tjänar en god gärning och varje gärning är värd tio gånger sitt värde. Jag säger inte att Alif Lām Mīm är en bokstav utan att Alif är en bokstav, Lām är en bokstav och Mīm är en bokstav*".¹⁰⁰ Att bära Koranen i en amulett är som att en sjuk man får ett recept av doktorn. Istället för att läsa det och skaffa medicinen rullar han ihop det till en liten boll, lägger den i en liten påse och hänger den runt halsen i tron att han ska bli frisk.

Så länge någon som bär Koraniska lyckobringare d.v.s. koranverser skrivna på lappar och smycken tror att det kan avstyra ondskan och bringa tur har han tilldelat en del av skapelsen kraften att upphäva det Allah redan har bestämt. Följaktligen litar han mer på det än på Allah. Detta är kärnan i den *Shirk* som inkluderar lyckobringare vilket visas i följande berättelse: *'Īsâ ibn Hamzah sa: "En gång besökte jag 'Abdullâh ibn 'Ukaym och fann att Hamzah var hos honom och jag frågade 'Abdullâh: "Bär inte du en*

⁹⁸ Insamlat av at-Tirmidhî och Ahmad.

⁹⁹ Berättat av Abu Hurayrah och insamlat av Al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 6, s. 491, nr. 530).

¹⁰⁰ Insamlat av Ahmad och al-Hâkim.

Tamîmah (lyckobringare)?" Han svarade: "Må Allah skydda oss mot det! Vet du inte att Allahs budbärare (gfvh) sa: "Den som bär ett halsband eller armband är beroende av det".¹⁰¹

Traditionen att tillverka Koranen i miniatyr så små att de inte kan läsas med blotta ögat i syfte att bäras i medaljonger inbjuder till *Shirk*. Andra liknande prydnader med *Âyat-ul-Kursî* skrivet i mycket liten, verkligt oläslig text och burna i hängen uppmuntrar också *Shirk*. Den som bär sådana smycken som dekoration begår **inte** *Shirk* men de flesta som bär dem gör det för att skyddas från ondska och i så fall faller det in under begreppet *Shirk* inom den för islam grundläggande principen för *Tawhîd*.

Muslimerna måste vara försiktiga och undvika att använda Koranen som en lyckobringare. Genom att hänga det i sina bilar, i nyckelringar, i armband och i halsband, likt det icke-muslimerna gör med sina olika amuletter och talismaner, öppnas dörren till *Shirk*. Alltså måste en medveten ansträngning göras för att rena sin tro från allt det som går bort från den rena begreppet *Tawhîd*.

OMEN

Förislamiska araber brukade ta hänsyn till i vilken riktning fåglar och andra djur rörde sig då det kunde vara ett tecken på nära förestående lycka eller olycka och de planerade livet efter detta. Traditionen att läsa in goda och dåliga omen i fåglars och djurs rörelser kallades för *Tiyarah* och kommer från verbet *Târa* vilket betyder "att flyga". Om en person till exempel gav sig ut på en resa och en fågel flög över honom och svängde till vänster skulle han se det som ett tecken på nära förestående olycka och skulle därför återvända hem. Islam ogiltigförklarade dessa traditioner eftersom de sliter ner grunden inom *Tawhîd al-'Ibâdah* och *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât*:

1. genom att rikta den typen av dyrkan kallad tillit (*Tawakkul*) mot annat än Allah, och
2. genom att tillskriva människan egenskapen och kraften att förutse lycka och olycka och förmågan att undvika det öde Allah förutbestämt.

Den grund i vilken förbudet mot *Tiyarah* är förankrad är en *Hadîth* från profetens (gfvh) barnbarn, al-Husain, i vilken han rapporterade att profeten (gfvh) sa: "Den som begår **Tiyarah** eller får det gjort för egen räkning, får sin framtid förutspådd eller förtrollad någon är inte en av oss".¹⁰² "Oss" syftar i det här fallet på den islamiska **Ummah**.¹⁰³ Därför anses *Tiyarah*

¹⁰¹ Rapporterat av Ibn Mas'ûd och insamlat av Ahmad, at-Tirmidhî och al-Hâkim.

¹⁰² Insamlat av at-Tirmidhî.

¹⁰³ Trosamfund i hela världen.

vara en av de handlingar som ställer den som tror på det utanför islam.¹⁰⁴ Profeten (gfvh) upphävde också *Tiyarah*:s effekter i en annan *Hadīth* rapporterad av Mu'āwiyah ibn al-Hakam. *Mu'āwiyah sa till profeten (gfvh): "Det finns några bland oss som följer fåglarnas tecken." Profeten (gfvh) svarade: "Det är bara något som ni själva har hittat på, låt det inte hindra er"*.¹⁰⁵ Det betyder att man inte ska låta det stoppa en att göra det man vill göra eftersom alla sådana omen är ett hopkok av fantasier skapade av människans fantasi och är inte verkliga. Således förklarade Allahs profet (gfvh) klart och tydligt att Allah, Den Mest Lysande, inte har givit fåglars flykt i olika riktningar någon betydelse över huvud taget. Varken framgång eller olycka som uppkommer kan orsakas av eller förutses av deras rörelser även om vissa saker råkar sammanfalla med den förislamiska tidens begrepp om deras rörelser.

Sahābah (profetens [gfvh] efterföljare) avvisade konsekvent alla uttryck för tron på fågelomen närhelst de fann detta bland sina egna följeslagare och studenter. Till exempel sa 'Ikrimah: "En gång när vi satt tillsammans med Ibn 'Abbās flög en fågel skrikande över oss. En man i gruppen utropade då: "Bra! Bra!" Ibn 'Abbās tillrättavisade honom och sa: "Det finns varken bra eller dåligt i det."¹⁰⁶ "Likaså avvisade Tābi'ūn (*Sahābas* studenter) också alla former av tro på omen uttryckta av sina egna studenter från den tredje generationens muslimer. Till exempel så skrek en kråka en gång då Tāwūs var ute på en resa med några vänner och hans följeslagare sa: "Bra!" Tāwūs svarade: "Vad är bra med det? Gör mig inte sällskap längre."¹⁰⁷

Det finns emellertid ett uttalande tillskrivet profeten (gfvh) i *Sahīh al-Bukhārī*¹⁰⁸ vars betydelse är ganska tveksam: "Dåliga omen finns i tre saker: kvinnor, ridning och hus".¹⁰⁹ 'Ā'ishah avvisade denna berättelse med orden: "Vid Den som uppenbarat *Furqān* (Koranen) för Abul-Qāsim,¹¹⁰ den som sagt detta ljög. Allahs budbärare (gfvh) sa att de okunniga människorna brukade säga att: "Samnerligen finns det *Tiyarah* (onda omen) i kvinnor, hus och lastdjur". Därefter citerade hon versen:

مَأْصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي
كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهُنَّ

¹⁰⁴ Viktigt att poängtera här är att den som utgör *Tiyarah* klassas varken som en kafir (icke-muslim) eller en sann troende.

¹⁰⁵ *Sahīh Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1209, nr. 5532.

¹⁰⁶ Citerat i *Taysīr al-Azīz al-Hamīd*, s. 428.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Den mest äkta *Hadīth*-samlingen (profetens traditioner).

¹⁰⁹ *Sahīh Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 447-448, nr. 666.

¹¹⁰ Abul Qāsim var profetens (fvmh) smeknamn. Eden betyder "Vid Allah".

Ingen olycka drabbar jorden och inte heller er själva utan att den förts in i [Vår] bok, innan vi sätter den i verket...(Koranen 57:22)¹¹¹

Hadîthen är emellertid grundlig men den bör tolkas i samband med en annan berättelse som är mer exakt: "Om det var tänkt att finnas dåliga omen skulle de finnas i hästar, kvinnor och boplatser".¹¹² Alltså bekräftade inte profeten (gfvh) att det existerar dåliga omen. Han sa bara var det var troligast att de kunde uppträda om de skulle finnas i verkligheten. Skälet till att just dessa tre pekades ut var på grund av att olyckor ofta skedde i närheten av dessa i sin tur beroende på att de var de tre viktigaste tingen i en människas liv. Följaktligen rekommenderade profeten (gfvh) vissa böner att läsas som skydd när man var involverad med dessa på något sätt. Profeten (gfvh) sa: "Om någon av er gifter er med en kvinna eller anlitar en tjänarinna ta då tag i pannluggen och nämn Allahs namn, Den Mest Lysande, be om väl-signelse och säg:

« اللهم إني أسألك خيرها وخير ما جبلتها عليه وأعوذ بك من شرها

وشر ما جبلتها عليه .»

Allâhumma innî as-aluka khayrahâ wa khayra mâ jabaltahâ alayh wa a'ûdhû bika min sharrihâ wa sharri mâ jabaltahâ alayh.

Oh Allah jag ber Dig om det bästa hos henne och det bästa av det som Du gjort till en del av hennes natur. Jag söker också skydd hos Dig från hennes ondskas och den ondskas som Du gjort till en del av hennes natur.

"Om han köper en kamel låt honom hålla i den översta delen av dess pucker och säg samma sak".¹¹³ Det är också rapporterat att profeten (gfvh) sa att om någon går in i ett hus skulle den säga:

« أعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق .»

A'ûdhû bi kalimâtillâh at-tâmmâti min sharri mâ khalaq.

"Jag söker skydd hos Allahs perfekta ord från den ondskas han skapat".¹¹⁴

¹¹¹ Insamlat av Ahmad, al-Hâkim och Ibn Khuzaymah.

¹¹² *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), s. 435, nr. 649, *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1208, nr. 5528-5529 och *Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1099, nr. 3911.

¹¹³ Rapporterat av 'Amr ibn Shu'aib och insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 2, s. 579, nr. 2155), och Ibn Mâjah.

¹¹⁴ Rapporterat av Khawlah bint Hakîm och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1421, nr. 6521).

Det följande är också en annan tradition som verkar stödja omen. *Anas bin Mâlik citerade Yahyâ ibn Sa'îd när han sa att en kvinna kom till Allahs budbärare (gfvh) och sa: "Oh Allahs budbärare (gfvh) det finns ett hus vars invånare är många och deras rikedom är stor. Sedan krympte antalet människor och förmögenheten tog slut. Kan vi lämna det?" Profeten (gfvh) svarade: "Lämna det då det är förbannat av Allah".*¹¹⁵ Profeten (gfvh) informerade dem om att lämna huset inte var en form av *Tiyarah* eftersom platsen hade blivit en psykisk börda för dem på grund av olycka och ensamhet. Detta är en naturlig känsla som Allah har givit människan. När människan upplever ondska eller olycka i eller från någonting tenderar hon att tycka illa om det och vill bege sig så långt som möjligt från det även om saken i sig inte skapade olyckan. Det ska också noteras att denna förfrågan skedde efter att olyckan varit framme och inte före. Det är rätt att syfta på en plats eller människa som förbannad av Allah på grund av den olycka som drabbar dem. Förbannad i betydelsen att de har blivit bestraffade av Allah för något ont som de har gjort. Likaledes tenderar människan att älska och vilja vara nära det som ger framgång och lycka. Den här känslan är inte i sig själv att betrakta som *Tiyarah*, men om den missriktas kan den leda till *Tiyarah* och *Shirk*. Övergången sker när en individ försöker undvika platser och saker där andra drabbats av olyckor eller när hon försöker finna de där andra haft framgång. Hon börjar tillskriva lycka och olycka till själva platserna och sakerna och med tiden kanske hon till och med börjar utföra tillbedjan där.

FA 'L (G O D A O M E N)

Anas rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*Det finns varken smitta*¹¹⁶ *eller Tiyarah, men jag tycker om Fa'l*". Följeslagarna frågade sedan: "*Vad är då Fa'l?*" Han svarade: "*Ett trevligt ord*".¹¹⁷ Erkännandet av dåliga omen i saker är en indikation på dåliga tankar om Allah och att idéer innehållande *Shirk* finns närvarande. Även om tron på goda omen verkar vara mer positiv

¹¹⁵ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1099-1100, nr. 3913) och Mâlik (Muhammad Rahimuddin, *Muwatta Imam Malik*, (engelsk övers.), (Lahore: Sh. Muhammad Ashraf, 1980), s. 413, nr. 1758).

¹¹⁶ I en annan berättelse som rapporterades av Abu Hurayra och insamlades av al-Bukhârî och Muslim i vilken profeten (fvmh) förnekade att smitta fanns, *frågade en beduin: "Oh Allahs Budbärare, hur är det i det fall en frisk kamelhjord i öknen tillförs en sjuk kamel och alla andra också blir sjuka av det?" Profeten svarade: "Vem smittade då den förste?"* (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 411-412, nr. 612) och *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1206, nr. 5507, se också *Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1097, nr. 3907). **Profeten (fvmh) förnekar här smitta baserad på förislamisk tro i vilken smittan berodde på andar och gudar vid sidan om Allah.**

¹¹⁷ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 436, nr. 651) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1208, nr. 5519). Se också *Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1098, nr. 3906.

i sitt närmande till Allah innehåller det fortfarande *Shirk* genom att tilldela gudomliga egenskaper till skapade ting. Detta är anledningen till att *Sahâbah* blev verkligt överraskade när profeten (gfvh) uttryckte sitt gillande av *Fa'l*, ett gott omen. Profeten (gfvh) definierade emellertid för dem inom vilka gränser *Fa'l* är acceptabelt enligt islam. Det är användandet av optimistiska ord och uttryck. Till exempel att kalla en sjuk person för "*Sâlim*" (bra) eller någon som tappat något för "*Wâjid*" (upphittaren). Användandet av dessa och liknande ord väcker hoppet och optimismen till liv hos den drabbade och skapar en känsla av välbefinnande. Troende begärs upprätthålla optimismen om Allah under alla omständigheter.¹¹⁸

Den islamiska ståndpunkten beträffande omen

Ur *Hadithernas* "prejudikat" kan man tydligt se att *Tiyarah* syftar på den allmänna tron på omen. Tron på att det går att förutse lycka och olycka ur fåglarnas rörelse har totalt förkastats i profetens (gfvh) *Sunnah*. De tidiga araberna utläste omen från fåglarna medan andra folk och nationer utläser sina omen i andra saker men principen är densamma. När ursprunget till dessa olika omen identifieras blir det ofta uppenbart att de har sin grund i *Shirk*. Följande är bara några exempel av det otal olika omen som idag finns i det västerländska samhället.

Ta i trä: När någon visar tacksamhet för något och hoppas att turen inte ska vända säger han "Ta i trä" och letar efter något i trä att ta i. Ursprunget till det här går tillbaka till den tiden då människor i Europa trodde att gudarna levde i träden. För att be träguden om en tjänst rörde de vid trädet. Om önskan gick i uppfyllelse skulle de röra vid trädet igen för att tacka guden.

Spilla salt: Om salt spills ut tror många att man inom kort kommer att drabbas av olycka och därför kastas det utspillda saltet över vänstra axeln för att förhindra detta. Ursprunget till detta ligger i saltets förmåga att bevara matvaror så att de höll sig färska längre.¹¹⁹ Detta trodde man förr berodde på magiska krafter. Därför var det en varning för ondska när salt spilldes. Eftersom de onda andarna antogs leva på personens vänstra sida ansågs det att man tillfredsställde dem genom att kasta saltet över den vänstra axeln.

Krossad spegel: Många människor tror att om man oavsiktligen krossar en spegel betyder det sju års olycka. Fortidens människor trodde att spegelbilden i vattnet var deras själar. Så om spegelbilden förstördes (t.ex. om någon kastade en sten i vattnet) så förstördes även deras själar. När sedan speglar började tillverkas överfördes den här tron även på dem.

¹¹⁸ *Taysir al-'Aziz al-Hamid*, s. 434-435.

¹¹⁹ Användes mycket förr t.ex. för att salta in sill och kött. (övers. anm.)

Svarta katter: När en svart katt korsar ens väg anses det av många vara en signal om att olycka snart kommer. Ursprunget till denna tro är från medeltiden när folk trodde att svarta katter var häxornas husdjur. Häxor antogs tillverka magiska brygder genom att blanda svarta katters hjärna med delar från paddor, ormar och insekter. Om en häxas svarta katta överlevde sju år utan att användas i trolldrycker antogs katten själv förvandlas till en häxa.

Nummer 13: I Amerika, och på andra ställen, anses nummer 13 betyda otur och därför kallas ofta den 13:e våningen i ett flervåningshus för nummer 14. Fredagen den 13:e anses vara extra oturlig och många människor undviker resor eller speciella uppdrag den dagen. Och om något dåligt händer dem den dagen beskyller de genast dagen själv för detta. Detta fenomen begränsas inte bara till de "vanliga" människorna vilket man kanske kan tro. Till exempel så förklarade befälhavaren på Apollo vid hemkomsten efter månfärden 1970, vilken nästan slutade i katastrof, att han borde förstått att något skulle hända. När han tillfrågades om varför så svarade han att flygningen gjordes fredagen den 13:e, uppskjutningen skedde klockan 13:00 och expeditionen kallades Apollo 13.

Ursprunget till detta går tillbaka till kvällen för Jesus sista måltid (nattvarden) som den beskrivs i Bibeln. Vid Nattvarden fanns 13 personer. En av de 13 var Judas, den man som antas vara den som förrådde Jesus. Fredagen den 13:e antas vara särskilt otursbringande på grund av två saker. För det första antas Jesus ha blivit korsfäst på en fredag och enligt medeltida tro antogs fredagen vara den dag då häxorna höll möte.

Att tro på någon eller alla av dessa saker innebär att Allahs förmåga att orsaka tur och otur delas med hans skapelse. Även rädslan för olycka och hoppet om lycka vilket ska riktas mot endast Allah riktas i ovanstående exempel mot annat än Allah. Anspråk görs också på kunskapen om framtiden och det osynliga och dessa kunskaper tillhör endast Allah. Allah visar detta tydligt genom Sin egenskap *'Ālim al-Ghayb*, Den som Känner det Osynliga. Allah har även fått profeten (gfvh) att i Koranen säga att om han hade känt till den osynliga framtiden skulle han ha undvikit alla olyckor.¹²⁰

Därför kan tron på omen klart klassificeras som *Shirk* inom alla större områden inom *Tawhīd*. Den här hållningen får mer substans genom en *Hadīth* rapporterad av Ibn Mas'ūd i vilken *Allahs budbärare (gfvh) sa: "Tiyarah är Shirk! Tiyarah är Shirk! Tiyarah är Shirk!"*¹²¹ 'Abdullāh ibn 'Amr ibn al-'Ās rapporterade också att profeten (gfvh) sa: "*Den som förhin-*

¹²⁰ Sūrah al-A'rāf 7:188.

¹²¹ Insamlat av Abu Dāwūd (*Sunan Abu Dawud* (Engelsk övers.), vol. 3, s. 1096-1097, nr. 3901), at-Tirmidhī och Ibn Mājah.

dras att göra något på grund av *Tiyarah* har begått *Shirk*." Efterföljarna frågade: "Hur gottgör man det?" Han svarade: "Säg:

« اللهم لا خير إلا خيرك ولا طير إلا طيرك ولا إله غيرك »

Allâhumma lâ khayra illâ khayruk wa lâ Tayra illâ Tayruk wa lâ ilâha ghayruk

"Oh Allah, det finns inget gott förutom Ditt goda, inte heller fåglar utom Dina och det finns ingen gud vid sidan om Dig".¹²²

Ur den föregående *Hadithen* ser man tydligt att *Tiyarah* inte på något sätt begränsas av fåglar. Det inkluderar alla former av tro på omen. Tron varierar från plats till plats och tid till tid men de har alla den minsta gemensamma nämnaren, *Shirk*.

Därför är muslimer förpliktigade att vara försiktiga och undvika alla känslor som härstammar från sådan tro. Om de kommer på sig själva att omedvetet agera enligt sådan tro ska de söka skydd hos Allah och läsa den tidigare nämnda *Du'â* (bön). Detta område kan verka ganska oväsentligt att göra så stor affär av. Islam betonar dock detta område eftersom det utgör fröet från vilken stor *Shirk* kan växa. Dyrkan av avgudar, människor, stjärnor o.s.v. uppstod inte på ett ögonblick. Sådan tro på avgudadyrkan utvecklades under lång tid. Människans tro på Allahs enhet har gradvis minskat efterhand som fröet för stor *Shirk* slagit rot och börjat växa. Således försöker islam, genom att tillhandahålla vägledning för alla händelser i livet, konkurrera ut det onda fröet innan det slår rot och förstör själva grunden för en muslims tro.

¹²² Insamlat av Ahmad och at-Tabarânî.

Spådomar

Såsom det konstaterats i tidigare kapitel finns det bland människorna personer som hävdar att de har kunskap om det osynliga och framtiden. De är kända under flera olika namn som till exempel: spågummor & spågubbar, siare, teckentydare, trollkarlar, magiker, orakel, astrologer, handtydare m.m. Spågummor använder olika metoder och medier från vilka de hävdar att de hämtar sin information. Några metoder kan vara att: "läsa" i teblad, dra linjer, skriva siffror, spå i händer, ställa horoskop, titta i kristallkuler, skaka ben, kasta stickor m.m. Detta kapitel kommer att behandla de olika metoder som kan användas, förutom magi som ett senare kapitel kommer att handla om.

De som praktiserar det ockulta och hävdar att de kan se det osynliga och förutse framtiden kan delas in i två huvudkategorier:

1. De som inte har någon verklig kunskap eller hemligheter utan berättar sådana allmängiltiga saker för sina kunder som händer de flesta människor. De genomför ofta en serie betydelselösa ritualer och gör sedan allmänna uträknade gissningar. Några gissningar slår in på grund av sin allmängiltighet. De flesta människor verkar minnas de fåtal spådomar som slår in och glömmet snabbt de som inte gör det. Den här tendensen är ett resultat av det faktum att alla spådomar efter en tid blir halvglömda tankar i det undermedvetna till dess något händer som väcker dem till liv igen. Till exempel så har det blivit en vanlig tradition i Nordamerika att, i början av varje år, producera kända spåmäns och spåkvinnors spådomar. När en granskning gjordes av olika spådomar från 1980 framkom att den mest exakta spågumman endast hade rätt i 24% av spådomarna!

2. Den andra gruppen är de som står i kontakt med *Djinn*. Den här gruppen har störst betydelse då den ofta innehåller en väldigt allvarlig form av synd grundad på *Shirk* och de inblandade verkar ofta vara väldigt exakta och trovärdiga i sin information och erbjuder verklig *Fitnah* (frestelse) för både muslimer och icke-muslimer.

DJINNERNAS VÄRLD

Vissa personer har försökt förneka djinnernas verklighet för vilket Koranen har ägnat ett helt kapitel, *Sûrah al-Jinn* (72). Genom att bokstavligen lita på betydelsen av ordet *Djinn*, som kommer från verbet *Janna*, *Yajunnu* och betyder: att täcka, gömma eller dölja, hävdar de att ordet *Djinn* verkligen

syftar på "intelligenta främlingar". Andra har till och med påstått att Djinn är en människa som inte har en ärlig avsikt i tankarna men den har en hetsig natur. Men verkligheten är den att *Djinn* representerar en annan av Allahs skapelser som lever sida vid sida med människorna på jorden. Allah skapade djinnerna innan han skapade människorna och han använde också en annan uppsättning av grundämnen än för människan. Allah sa:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ
وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ

VI HAR skapat människan av klingande torkade lera [som i sin tur gjord], av svart gyttja; och dessförinnan skapade Vi de djinnerna av hetsvindens eld. (Koranen 15:26-27)

De kallades för *Djinn* eftersom de var dolda för människornas ögon. *Iblîs* (Satan) kommer från djinnernas värld även om han fanns bland änglarna när de beordrades av Allah att knäfalla för *Âdam*. Han vägrade att knäfalla och frågades varför, Allah sa:

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

[Iblîs] svarade: "Jag är bättre än han; mig har Du skapat av eld - honom skapade Du av lera." (Koranen 38:76)

‘*Â’isha* rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*Änglarna skapades av ljus och djinnerna av rökfri eld*".¹²³ Allah sa också:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا
إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ

OCH [MINNS] hur Vi befalld änglarna att falla ned inför Adam, och hur alla föll ned utom Iblîs; han tillhörde skaran av djinner... (Koranen 18:50)

Det är därför inte korrekt att kalla honom en "fallen ängel" eller liknande.

Djinnerna kan först delas in i tre vida kategorier beroende på i vilken form de existerar. Profeten (gfvh) sa: "*Det finns tre typer av djinn: en som*

¹²³ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1540, nr. 7134).

flyger i luften hela tiden, en annan finns som ormar och hundar och en jordbunden typ som är bofast eller vandrar omkring".¹²⁴

Djinner kan vidare delas in i två kategorier beroende på deras tro: *muslim* (troende) och *Kâfir* (icke-troende). Allah hänvisar till de troende djinnerna i Sûrah al-Djinn enligt följande:

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا
عَجَبًا ۖ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۗ
وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۗ وَأَنَّهُ كَانَ
يَقُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا

SÄG [Muhammad]: "Det har uppenbarats för mig att en skara av djinner fick lyssna till [Koranen], och [att] de sade [till de sina]: 'Vi har lyssnat till en märklig uppläsning, som leder [lyssnaren] till kunskap om rätt och orätt. Vi tror på dess [ord] och vi skall inte sätta gudar vid vår Herres sida. Låt Vår Herres namn hållas högt i ära, Han som aldrig haft en ledsagerska vid Sin sida och inte har [avlat] någon son! En av de korttänkta bland oss brukade yttra en oerhörd lögn om Gud,...

(Koranen 72:1-4)

وَأَنَا مِّنَ الْمُسْلِمِينَ وَمِنَ الْقَاسِطِينَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ
تَحَرَّوْا رَشَدًا وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

"Bland oss finns [nu] de som har underkastat sig Guds vilja och de som går det ondas väg. De som har underkastat sig Guds vilja är de som sökte kunskap om rätt och orätt; men de som väljer att gå det ondas väg skall bli bränsle för helvetet!"

(Koranen 72:14-15)

De icke-troende bland djinnerna hänvisas till genom olika namn på arabiska och svenska: *Ifrît*, *Shaytân*, *Qarîn*, demoner, djävlar, andar, spöken m.m. De försöker vilseleda människan på olika sätt. Den som lyssnar på dem och arbetar i deras tjänst kallas för mänsklig *Shaytân* (djävul). Allah sa:

¹²⁴ Insamlat av at-Tabarî och al-Hâkim.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ

SÅ HAR Vi också låtit varje profet mötas av fiendskap från Shayâtîn bland människor och Djinner... (Koranen 6:112)

Varje människa har en personlig djinn som följer henne och kallas för en *Qarîn* (följeslagare). Detta är en del i den prövning människan utsätts för i det här livet. Djävlna uppmuntrar hennes lägre begär och försöker oavbrutet avleda henne från den rättrådiga vägen. Profeten (gfvh) pratar om detta förhållandet enligt följande: "Ni har alla tilldelats en följeslagare från djinnerna." *Sahâbah* frågade: "Även du, O Allahs budbärare?" Och profeten (gfvh) svarade: "Även jag, förutom att Allah har hjälpt mig stå emot honom och han har underkastat sig. Nu talar han bara om för mig att göra gott".¹²⁵

Profeten Sulaymân (Salomon) (gfvh) tilldelades mirakulös kontroll över djinnerna som ett tecken på profetskap. Allah sa:

وَحْشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ

[En dag] lät Sulaymân (Salomon) sina arméer av djinner, människor och fåglar samlas och han formerade dem [till marsch och de marscherade] (Koranen 27:17)

Men den här kraften gavs inte till någon annan. Ingen annan tillåts eller kan kontrollera djinnerna. Profeten (gfvh) sa: "Sannerligen spottade en 'Ifrût'¹²⁶ från djinnerna på mig härom natten för att försöka förstöra min *Salâh*. Emellertid lät Allah mig övervinna honom och jag ville binda honom vid en pelare i moskén så att ni alla kunde se honom på morgonen. Då kom jag ihåg min broder Sulaymân's bön: "Herre! Förlåt mig [mina fel] och skänk mig sådan makt som ingen efter mig kommer att kunna utöva!...^{127, 128}

Människan kan inte få kontroll över djinnerna eftersom detta var ett speciellt mirakel tillägnat profeten Sulaymân (gfvh). Faktum är att kontakter med djinner, under andra omständigheter än besatthet eller olyckor, oftast görs genom utförande av antireligiösa handlingar, föraktade och förbjudna av religionen.¹²⁹ Den onda djinn som åkallas på det här sättet kan

¹²⁵ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1472, nr. 6757).

¹²⁶ En stark eller kraftfull ond djinn (E. W. Lane, *Arabic-English Lexicon*, (Cambridge, England: Islamic Texts Society, 1984), vol. 2, s. 2089).

¹²⁷ Sûrah Sâd 38:35.

¹²⁸ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 1, s. 268, nr. 75) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 273, nr. 1104).

¹²⁹ Abu Amînah Bilal Philips, *Ibn Taymîyah's Essay on the Jinn*, (Riyadh: Tawhîd Publications, 1989), s. 21.

hjälpa sina kompanjoner till synd och icke-tro på Gud. Deras mål är att leda så många som möjligt till den grövsta synden av alla, att dyrka andra vid sidan om eller istället för Gud. Så fort en spågumma eller spågubbe tagit kontakt med och ingått löften med en djinn kan djinnen informera personen om vissa framtida händelser. Profeten (gfvh) beskrev hur djinnerna samlar information om framtiden. Han berättade att djinnerna kan ta sig upp till himlarnas lägre nivå och tjuvlyssna på den information om framtiden som änglarna pratar om sinsemellan. De återvänder sedan till jorden och vidarebefordrar informationen till sina mänskliga kontakter.¹³⁰ Detta hände ofta innan Muhammads (gfvh) profetskap och spågummorna hade ofta rätt i sina spådomar. De kunde ofta få bra positioner i kungliga domstolar och de rönte stor popularitet och dyrkades till och med på vissa håll i världen.

Efter att profeten Muhammad (gfvh) började sin mission skedde en förändring. Allah lät änglarna vakta himlarnas nedre regioner omsorgsfullt och de flesta djinnerna jagades bort med hjälp av meteorer och stjärnfall. Allah förklarade detta fenomen i följande Koranvers med ett uttalande från en av djinnerna:

وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلْتَأَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَابًا
وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعَدًا لِّلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ
شُهَابًا رَّصَدًا

Vi försökte nå himlen [för att utforska dess hemligheter], men där fann vi mäktiga väktare och flammor av eld; och vi [försökte] komma till de platser där vi brukade lyssna, men den som nu vill lyssna kommer att finna [att] en flamma av eld ligger i beredskap för honom. (Koranen 72:8-9)

Allah sa också:

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ
فَاتَّبَعَهُ شُهَابٌ مَّبِينٌ

Och Vi har fredat dem för [intrång av] alla utstötta demoner; men om någon där vill smyga sig till förbjuden kunskap skall han genskutas [och brännas] av en klart lysande låga. (Koranen 15:17-18)

¹³⁰ Insamlat av al-Bukhârî och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1210, nr. 5538).

Ibn ‘Abbâs sa: "När profeten (gfvh) och några av hans anhängare gav sig av till marknaden i UkâdH hindrades djävlarerna från att höra informationen i himlarna. Meteorerna släpptes ner på dem så de återvände till sitt eget folk. När deras folk frågade dem vad som hade hänt berättade de detta. Några antog att något särskilt hade hänt så de spred ut sig över världen för att leta efter orsaken. Några av dem stötte på profeten (gfvh) och hans följeslagare när de höll på att be (*Salâh*) och de fick höra Koranen. De sa till sig själva att det måste ha varit detta som hindrade dem från att höra vad som sades i himlarna. De återvände till sitt folk och sa till dem: " **SÄG [Muhammad]: "Det har uppenbarats för mig att en skara av djinner fick lyssna till [Koranen], och [att] de sade [till de sina]: 'Vi har lyssnat till en märklig uppläsning, som leder [lyssnaren] till kunskap om rätt och orätt. Vi tror på dess [ord] och vi skall inte sätta gudar vid vår Herres sida."** (Koranen 72:1-2)"¹³¹ Således kunde djinnerna inte längre samla in information om framtiden lika lätt som före profetens (gfvh) mission. På grund av det blandar de idag sin information med en massa lögner. Profeten (gfvh) sa: "*De (djinnerna) vidarebefordrade informationen neråt tills den nådde en magikers eller siarens läppar. Ibland blev de upphunna av en meteor innan de hann lämna informationen vidare. Om de överlämnade den innan de träffades av meteoren hade de lagt till hundra lögner*".¹³² ‘Âishah rapporterade att när hon frågade Allahs budbärare (gfvh) om siare svarade han att de inte var någonting. Hon nämnde då att siare ibland berättade saker för dem som var sanna. Profeten (gfvh) sa: "*Det är en liten bit sanning som djinnerna har stulit och sedan babblar om i hans väns öra, men det är blandat med hundra lögner*".¹³³

En gång när ‘Umar ibn al-Khattâb satt ner passerade en stilig man.¹³⁴ ‘Umar sa: "Om jag inte tar fel så följer den här mannen fortfarande sin förislamiska religion eller så var han kanske en spåman." Han beordrade att mannen skulle föras till honom och frågade honom om det han misstänkte. Mannen svarade: "Jag har aldrig upplevt en sådan här dag då en muslim ställs inför sådana anklagelser." ‘Umar sa: "I sanning är jag fast besluten om att du ska informera mig." Mannen sa då: "Jag var deras spåman under okunnighetens tid." När ‘Umar hörde detta sa han: "Berätta för mig om det mest märkliga som din kvinnliga djinn berättat för dig." Mannen sa: "En dag när jag var på marknaden kom hon upprörd och orolig till mig och sa: "Har

¹³¹ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 6, s. 415-416, nr. 443), Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 243-244, nr. 908), at-Tirmidhî och Ahmad.

¹³² Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 8, s. 150, nr. 232) och at-Tirmidhî.

¹³³ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 439, nr. 657) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1209, nr. 5535).

¹³⁴ Han hette Sawâd ibn Qârib.

du inte sett djinnernas förtvivlan efter att de vanhedrades? Och deras förföljelse av honkamelerna och deras ryttare.¹³⁵ "Umar bröt in och sa: "Det är sant".¹³⁶

Djinnerna kan också informera sina mänskliga kontakter om den nära framtiden. Till exempel när någon går till en siare får siarens djinn sin information från personens *Qarîn*¹³⁷ om vilka planer han gjort innan han kom. Så siaren får möjlighet att berätta att han ska göra ditt eller datt eller gå hit eller dit. Med den här metoden kan en riktig siare också få reda på en främlings tidigare liv i detalj. Han kan också tala om för en total främling vad hans föräldrar heter, var han föddes, vad han gjorde som barn m.m. Förmågan att levande kunna beskriva en persons förflutna kännetecknar en riktig siare som står i kontakt med djinner. Eftersom djinner kan färdas över långa sträckor på ett ögonblick kan de också samla stora mängder information om dolda saker, förlorade ting och hemliga händelser. Bevis på den här förmågan kan hittas i Koranen i berättelsen om profeten Sulayman (gfvh) och Bilqîs, drottningen av Saba. När drottning Bilqîs kommer för att besöka honom bad han djinnen att hämta tronen från hennes land. **En listig demon bland de djinnerna sade: "Jag skall hämta den åt dig innan du reser dig från din plats. Jag har styrka nog för detta [uppdrag] och du kan lita på mig!"** (Koranen 27:39-40)

DEN ISLAMISKA STÅNDPUNKTEN BETRÄFFANDE SPÅDOMAR

På grund av det helgerån och kätteri som är förknippat med spådomar har islam intagit en väldigt stark ställning mot det. Islam motsätter sig varje form av samröre med de som praktiserar spåkonsten förutom att råda dem att sluta med sina förbjudna aktiviteter.

Att besöka spåmän

Profeten (gfvh) lade fast principerna vilka klart och tydligt förbjöd alla former av besök hos spåmän. Safiyah rapporterade från Hafsah (profetens (gfvh) hustru) att profeten (gfvh) sa: "*Bönen (Salâh) från den som närmar sig en siare och frågar honom om något kommer inte att accepteras under 40 dagar och nätter*".¹³⁸ Straffet i denna Hadîth gäller även om man närmar sig honom och ställer frågor på grund av nyfikenhet. Det här förbudet stöds ytterligare av Mu'âwiyah Ibn al-Hakam as-Salamîs *Hadîth* i vilken

¹³⁵ Efter att djinnerna förhindrades att tjuvlyssna på änglarna var de tvungna att följa araberna för att få reda på varför de hindrades.

¹³⁶ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 5, s. 131-132, nr. 206).

¹³⁷ Den djinn som är tilldelad varje människa.

¹³⁸ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1211, nr. 5540).

han säger: "O Allahs budbärare, i sanning finns det dem bland oss som besöker orakel." Profeten (gfvh) svarade: "Gå inte till dem".¹³⁹ Straffet för att bara besöka en spåman är så strängt eftersom det är första steget mot att tro på spådomar. Om någon går dit och är tveksam till om spådomar fungerar kan han, om siarens spådomar slår in, omvändas och bli en hängiven anhängare av siaren och sann troende på spådomar. Den person som närmar sig en siare är fortfarande förpliktigad att göra sina obligatoriska böner (*Salâh*) under 40-dagarsperioden även om han inte får någon belöning för sina böner. Om han helt avstår från bönen begår han en annan stor synd. Detta är jämförbart med den islamiska hållningen till *Salâh* på eller i stulen egendom enligt majoriteten av jurister. De anser att närhelst obligatorisk *Salâh* utförs uppnås under normala omständigheter två resultat.

1. Det avlägsnar personens skyldighet att be den bönen.
2. Det ger honom en belöning.

Om *Salâh* utförs på eller i stulen egendom avlägsnar det skyldigheten att göra den bönen men är utan belöning.¹⁴⁰ Följaktligen förbjöd profeten (gfvh) att man ber samma obligatoriska bön två gånger.

Tron på siare

Den islamiska hållningen gentemot någon som besöker en siare i tron att han känner till det osynliga och framtiden är att det är Kufr (icke-tro). Abu Hurayrah och al-Hasan rapporterade båda att profeten (gfvh) sa: "Vemhelst som närmar sig en siare och tror på det han säger tror icke på det som uppenbarats för Muhammad".¹⁴¹ Sådan tro tillskriver skapelsen några av Allahs egenskaper gällande kunskap om det osynliga och framtiden. Följaktligen förstör det *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât*, och representerar en typ av *Shirk* inom det här området av *Tawhîd*.

Kufr inkluderar på grund av likheter (*Qiyâs*) även de som läser böcker eller skrifter av siare, lyssnar på dem på radio eller ser dem på TV då detta är de vanligaste medierna på 1900-talet för siarna att sprida sina spådomar.

Allah hävdar klart och tydligt i Koranen att ingen känner till det osynliga förutom Han. Inte ens profeten Muhammad (gfvh). Allah sa:

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ

Han har nycklarna till den dolda verkligheten; ingen känner dessa [ting] utom Han.... (Koranen 6:59)

¹³⁹ Ibid., vol. 4, s. 1209, nr. 5532.

¹⁴⁰ Citerat från an-Nawawî i *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 407.

¹⁴¹ Insamlat av Ahmad, Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1095, nr. 3895) och al-Bayhaqî.

Till profeten Muhammad (gfvh) sa han:

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَا سْتَكْتَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ

Säg: "Jag kan inte uppnå förmåner för mig själv eller avvärja ett ont [som hotar mig] - ingenting [händer mig] utom det som Gud vill. Men om jag hade haft full kännedom om det som är dolt för människor, skulle jag helt säkert ha kunnat uppnå mycket av detta livets goda och jag skulle ha undgått allt ont...."

(Koranen 7:188)

Och han sa också:

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ

Säg: "Ingen i himlarna eller på jorden har kunskap om det som är dolt för människor - [ingen har denna kunskap] utom Gud."

(Koranen 27:65)

Därför är alla olika metoder som används av orakel, siare och liknande över hela världen förbjudna för muslimer. Att spå i handen, I-Ching, lyckokakor, teblad så väl som Zodiaktecken och Biorytmprogram hävdar alla att de kan informera dem som tror på dem om framtiden. Emellertid har Allah med enkla och tydliga termer hävdad att endast Han ensam känner till framtiden:

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي
الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Det är Gud som har kunskap om den yttersta stunden; det är Han som låter regnet falla och Han som vet vad som ligger gömt i moderlivet. Men ingen vet vad morgondagen bär i sitt sköte, och ingen vet var på denna jord han ska dö. Gud vet allt, är under rättad om allt. (Koranen 31:34)

Därför måste muslimer vara extra försiktiga i sin kontakt med böcker, tidningar och tidskrifter såväl som med individer vilka på ett eller annat sätt hävdar att de har kunskap om framtiden eller det osynliga. Till exempel ska en muslimsk meteorolog lägga till frasen "*In Shâ Allâh* (om Allah så vill)" när han förutspår vädret. Likaså ska en muslimsk läkare lägga till frasen "*In Shâ Allâh*" när hon informerar en patient om att hon ska föda ett barn om nio månader eftersom sådana påståenden endast är beräkningar baserade på statistisk information.

Astrologi

Lärda muslimer från äldre tider hänvisade allt, inom området för beräkningar av planeter och stjärnor, till *Tanjîm* och de delade in det i tre huvudkategorier i syfte att analysera och klassificera det i enlighet med islamisk lag.

1. Den första kategorin representerar tron på att jordliga ting påverkas av himlakropparna och att framtida händelser kan förutses genom observation av himlakropparnas rörelser.¹⁴² Denna tro, vilken har kommit att kallas astrologi, härstammar, så långt man vet, från Mesopotamien under tredje årtusendet f.v.t. och nådde sin fulla utveckling under den grekiska civilisationen. En äldre mesopotamisk variant nådde också Indien och Kina under 500-talet f.v.t. även om Kina bara tog till sig kunskapen att spå framtiden i stjärnorna. I Mesopotamien var astrologi en kunglig institution i vilken omen angående kungens och hans rikets välfärd hämtades från tecken i skyn. Den underliggande tron i Mesopotamien var att himlakropparna var kraftfulla gudar. När dessa astralgudar introducerades i Grekland på 300-talet f.v.t. blev det en källa till grekernas kunskap om planeterna. I Grekland blev astrologi, såsom en "vetenskap" att förutse framtiden, tillgänglig för människorna utanför kungens hov, om de hade råd med det.¹⁴³

Under mer än tvåtusen år hade astrologi en dominant påverkan på religion, filosofi och hedningarnas vetenskaper samt, senare, det kristna Europa. Både Dante och St. Thomas av Aquino i 1200-talets Europa accepterade astrologisk påverkan i sina filosofier. Denna tro fanns även hos folket i Sabian till vilka profeten Ibrâhîm (Abraham) (gfvh) sändes. Det folket hade gjort solen, månen och stjärnorna till gudar för vilka de knäböjde. De byggde också speciella platser för dyrkan i vilka statyer och bilder representerande himlakropparna var placerade. De trodde att himlakropparnas andar sänkte sig ner, in i gudarna, kommunicerade med dem och uppfyllde människornas behov.¹⁴⁴ Den här formen av astrologi anses vara *Kufr* (icke-tro)

---

¹⁴² *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 441.

¹⁴³ William D. Halsey (ed.), *Collier's Encyclopedia*. (USA: Crowell-Collier Educational Corporation, 1970), vol. 3, s. 103.

¹⁴⁴ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 441.

eftersom den förstör *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât* (enheten av Allahs namn och egenskaper). Sådan tro tillskriver stjärnorna, planeterna och galaxerna några av Guds unika kvaliteter, däribland den mest framstående av dem: *Qadar* (ödet). De som praktiserar astrologi tillhör också *Kufr* eftersom de hävdar att de har kunskap om framtiden vilket endast Allah har. Genom att tillskriva sig själva några av Allahs gudomliga kunskaper erbjuder de felaktigt de som tror på dem ett tillfälle att undvika olycka som Allah har bestämt för dem och att vinna tur som Allah inte har bestämt för dem. Astrologi klassificeras också som *Harâm* (förbjudet) baserat på en Hadîth från Ibn 'Abbâs i vilken profeten (gfvh) sa: "*Den som förvärvar kunskap från någon som helst gren inom astrologin har skaffat sig kunskap från en gren inom magin. Ju mer han ökar den kunskapen desto mer ökar han sin synd*".¹⁴⁵

2. Den andra kategorin representerar de som påstår att Allah har bestämt att himlakropparnas rörelser och uppställning ska visa uppkomsten av händelser på jorden.¹⁴⁶ Detta var den tro muslimska astrologer hade som studerade och praktiserade den babyloniska astrologiska vetenskapen. Astrologin introducerades för det kungliga hovet av de senare Umayyadkaliferna såväl som av de tidigare 'Abbâsiderna. Varje kalif brukade ha en hovastrolog vid sin sida som kunde ge honom råd i hans vardagliga angelägenheter och varna honom för nära förestående fara. Eftersom astrologin i sin ursprungliga form, av den muslimska allmänheten, var känd som *Kufr* gjordes kompromisser av de muslimer som ville praktisera det för att få det att verka mer islamiskt acceptabelt. Följaktligen var astrologiska förutsägelser beroende av Allahs vilja. Emellertid är den här formen också *Harâm* och dess aktörer ska också ses som *Kâfir* (icke-troende) då det inte är någon verklig skillnad mellan denna tro och hedningarnas tro. Allahs makt ges till himlakropparna och de som påstår att de kan tolka deras betydelse hävdar att de har kunskap om framtiden vilket endast Allah har. Emellertid har, på senare tid, vissa lärda blivit slappa med att använda den gudomliga lagen och har tillåtit den här formen av astrologi endast på grund av det faktum att det är vida accepterat av många muslimer.

3. Den tredje och sista kategorin är sjömäns och "ökenresenärers" användande av stjärnkonstellationer för att bestämma riktningar eller bönders för att bestämma årstiderna för att veta när de ska odla

¹⁴⁵ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1095, nr. 3896) och Ibn Mâjah.

¹⁴⁶ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 442.

o.s.v.¹⁴⁷ Dessa och liknande handlingar är de enda delarna av astrologin som är *Halâl* för muslimer enligt Koranen och *Sunnah*. Grunden för dessa undantag är följande Koranvers:

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

Och Han har gjort stjärnorna som hjälper er att finna vägen genom de djupa mörkren över land och hav.... (Koranen 6:98)

Al-Bukhârî berättade om följande påstående av Qatâdah:¹⁴⁸ "I sanning har Allah gjort stjärnorna för att hjälpa till att hitta rätt riktning och för att stena djävlar. Så den som söker något annat hos stjärnorna utför vilda gissningar. Han har missat sin lott, mist sin del i det goda livet och har åtagit sig något han inte har kunskap om. Sannerligen är de som gör så okunniga om Allahs befallningar. De har uppfunnit gudomlighet åt stjärnorna, hävdande att den som gifter sig med ett speciellt stjärntecken kommer att råka ut för ditt eller datt och den som reser med en speciell stjärna kommer att hitta det eller detta. Vid mitt liv, under varje stjärna föds det ett rött, svart, långt, kort, fult eller stiligt djur. Men varken stjärnorna, djuren eller fåglarna vet någonting om det osynliga. Allah skulle ha lärt ut det till Adam om Han hade lärt ut det till någon alls. Han skapade honom med sina egna händer, fick änglarna att buga för honom och lärde honom namnen på alla saker."

Den gränsen Qatâdah satte för utnyttjandet av stjärnorna grundar sig på den tidigare nämnda vers 98 i Sûrah al-An'âm. Den baserar sig också på följande vers:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ

Vi har låtit den nedre himlen lysas upp av stjärnskott [som] prydnad och för att hålla de djävlarerna i schack;... (Koranen 67:5)

Profeten (gfvh) förklarade att djinner ibland begav sig upp till de lägre himlarna och tjuvlyssnade på änglarna när de diskuterade sinsemellan olika händelser som skulle komma att inträffa i världen. Djinnerna återvände senare till jorden och informerade dem som var inblandade i att förutse framtiden. Han förklarade också att Allah använde fallande stjärnor (meteoriter) som ett sätt att driva bort djinnerna och förhindra de flesta av dem att tjuvlyssna utom i sällsynta fall. Profeten (gfvh) sa följaktligen att siarnas förutsägelser

¹⁴⁷ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 447-448.

¹⁴⁸ En ledande lärd bland de som studerade för profetens (fvnh) efterföljare.

är en blandning av ett fåtal sanningar och hundratals lögnar.¹⁴⁹ Muslimer är därför förpliktigade att avstå från att använda stjärnorna till annat än det som klart definieras av Allah eller det som är relaterat till dem.

Muslimska astrologers argument

Muslimer som är involverade i astrologi har försökt att utnyttja vissa verser i Koranen för att stödja och rättfärdiga sina handlingar. Till exempel har Sûrah al-Burûj alldeles nyligen till engelska översatts som "Zodiaktecknenas" kapitel,¹⁵⁰ och dess första vers som en gudomlig ed, "Vid Zodiaktecknen". Detta är självklart en felaktig och vilseledande översättning av ordet "Burûj". Ordet betyder egentligen "stjärnformation" och inte Zodiaktecken. Zodiaktecknen är bara representativa djur som gjorts om av de gamla babylonierna och grekerna för att passa in på existerande stjärnbilder. Därför kan den här versen inte på något sätt användas för att stödja handlingar där man dyrkar stjärnorna. Den bildliga representationen (med djur; övers. anm.) har inget samband med stjärnformationerna. Inte bara det, utan stjärnornas ständiga rörelser genom rymden kommer att ändra de existerande stjärnbildernas utseende dramatiskt med tiden.

Förr i tiden användes en vers ur Sûrah an-Nahl för att rättfärdiga astrologi vid kalifernas hov:

وَعَلَّمَتِ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ

Och [gett er] tecken och vägmärken - och stjärnorna, med vars ledning [människor] kan finna rätt väg. (Koranen 16:16)

"Muslimska" astrologer hävdade att den här versen betydde att stjärnorna är tecken som avslöjar det osynliga och med den kunskapen kan människan guidas in i framtiden.¹⁵¹ Emellertid sa Ibn 'Abbâs, vilken profeten (gfvh) kallade för *Turjumân al-Qur'ân* (tolkare av Koranens betydelser), att "tecknen" som nämns i den här versen betydde "vägsignaler" eller landmärken som syns i dagsljus. De hade inget sammanhang med stjärnorna alls. Och han fortsatte med att säga att "**med stjärnorna guidas de rätt**" betydde att de leds av dem på natten under deras resor på land eller till sjöss.¹⁵² Med andra ord är betydelsen av den här versen samma som den i vers 98 i Sûrah al-An'âm.

¹⁴⁹ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 439, nr. 657) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1209, nr. 5535).

¹⁵⁰ A. Yusuuf Ali, *The Holy Qur'an* (Trans.), (Beirut: Dâr al-Qur'ân al-Karîm), s. 1714.

¹⁵¹ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 444.

¹⁵² Insamlat av Ibn Jarîr at-Tabarî i hans Tafsîr, *Jâmi' al-Bayân 'an Ta'wil al-Qur'ân*, (Egypten: al-Halabî Publishing (o., 3:e, 1968), vol. 14, s. 91.

I vilket fall som helst så är alla försök att använda de här eller andra verser i Koranen för att stödja studier av och användandet av astrologisk pseudovetenskap helt oriktiga. Det motsäger flera andra Koranverser vilka bekräftar att endast Allah har kunskap om framtiden och det motsäger också många *Hadīth*er vilka klart motsätter sig studier av och tro på astrologi och närliggande pseudovetenskaper.

Till exempel rapporterade profetens (gfvh) följeslagare Ibn 'Abbās att han har sagt: *"Den som studerar någon gren av stjärnvetenskapen har studerat en gren inom magin"*.¹⁵³ Abu Mahjam rapporterade också att profeten (gfvh) sa: *"Det jag fruktar mest för nationen efter min tid är: dess ledares orättvisa, tron på stjärnor och förnekelse av det gudomliga ödet"*.¹⁵⁴

Därför finns det inte någon riktig grund inom islam för att tro på eller praktisera astrologi. Den som försöker tänja på orden i den religiösa texten så att den ska passa sina egna snedvridna begär gör i själva verket det judarna gjorde. De tog texter i Torah ur sitt sammanhang och ändrade medvetet ordens betydelser.¹⁵⁵

Den islamiska ståndpunkten beträffande horoskop

Som tidigare nämndes är det inte bara användandet av astrologi som är Harām, utan det är också förbjudet att besöka en astrolog och lyssna på hans förutsägelser, köpa böcker om astrologi eller att läsa sitt horoskop! Eftersom astrologi huvudsakligen används för att förutse framtiden är de som använder sig av astrologi att jämföra med siare. Följaktligen berörs den som söker sitt horoskop av profetens (gfvh) uttalande: *"Salâh från den som närmar sig en siare och frågar honom om någonting kommer inte att accepteras under 40 dagar och nätter"*.¹⁵⁶

Som nämnts i det föregående kapitlet bestraffas man enligt denna Hadith även om man bara går fram till en astrolog och frågar om något även om man är tveksam till riktigheten i svaret. Om man är tveksam till sanninghalten i astrologisk information är man också osäker på om andra känner till eller inte känner till det osynliga eller framtiden vid sidan om Allah. Detta är en form av Shirk eftersom Allah klart och tydligt har sagt:

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ

Han har nycklarna till den dolda verkligheten; ingen känner dessa [ting] utom Han.... (Koranen 6:59)

¹⁵³ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1095, nr. 3896) och Ibn Mâjah.

¹⁵⁴ Insamlat av Ibn Asâkir och äkthetsförklarat av as-Suyûtî (Citerat i *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 445).

¹⁵⁵ Se Sûrah an-Nisâ 4:47 och al-Mâ'idah 5:13, 41.

¹⁵⁶ Rapporterat av Hafsa och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1211, nr. 5540).

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ

Säg: "Ingen i himlarna eller på jorden har kunskap om det som är dolt för människor - [ingen har denna kunskap] utom Gud." (Koranen 27:65)

Emellertid, om man tror på förutsägelsema i sitt horoskop vare sig det är uttalat av en astrolog eller skrivet i en astrologibok faller man in under *Kufr* (icke-tro) då det uttalats av profeten (gfvh): "Den som går fram till ett orakel eller en siare och tror på det han säger har inte trott på det som uppenbarats för Muhammad".¹⁵⁷

Liksom den tidigare *Hadithen* syftar även denna *Hadith* på siare men är lika applicerbar på astrologer. Båda hävdar att de har kunskap om framtiden. Astrologens påstående motsätter sig *Tawhîd* lika mycket som en vanlig siares. Han hävdar att personers personligheter bestäms av stjärnorna och att deras framtida handlingar och händelser i livet står skrivna i stjärnorna. En vanlig siare hävdar att tebladens formation i botten på koppen eller linjerna i en handflata kan berätta samma sak. I båda fallen är det personer som hävdar att de i skapade sakers formationer kan få kunskap om det osynliga.

Tro på astrologi och horoskop är i klar motsättning mot islams anda. Det är verkligen den tomma själen vilken ännu inte har känt av riktig *Îmân* (tro) som söker dessa vägar. Dessa vägar är huvudsakligen ett fäfängt försök att undkomma *Qadar* (ödet). De okunniga tror att om de vet vad som väntar dem imorgon kan de börja förbereda sig för det idag. På så sätt kan de undvika det dåliga och försäkra sig om det bra. Likväl uppmanades Allahs budbärare (gfvh) av Allah att säga:

لَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَأَسْتَكْرَثُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسْنِيَ
السُّوءَ إِنِّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Säg: "Jag kan inte uppnå förmåner för mig själv eller avvärja ett ont [som hotar mig] - ingenting [händer mig] utom det som Gud vill. Men om jag hade haft full kännedom om det som är dolt för människor, skulle jag helt säkert ha kunnat uppnå mycket av detta livets goda och jag skulle ha undgått allt ont. Jag är bara en varnare och förkunnare av hoppets budskap till människor som vill tro." (Koranen 7:188)

¹⁵⁷ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av Ahmad och Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1095, nr. 3895).

Verkliga muslimer är därför förpliktigade att hålla sig långt borta från dessa områden. Således ska inte ringar, kedjor eller dylikt med deras Zodiaktecken på bäras även om man inte tror på dem. De är en del av ett fabricerat system som förespråkar *Kufr* och skulle egentligen göras av med helt och hållet. Ingen troende muslim ska fråga någon annan vilket tecken han är eller ens försöka gissa hans tecken. Inte heller ska han eller hon läsa horoskoperna i tidningarna eller lyssna på dem då de läses. Och den muslim som tillåter astrologiska förutsägelser för att styra sina handlingar ska söka Allahs förlåtelse och förnya sin islam.

Magi

Magi kan definieras som skenbar kontroll eller förutseende av naturens krafter genom rituella nedkallelser av övernaturliga aktiviteter såväl som tron på att människan kan betvinga naturen genom att använda sig av speciella ritualer, formler, ramsor och handlingar.¹⁵⁸ Studier av naturliga fenomen, som traditionellt har kallats för "vit" eller "naturlig magi", har i det västerländska samhället utvecklats till det som idag är känt som modern naturvetenskap. Skiljt från detta är den "svarta magin" eller trollkonster som försöker använda och nedkalla övernaturliga krafter för personliga eller olycksbådande ändamål. Orden häxkonst, spådomar och svartkonst är bland de termer som flitigast används i samband med magi och dess utövare. Häxkonst definieras som trollkonster utövade av en kvinna som är besatt av en demon. Spådomar syftar på försöken att få övernaturlig inblick i framtiden medan svartkonst eller kommunikation med de döda var en metod som användes för att spå.

Arabiska ordet "*Sihr*" (magi) gör emellertid ingen skillnad på de olika typerna av magi. Således inkluderar det både trollkonster, häxkonster, spådomar och svartkonst. *Sihr* definieras i arabiskan som vadhelst som orsakas av dolda eller subtila krafter.¹⁵⁹ Till exempel rapporteras profeten (gfvh) i en *Hadith* ha sagt: "*Sannerligen är vissa former av tal magi*".¹⁶⁰ En vältalig och karismatisk talare kan få rätt att verka fel och tvärtom. Därför hänvisade profeten (gfvh) till att vissa aspekter i det kan vara magiliknande.¹⁶¹ Måltiden som intages före gryningen i samband med fastan kallas *Sahûr*¹⁶² (från roten *Sihr*) eftersom tidpunkten för detta är i mörkret när natten går mot sitt slut.¹⁶³

---

¹⁵⁸ *Reader's Digest Great Encyclopedic Dictionary*, (New York: Fund & Wagnalls Publishing Co., 10 uppl., 1975), s. 813.

¹⁵⁹ *Arabic-English Lexicon*, vol. 1, s. 1316-1317.

¹⁶⁰ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 445, nr. 662), Muslim, Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1393, nr. 4989) och at-Tirmidhî.

¹⁶¹ d.v.s. tillfångatar människornas känslor med sina välartikulerade formuleringar (övers. amn.).

¹⁶² Eller *Suhûr*. Se *Arabic-English Lexicon*, vol. 1, s. 1317.

¹⁶³ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 382.

MAGINS VERKLIGHET

Det har i dagens moderna samhälle blivit populärt att förneka att magi har någon verklighet alls. Populära berättelser om magins effekter förklaras bort med att det är ett resultat av psykisk obalans likt hysteri och dylikt och det påpekas att magi bara påverkar dem som tror på det.¹⁶⁴ Magiska krafter beskrivs alla som bluff som grundar sig på illusioner och trick.

Trots det faktum att islam förkastar lyckobringares och amuletters effekt på att förhindra olycka och bringa lycka erkänner det att vissa delar inom magin är verkliga. Det är sant att mycket av den magi som finns idag är en produkt av olika trick där olika intelligent konstruerade anordningar används för att lura publiken. Men i fallet med spådomar finns det över hela världen vissa människor som praktiserar verklig magi som ett resultat av sina kontakter med *Shayâtîn* (onda djinner). Innan vi tar en titt på djinnerna och deras förmåga tittar vi på de bevis i Koranen och *Sunnah* som brukar användas för att stödja den åsikten att islam erkänner att vissa magiska uppenbarelser existerar. Att närma sig ämnet på det sättet är viktigt då de slutgiltiga kännetecknena för sanning och lögn inom islam finns i de här två gudomliga källorna som uppenbarats för människan.

Allah förklarar i Koranen den grundläggande islamiska synen på magi i följande vers:

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ
ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

När nu ett sändebud från Gud har kommit till dem med bekräftelse av det som [redan] är i deras hand, förkastar några av dem [bokens folk] Guds skrift - den uppenbarelse som de förr fick del av - som om de inte visste [dess innehåll]. (Koranen 2:101)

Efter att ha pekat på judarnas hyckleri med hänvisning till profeterna (gfvd) som sänts till dem, fortsätter Allah med att bryta sönder en lögn om profeten Sulaymân (gfvh) som de hittat på.

¹⁶⁴ Den lärde ash'ariten, Fakhrud-Dîn ar-Râzî (d. 1210 f.v.t.), föreslog den här tanken i sina kommentarer till vers 102 i Sûrah al-Baqarah och den erkände historikern, Ibn Khaldûn, utvecklade den ytterligare.

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانِ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمَانَ ۖ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ
 السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ الْمَلَكِينَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ
 وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ
 فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ
 وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ
 مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ
 مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
 أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Däremot lyssnar de till vad Shayâtîn berättar om Salomos välde. Det var dock inte Salomo som hädade Gud utan dessa demoner, vilka undervisade människorna i trolldom och i det som hade uppenbarats för de två änglarna i Babylon, Hârût och Mârût. Men dessa två undervisade ingen utan att först säga: "Vi är bara en prövning och en frestelse; förneka därför inte [Guds välgärningar]!" Demonerna lärde sig av dem hur man sår missämja mellan en man och hans hustru, men de kan inte utan Guds vilja skada någon med detta; och vad de lärde sig skadade dem själva utan att vara dem till någon nytta. Och ändå hade de fått veta att den som förvärvar denna [kunskap] inte blir delaktig av den eviga glädjen. I sanning en ödesdiger byteshandel, i vilken de sålde sina själar! Om de bara hade vetat...! (Koranen 2:102)

Judarna brukade rättfärdiga sitt praktiserande av magi inom ett kryptiskt magiskt system kallat *Kabala* genom att påstå att de lärt sig detta av profeten Sulaymân (gfvh) själv. Allah förklarar att judarna, efter att ha vänt de gudomliga skrifterna ryggen och förkastat den sista profeten (gfvh), valde att följa magiska formler som de lärt sig av djävlarne. De här djävlarne har redan ställt sig bland de icke-troende genom att lära ut det. De lärde också ut en typ av trollkonster kallad astrologi. Det hade lärts ut redan under forn-

tiden av två änglar vid namn Hârût och Mârût vilka sändes för att testa invånarna i Babylon. Änglarna brukade varna människorna för att visa icke-tro genom att lära sig trollkonster innan de lärde dem några av trollkonsternas principer men människorna brydde sig inte om varningarna. Från astrologin lärde de sig att skapa fiendskap mellan människor och att förstöra äktenskap så till den grad att de trodde att de kunde skada vemhelst de önskade. Allah är emellertid Den som bestämmer vem som ska drabbas och inte. Den här nya kunskapen de lärde sig hade de inte någon verklig nytta av då de bara skadade sig själva när de lärde sig det. Eftersom handlingar av icke-troende natur är nödvändiga för att praktisera verklig magi skadade de sig själva genom att garantera sig själva en plats i helvetet.

Judarna som lärde sig dessa konster visste mycket väl att de var fördömda eftersom det även var förbjudet i deras egna skrifter. Följande vers kan man fortfarande hitta i Torah:

"När du kommer till det land vilket Herren din Gud ger till dig, skall du inte lära dig att följa de nationernas avskyvärda traditioner. Bland er ska det inte finnas de som bränner sin son eller dotter som offer eller någon som utför spådomar, siare, teckentydare, trollkarlar, medier eller svartkonstnär. För den som gör dessa saker är avskydd av Herren och på grund av dessa avskyvärda aktiviteter driver Herren din Gud ut dem före er."¹⁶⁵

Men de brydde sig inte om dessa skrifter utan låtsades att de inte fanns. Det står också i Torah att den som deltar i magi ska för evigt stanna i elden, totalt avskuren från minsta lilla belöning från paradiset. Men judarna tog bort dessa verser helt och hållet från Torah och praktiserade magi.

Allah avslutar verserna med en antydning av medlidande för att bekräfta allvaret i deras situation. Om judarna bara visste hur strängt straffet blir i nästa liv, så skulle de förstå hur hemskt det är för dem att sälja sina själars framtid för några billiga trick i det här korta livet.

De här verserna indikerar klart att magi är *Harâm* (förbjudet) i frasen: **"...den som förvärvar denna [kunskap] inte blir delaktig av den eviga glädjen..."**.¹⁶⁶ Evig vistelse i elden kan bara vara ett straff för en extrem *Harâm*-handling. Versen bevisar också att magikern såväl som den som lär sig eller lär ut är *Kâfir* (icke-troende). Frasen **"...den som förvärvar denna..."** (köper, skaffar) har en allmän innebörd. Den inkluderar den som försörjer sig genom att lära ut det, den som betalar för att lära sig det eller helt enkelt den som har kunskap om det. Allah hänvisar också magi till att vara *Kufr* (icke-tro) i fraserna: **"...Vi är bara en prövning och en frestelse; förneka därför inte [Guds välgärningar]!"**... (Koranen 2:102) och **"...Det var dock inte Salomo som hädade Gud utan dessa demoner, vilka undervisade människorna i trolldom..."** (Koranen 2:102)

¹⁶⁵ Deuteronomy 18:9-12.

¹⁶⁶ Sûrah al-Baqarah 2:102.

Den nyligen nämnda versen bevisar utan tvekan att viss magi är riktig. Det finns också en *Hadith* i *Sahîh al-Bukhârî* och andra *Hadith*böcker vilka nämner att profeten (gfvh) själv led av magisk påverkan. *Zayd ibn Arqam* rapporterade att en jude vid namn *Labîb ibn A'sam* uttalade en förbannelse över profeten (gfvh) och när han började känna av den kom *Jibrîl* till honom och uppenbarade **Mu'awwadhatân** (*Surorna al-Falaq* och *an-Nâs*) och sa sedan till honom: "I sanning var det en jude som uttalade förbannelsen över dig och den magiska lyckobringaren ligger i en speciell brunn." Profeten (gfvh) skickade 'Alî ibn Abî Tâlib för att hämta lyckobringaren. När han kom tillbaka med den bad profeten (gfvh) honom att knyta upp knutarna på den, en efter en, och läsa en vers från *surorna* för varje knut. När han hade gjort det reste sig profeten (gfvh) upp som om han hade blivit släppt efter att ha varit bunden.¹⁶⁷

Varje nation på jorden har papper på människor som har praktiserat någon form av magi. Även om vissa av dem kan vara falska så är det högst otroligt att hela mänskligheten kan ha kommit överens om att hitta på liknande historier om magiska och övernaturliga krafter. Den som på allvar begrundar den vitt spridda närvaron av nedtecknade exempel på övernaturliga fenomen kan dra slutsatsen att det måste finnas en röd tråd av verklighet i dem. Spökhus, seanser, psykografer, voodoo, demonbesatt, talande i tungor, svävande m.m. är sådant som förbryllar dem som inte känner till djinnernas värld. Alla dessa händelser tar sig olika uttryck i olika delar av världen. Även den muslimska världen drabbas av det speciellt bland shejker (ledare, mästare) i extrema sufiordnar (mystiker). Många av dem visar sig kunna sväva, färdas långa sträckor på mycket kort tid eller få fram mat eller pengar från ingenstans o.s.v. Deras okunniga följeslagare tror att dessa magiska kraftprov är gudomliga mirakel och då ger de frivilligt upp sin förmögenhet och sitt liv för att tjäna sina shejker. Men bakom dessa fenomen finns djinnernas dolda och olycksbådande värld.

Som nämnts i det föregående kapitlet är djinnerna oftast osynliga förutom de som har formen av en hund eller orm.¹⁶⁸ Vissa av dem kan emellertid anta vilken form de vill inklusive mänsklig form. Till exempel sa *Abu Hurayrah*: "Allahs budbärare gav mig ansvaret att ta hand om *Zakâh* (välgörenhet) under *Ramadân*. När jag gjorde det kom någon och började rota bland maten så jag tog tag i honom. Jag sa: "Vid Allah jag ska ta med mig dig till Allahs budbärare!" Mannen bönade: "I sanning är jag fattig och jag har personer som är beroende av mig. Jag är i stor nöd." Så jag lät honom gå. Morgonen därpå sa profeten (gfvh): "Oh *Abu Hurayrah*, vad gjorde din fänge igår kväll?" Jag sa: "Han beklagade sig och sa att han var i stor nöd

¹⁶⁷ Insamlat av 'Abd ibn Humayd och al-Bayhaqî och mycket av det kan också hittas i *al-Bukhârî* (*Sahîh Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 443-444, nr. 660) och *Muslim* (*Sahîh Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1192-1193, nr. 5428).

¹⁶⁸ Se kapitel fem om siare, s. 33-34, för bevis på dessa fakta.

och hade familj så jag lät honom gå." Profeten (gfvh) svarade: *I sanning ljög han för dig och han kommer att återkomma.*" Eftersom jag visste att han skulle återkomma väntade jag på honom. När han kom tillbaka och började rota i maten tog jag tag i honom och sa: *"Jag ska definitivt ta dig till Allahs budbärare."* Han bad: *"Låt mig gå! I sanning, jag är fattig och har familj. Jag ska inte komma tillbaka."* Så jag var nådig mot honom och lät honom gå. Morgonen efter sa Allahs budbärare: *"Oh Abu Hurayrah, vad gjorde din fånge igår kväll?"* Jag sa att han hade beklagat sig för att han var i stor nöd och hade familj, så jag lät honom gå. Profeten (gfvh) svarade: *"Sannerligen ljög han för dig och han kommer att återkomma."* Så jag väntade på honom och grep tag i honom när han började kasta runt maten. Jag sa: *"Vid Allah, jag ska ta dig till Allahs budbärare. Detta är tredje gången och du lovade att inte återkomma. Ändå kom du tillbaka!"* Han sa: *"Låt mig ge dig några ord med vilka Allah kommer att belöna dig."* Jag sa: *"Vilka är de?"* Han svarade: *"Närhelst du går till sängs läs *Āyatul-Kursī*¹⁶⁹ från början till slut. Om du gör det kommer Allah att sända en väktare som alltid kommer att vara med dig och Satan kommer inte att störa dig förrän på morgonen igen."* Sedan släppte jag honom. Morgonen därpå sa Allahs budbärare (gfvh): *"Oh Abu Hurayrah, vad gjorde din fånge igår kväll?"* Jag sa att han påstod att han kunde lära mig vissa ord för vilka Allah skulle belöna mig så jag lät honom gå. När profeten (gfvh) frågade vilka de var berättade jag för honom att det var att läsa *Āyatul-Kursī* innan man gick till sängs. Jag berättade också att han hade sagt att Allah skulle sända en väktare som skulle stanna hos mig och att Satan inte skulle störa mig förrän jag vaknade igen på morgonen. Profeten (gfvh) sa: *"Sannerligen har han talat sant även om han är en driven lögnare. Oh, Abu Hurayrah! Vet du vem du har pratat med de här tre senaste nätterna?"* Jag svarade: *"Nej."* Och han sa: *"Det var en djävul."¹⁷⁰*

De kan också färdas över väldiga sträckor på ett ögonblick och gå in i mänskliga kroppar som är förberedda på det. Allah har ansett det vara lämpligt att ge dem dessa speciella förmågor då Han har givit andra varelser förmågor bortom de mänskliga. Ändå har Han valt människan att vara högst i skapelsen.

Om dessa grundläggande fakta om djinnerna läggs på minnet kan alla övernaturliga och magiska händelser, som inte är bluff, med lätthet förklaras. Till exempel i spökhäus där ljuset tänds och släcks, tavlor faller ner från väggarna, saker svävar i luften, golven knakar m.m. handhar djinnerna materiella ting medan de själva fortfarande är osynliga. Detta är också fallet vid seanser där döda människors andar antas kommunicera med de levande. Människor som känner igen sina döda släktingars röster hör dem

¹⁶⁹ Vers nummer 255 i *Sûrah al-Baqarah* (2).

¹⁷⁰ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 9, s. 491-492, nr. 530).

prata med dem om händelser från deras liv. Detta kraftprov åstadkoms då mediet åkallar det djinn som var tilldelat den döda personen. Det är detta djinn som imiterar den döda personens röst och pratar om händelser från personens förflutna. Likadant är det i fallet med psykografen (ouija board) vilken verkar svara på frågor. Djinnernas osynliga puttande och petande kan lätt skapa fantastiska resultat om den rätta atmosfären finns. I de fall då vissa verkar kunna sväva eller lyfta föremål utan att röra dem är de helt enkelt upplyfta i luften av djinnernas osynliga händer. De som kan färdas enorma sträckor och vara på två platser nästan samtidigt transporteras av sina osynliga kompanjoner eller så kan en djinn bli synligt och anta deras form. Likaså får de som kan plocka fram mat och pengar ur luften hjälp av en osynlig och snabb djinn.¹⁷¹ Även i de mest häpnadsväckande fallen av uppenbar reinkarnation, som den sjuåriga flickan Shanti Devi i Indien som kunde berätta om saker från sitt tidigare liv med inlevelse och korrekta detaljer. Hon beskrev sitt tidigare hem i staden Muttra vilken låg i en provins långt ifrån den plats där hon bodde. När folk åkte dit för att kontrollera uppgifterna bekräftade lokalbefolkningen att ett sådant hus en gång hade stått på den plats hon beskrivit. De bekräftade också vissa detaljer från hennes tidigare liv.¹⁷² Uppenbarligen hade den här informationen placerats i hennes undermedvetna av en djinn. Profeten (gfvh) bekräftade detta fenomen när han sa: "*Sannerligen är de drömmar människan ser under sin sömn av tre typer: En dröm från ar-Rahmân (Allah), en tråkig dröm från Satan och undermedvetna drömmar*".¹⁷³ Det råder ingen tvekan om att djinner kan gå in i den mänskliga kroppen som de går in i själen. Fallen med besatta personer är för många för att kunna räknas. Det kan vara tillfälligt vilket är fallet i många hedniska och kristna sekter där människor försätter sig i ett fysiskt och andligt vanvett, faller i trance och börjar tala i tungor. I det försvagade tillståndet kan en djinn lätt inträda i deras kroppar och prata med deras läppar. Detta fenomen har också observerats hos vissa *sufi*¹⁷⁴ ordnar under deras *Dhikr*¹⁷⁵ sammankomster. Eller så kan det vara fenomen som sträcker sig under en längre tid där större personlighetsförändringar inträffar. Den besatte agerar ofta irrationellt, uppvisar övermänsklig styrka eller så kan djinnen faktiskt tala genom dem regelbundet.

Exorcism¹⁷⁶ praktiserades vida omkring i Europa under medeltiden. Det kristna sättet att praktisera exorcism grundar sig på flera i evangelierna redovisade fall där Jesus driver ut onda andar ur besatta människor. Vid ett

¹⁷¹ Se *Ibn Tattmîyahs Essay on the Jinn*, s. 47-59, för ett flertal andra liknande händelser.

¹⁷² Colin Wilson, *The Occult*, (New York: Random House, 1971), s. 514-515.

¹⁷³ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1395, nr. 5001).

¹⁷⁴ Mysticism som utvecklats hos muslimerna.

¹⁷⁵ Guds namn repeteras oavbrutet och ofta sjungandes medan kroppen gungas eller till och med dansar.

¹⁷⁶ Utdrivandet av onda andar eller demoner ur besatta människor eller platser.

tillfälle kom Jesus och hans följeslagare till Gadars område där de mötte en besatt man. När Jesus beordrade demonerna att lämna honom lämnade de honom och trädde in i en svinjord vilka åt på en närliggande sluttning. Hjorden rusade ner för den branta sandbanken och i sjön och drunknade.¹⁷⁷ Det har också varit handlingen i ett flertal filmer producerade i slutet på 70-talet och 80-talet (t.ex. "Exorcisten", "Rosemary's Baby" m.fl.). Den generella attityden i det materiella väst är ett förnekande av allt övernaturligt. Således har, enligt västerlänningarna, exorcism ingen rationell grund utan är endast ett resultat av vidskeplighet. Den här attityden är en reaktion mot den utbredda häxjakten och häxbränningen som ägde rum i Europa under den mörka medeltiden. I islam är emellertid exorcism erkänd som den gällande metoden att behandla verkliga fall av besatthet och andra sjukdomar orsakade av det, om metoden följer Koranen och *Sunnah*.

Det finns tre huvudsakliga metoder för att driva ut djinn från en besatt person.

För det första kan en djinn drivas ut genom att man kallar på andra djinner. Den här metoden är förbjuden i islam eftersom åkallan av djinn ofta innebär någon form av helgerån. Islams grundsatser är förmodligen för vanhelgande för djinner för att de ska lockas fram. Detta är fallet när en magiker eller häxa bryter en förtrollning med hjälp av en annan.

För det andra kan djinnen drivas ut genom att man bekräftar *Shirk* i deras närvaro. När djinnen är nöjd med exorcistens *Kufr* kan han försvinna. Genom att göra detta övertygar han exorcisten om att hans metod och tro är korrekta. Detta är fallet när den kristne prästen driver ut djinnen genom att åkalla Jesus och använda korset precis som när en hednisk högste präst gör utdrivningen i deras falska gudars namn.

För det tredje kan en djinn också drivas ut med hjälp av Koranrecitation och böner där man söker skydd hos Allah. De här gudomliga orden och formlerna hjälper till att förändra atmosfären runt den besatte. Djinnen kan sedan drivas ut ur kroppen genom kommandon och eventuellt även åtföljt av att man blåser. Emellertid är dessa övningar i sig själv meningslösa om inte den som utför dem har en stark *Îmân* (tro) och en god kontakt med Allah grundad på rättrådiga gärningar.

¹⁷⁷ Se Matteus 8:28-34, Markus 5:1-20 och Lukas 8:26-39.

Även om vissa muslimer idag, under det västerländska sekulariserade inflytandet, öppet förnekar att man kan bli besatt och andra till och med går så långt att de förnekar djinnernas existens, säger Koranen och *Sunnah* annorlunda. Det finns ett flertal äkta traditioner i vilka det finns nedtecknat att profeten (gfvh) har genomfört exorcism. Det finns likaså traditioner där hans efterföljare gjort detsamma med hans medgivande. Det följande är tre berättelser som beskriver tre olika metoder.

Ya'lâ ibn Marrah sa: *"En gång när jag reste med profeten (gfvh) stötte vi på en kvinna som satt på vägen med sitt barn. Hon sa: "Oh Allahs budbärare, den här pojken har blivit hemsökt och har utsatt oss för många prövningar. Jag vet inte hur många gånger om dagen han drabbas av för trollningar!" Profeten (gfvh) sa: "Ge honom till mig." Så hon räckte upp pojken till honom och profeten (gfvh) satte pojken framför sig mitt på sadeln. Sedan öppnade han pojkens mun, blåste¹⁷⁸ in i den tre gånger och sa: "Bismillah (i Allahs namn)! Jag är Allahs slav så ge dig av, oh Allahs fiende!" Han gav sedan tillbaka pojken till kvinnan och sa: "Möt oss här när vi kommer tillbaka och tala om för oss vad som hänt." Sedan fortsatte vi och när vi kom tillbaka fann vi kvinnan på platsen. Hon hade med sig tre får så profeten (gfvh) frågade: "Hur mår din pojke?" Hon svarade: "Vid Den som har sänt dig med sanningen, vi har inte sett något fel på honom sedan dess, så jag har tagit med mig de här fåren till dig." Profeten (gfvh) sa till mig: "Stig av din häst och ta ett. Återlämna de andra till henne."¹⁷⁹*

Umm Abân bint al-Wâzi' rapporterade att när hennes farfar Zâri' följde med en delegation från hennes stam för att besöka Allahs budbärare (gfvh) tog han med sig en av sina söner som var vansinnig. När han nådde fram till Allahs budbärare (gfvh) sa han: "Jag har en son med mig som har blivit vansinnig så jag tog honom med mig så att du kan be för honom." Profeten (gfvh) bad honom komma med pojken. Så han tog av sin sons resekläder och tog på honom några finare kläder och bar honom sedan till profeten (gfvh). Profeten (gfvh) sa: "Ta hit honom nära mig med ryggen mot mig." Profeten (gfvh) tog tag i pojkens kläder och började slå honom bestämt på ryggen. Samtidigt som han slog på honom sa han: "Kom ut, Allahs fiende! Allahs fiende, kom ut!" Pojken började sedan se sig omkring som om han var bra. Profeten (gfvh) satte honom ner framför sig och bad om lite vatten. Han strök sedan ut det i pojkens ansikte och bad för honom. Efter profetens (gfvh) bön var det ingen i delegationen som var friskare än pojken.¹⁸⁰

¹⁷⁸ Det arabiska ordet som används är *Nafatha* vilket betyder att lägga tungspetsen mellan sina läppar och blåsa. Det är således en blandning mellan att blåsa (*Nafakha*) och spotta lätt (*Tafala*).

¹⁷⁹ Insamlat av Ahmad.

¹⁸⁰ Insamlat av Ahmad och Abu Dâwûd at-Tayâlasî från Matar ibn 'Abd ar-Rahmân (*Usud al-Ghâbah*, vol. 2, s. 145). Ibn Hajar bedömde att Umm Abân var en godkänd berättare.

Överlägsenhet

Allah, Den Störste och Den Mest Lysande, har beskrivit Sig själv i sina uppenbarade böcker och genom Sina profeter (gfvd) för att människan ska få en bättre förståelse för vem han är. Eftersom den mänskliga tankeförmågan har begränsad kunskap och förmåga är det omöjligt för människan att förstå något som inte är begränsat. Därför tog Allah av barmhärtighet på sig att uppenbara några av Sina egenskaper för människan för att människan inte, i förvirring, ska förväxla skapelsens egenskaper med Allahs egenskaper. När Allahs egenskaper förväxlas med skapelsens resulterar det i att människan upphöjer skapelsen till gudar. Det är denna upphöjning av skapelsen som är den grundläggande kärnan för avgudadyrkan i alla former. I alla hedniska religioner och kulter tilldelar människan felaktigt gudomliga egenskaper till skapade varelser eller saker och följderna blir att de blir föremål för dyrkan istället för eller vid sidan om Allah.

Bland Allahs alla oräkneliga egenskaper finns en som är av största vikt med hänsyn till gudsdyrkan i motsats till dyrkan av Hans skapelse. Det är en egenskap som, bland muslimer, förväxlas med synen på den grekiskinfluerade filosofiska skolan, *Mu'tazilit*, och fortfarande missförstås av muslimer ännu idag.¹⁸⁸ Denna känsliga egenskap kallas "*al-'Ulû*" vilket på svenska betyder höghet eller överlägsenhet. När det används för att beskriva Allah syftar den här egenskapen på det faktum att Allah är över och bortom Sin skapelse. Han är varken inkluderad i skapelsen och inte heller är någon del av den över Honom på något sätt. Han är inte en del av den skapade världen och den är inte heller en del av Honom. Faktum är att Hans Väsen är totalt avskilt och separerat från Hans skapelse. Han är Skaparen och universum och dess innehåll är allt en del av Hans skapelse. Emellertid så är Hans egenskaper absoluta och utan begränsningar i Hans skapelse. Han ser, hör och vet allt och Han är den främsta orsaken till allt som händer i de skapade världarna. Ingenting händer utan Hans vilja. Följaktligen kan man säga att den islamiska idén om Allah i förhållande till Hans skapelse i huvudsak är dualistisk medan förhållandet till Allah ensam eller till skapelsen ensam är strängt unitarisk. Den är dualistisk på det sättet att Allah är Allah och skapelsen är skapelsen. Två separata enheter, Skaparen och skapelsen, det Oändliga och det ändliga. Inte heller är den ena den andre eller båda en. Samtidigt är den islamiska idén kompromisslöst unitarisk i betydelsen att Allah är absolut EN, utan föräldrar, avkomma eller kompan-

---

¹⁸⁸ Násiruddîn al-Albânî, *Mukhtasar al-'Ulû*, (Beirut: al-Maktab al-Islâmî, 1 uppl., 1981), s. 23.

Muhammad ibn 'Abdur-Rahmân rapporterade att Hafsah, profetens (gfvh) hustru och dotter till 'Umar, hade en tjänarinna som dödades för att hon använde magi på henne.¹⁸⁵

Det här straffet är också nedtecknat i Torah fram till idag, vilket tydligt visar för de kristna och judarna att magi är förbjudet:

"En man eller en kvinna som är ett medium eller trollkarl skall dödas; de skall stenas med stenar, deras blod ska finnas på dem".¹⁸⁶

Efter de rättrådiga kalifernas tid blev lagarna förslappade. Umayyadkungarna tillät inte bara magiker och spåmän att utföra sina förbjudna konster utan de förde också in dem i det kungliga hovet. Eftersom staten slutade tillämpa lagen tog några utav *Sahâbah* (profetens [gfvh] följeslagare) på sig att själva upprätthålla lagen. Abu 'Uthmân an-Nahdî rapporterade att Kalif al-Walîd ibn 'Abdil-Malik (regerade 705-715 e.v.t.) hade en man vid hovet som brukade utföra magiska kraftprov. En gång högg han av en mans huvud och avskiljde det helt från kroppen. När chocken efter hans tilltag upprörde publiken fortsatte han med att ytterligare förvåna dem genom att åter sätta fast huvudet igen. Och mannen uppträdde sedan som om hans huvud aldrig hade huggits av. Folket i publiken utropade "*Subhânallah* (Ärad vara Allah)! Han kan återuppväcka döda!" *Sahâbi*:n Jundub al-Azdî, noterade oväsendet vid al-Walîd:s hov och gick dit och såg magikerns föreställning. Följande dag återvände han med sitt svärd bundet över ryggen. När magikern klev upp för att börja sin föreställning rusade Jundub genom folkmassan med draget svärd och högg av magikerns huvud. Han vände sig sedan mot de häpna åskådarna och sa: "Om han verkligen kan återuppväcka döda låt honom då återuppväcka sig själv." Al-Walîd lät arrestera honom och satte honom i fängelse.¹⁸⁷

Den stränga hållningen mot magiker är främst för att skydda de svagare i samhället från att falla in i *Shirk* inom *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât* genom att tillskriva magiker gudomliga egenskaper som bara tillhör Allah. Tillsammans med det helgerån som begås av dem som hängivet praktiserar häxkonst, hävdar ofta magiker att de själva har övernaturliga krafter och gudomliga egenskaper i syfte att locka publik och tjäna otillbörlig berömmelse.

¹⁸⁵ Insamlat av Mâlik (*Muwatta, Imam Malik*, (engelsk övers.), s. 344-345, nr. 1511).

¹⁸⁶ Leviticus 20:27.

¹⁸⁷ Insamlat av al-Bukhârî i hans historiebok.

Khârijah ibn as-Salt rapporterade att hans farbror sa: "En gång när vi lämnade Allahs budbärares (gfvh) sällskap stötte vi på en beduinstam. Några av dem sa: "Vi har hört att ni har med er några bra ting från den mannen (profeten Muhammad (gfvh)). Har ni med er någon medicin eller trollformler som kan bota en besatt man?" Vi svarade ja så de hämtade en galning fast i en förbannelse. Jag citerade al-Fâtihah för honom varje morgon och kväll i tre dagar. Varje gång jag läst färdigt samlade jag ihop saliv i munnen och spottade. Slutligen steg han upp som om han sluppit loss efter att ha varit bunden. Beduinerna gav mig sedan gåvor som betalning så jag sa till dem: "Jag kan inte acceptera dessa förrän jag har frågat Allahs budbärare (gfvh)." När jag frågade profeten (gfvh) sa han: "Ta emot dem. För vid mitt liv, den som äter via falska besvärjelser kommer att bära bördan av den synden. Med du har förtjänat den lönen med en sanningens besvärjelse".¹⁸¹

Den islamiska ståndpunkten beträffande magi

Eftersom både praktiserandet och studerandet av magi inom islam klassificeras som Kufr (icke-tro), har Sharī'ah (lag) bestämt en väldigt hård dom för den som ertappas med att praktisera det. Straffet för den som ertappas med att praktisera, och inte ångrar sig och slutar, är döden. Den här lagen baserar sig på följande Hadīth rapporterad av Jundub ibn Ka'b: Profeten (gfvh) sa: "Det föreskrivna straffet för en magiker är att han avrättas med ett svärd".¹⁸²

Den här lagen tillämpades med kraft av de rättrådiga kaliferna som ledde den muslimska nationen efter profetens (gfvh) död. Bajâlah ibn 'Abdah rapporterade att Kalif 'Umar ibn al-Khattâb skickade ett brev till de muslimska styrkorna, vilka börjat ett fälttåg mot Rom och Persien, i vilket han beordrade dem att informera alla zoroastrier som var gifta med deras mödrar, döttrar och systrar om att sådana äktenskap skulle upplösas. De ombads också att äta zoroastriernas mat för att även inkludera dem i kategorin "*Ahl-ul-Kitâb*".¹⁸³ Slutligen beordrades de att döda alla siare och magiker de hittade. Bajâlah sa att på grund av den ordern dödade han personligen tre magiker.¹⁸⁴

¹⁸¹ Insamlat av Abu Dâwûd (*Siman Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1092, nr. 3887).

¹⁸² Insamlat av at-Tirmidhî. Denna *Hadīth* har trots att den är *Da'if* (svag) i berättarkedjan uppraderats till *Hasan* (relativt korrekt), på grund av stödjande bevis. Tre av de ledande fyra rättsskolorna (Hanbali, Abu Hanîfah och Mâlik) styrde enligt den. Medan den fjärde, ash-Shâfi'i hade inställningen att magikern endast ska dödas om hans magi når ett stadie av *Kufr* (se *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, sid. 390-391).

¹⁸³ De som följer gudomligt uppenbarade skrifter likt judar och kristna. Denna del av berättelsen var insamlad av al-Bukhârî, at-Tirmidhî och an-Nasâ'i.

¹⁸⁴ Insamlat av Ahmad, Abu Dâwûd och al-Bayhaqî.

jon. Han är unik i Sin gudomlighet och ingenting är likt Honom. Han är den enda kraftkällan i universum och allting är beroende av Honom. Likaså är den strängt unitarisk i förhållande till skapelsen eftersom hela universum och dess innehåll skapades av Allah ensam. Alla skapade varelser och saker är skapade av samme Skapare och som sådana konstruerade av samma grundläggande ämnen, "naturens" byggstenar.

Betydelse:

Överlägsenhet som egenskap har speciell betydelse för människan med hänsyn till hennes gudsdyrkan. Innan islam kom i sin slutgiltiga form hade människan gått långt bort från den här ädla egenskapen sanna innebörd. Kristna påstod att Allah hade kommit till jorden och förkroppsligats till en människa av kött och blod, profeten 'Îsâ (Jesus) (gfvh), som de vidare påstår korsfästes och dog. Judarna före dem hävdade också att Allah hade kommit ner till jorden som en människa och förlorat en brottningsmatch mot profeten Yaqûb (Jakob) (gfvh).¹⁸⁹ Perserna ansåg att deras kungar hade förlänats Allahs alla egenskaper och som en självklar följd av detta dyrkade de kungarna direkt. Hinduerna trodde att *Brahman*, Det Högsta Väsendet, fanns överallt i allt så de dyrkade ett oräkneligt antal avgudar, människor och till och med djur som en personifiering av *Brahman*.¹⁹⁰ Faktum är att den tron har fört hinduerna till det otroliga stadiet i vilket de faktiskt gör pilgrimsfärd till sin heliga stad, Banaras, för att dyrka guden Shiva framställd som en erigerad penis populärt kallad "*Lingam*".¹⁹¹

Den hinduiska idén att *Brahman* finns överallt blev senare en del av det kristna trossystemet för att så småningom även hittas bland muslimer flera generationer efter profeten (gfvh). När de filosofiska böckerna från Indien, Persien och Grekland översattes under 'Abbâsidimperiets gyllene dagar presenterades tanken på att Allah finns överallt och i allt i filosoficirklar och blev en grundläggande princip i *sufiordnars* (mystiker) trosbekännelse. Så småningom vann den mark och skaffade sig en position genom att anhängare av den filosofiska skolan, känd som *Mu'tazilah* (rationalistaskolan), innehade nyckelpositioner inom 'Abbâsidkalifen Ma'mûns (regent: 813-832 e.v.t.) administration. Med kalifens välsignelse propagerade de kraftigt för denna tro, tillsammans med de andra förvrängningarna som deras

¹⁸⁹ Genesis 33:24-30.

¹⁹⁰ John R. Hinnells, *Dictionary of Religions*, (England: Penguin Books, 1984), s. 67-68.

¹⁹¹ *Collier's Encyclopedia*, vol. 12, s. 130. Se Santha Rama Rau's artikel: "Banaras: Indias City of Light", *National Geographic*, februari 1986, s. 235. "En dualistisk naturistisk gudomlighet, Shiva både förstör och skapar. Lingams är fallossymboler vanligtvis skulpterade i sten vilka ska symbolisera gudens återskapande krafter. Stora Lingams är vanligt förekommande i templet. En Lingam syns oftast på en cirkulär botten kallad Yoni (kvinnligt organ), vilket representerar Shakti, gudens kvinnliga halva och källan till den gudomliga energin. I dess vidaste mening symboliserar en Lingam det hinduiska universumets helhet. I en vanlig hinduisk ceremoni täcker prästen en Lingam med blommor, smörjer in den med klart smör och tvättar den med mjölk och vatten!"

filosofiska skola innehåller. Inkvisitionsdomstolar byggdes upp över hela imperiet och många lärda dödades, fängslades eller torterades för att de motsatte sig *mu'taziliternas* filosofi.

Det var inte förrän imâm Ahmad ibn Hanbal (778-855 e.v.t.) stod på sig och försvarade de tidiga muslimska lärda och *Sahâbas* (profetens (gfvh) följeslagare) som stormen bedarrade. Under kalifen al-Mutawakkils styre (regent: 847-861 e.v.t.) plockades *mu'tazilitiska* filosofer bort från känsliga administrativa poster i regeringen och deras filosofi fördömdes officiellt. Men även om de flesta av dessa idéer dog ut med tiden har tanken på att Allah finns överallt levt kvar fram till idag hos anhängare av *ash'aritiska* skolan.¹⁹² Den här skolan grundades av lärda som lämnat den *mu'tazilitiska* filosofin och hade för avsikt att vederlägga övermåttan inom de *mu'tazilitiska* tankarna från en filosofisk utgångspunkt.

Faran med begreppet "inneboende"

På grund av den falska egenskapen om gudomligt "inneboende" (tron att Gud finns överallt) hävdade några att Gud fanns till större del i människan än i djuren, vegetationen, mineralerna o.s.v. Från den teorin var det bara en tidsfråga innan andra började hävda att Gud fanns mer i dem än i andra människor, antingen genom *Hulûl* (Allah är inneboende i människan) eller genom *Ittihâd* (total förening mellan människans själ och Allahs "själ"). Bland muslimerna på 800-talet fanns en störd mystiker och så kallat helgon vid namn al-Hallâj (858-992 e.v.t.), som öppet deklarerade att han och Allah var ett.¹⁹³ *nizari-ismailiya*, en utbruten *shi'itisk* sekt från 900-talet påstod att profetens (gfvh) svärson 'Alî ibn Abî Tâlib var Allahs uppenbarelse¹⁹⁴ och en annan utbruten *shi'itisk* sekt från 1000-talet, kallade *druser*, påstod att den Fatimida *shi'itiska* Kalifen al-Hâkim bi Amrillâh (996-1021 e.v.t.) var den sista inkarnationen av Gud hos människan.¹⁹⁵ Ibn 'Arabî (1165-1240 e.v.t.), som också var ett så kallat *sufi* helgon från 1100-talet, uppmanade i

¹⁹² Den här skolan inom skolastisk teologi har fått sitt namn efter Abul-Hasan 'Alî al-Ash'arî (873-935 e.v.t.), en teolog född i Basrah som till sitt fyrtionde år var en av *mu'tazilite* teologen al-Jubbâ'î:s nitiska studenter. Efter att hans studier i *Hadîth* hade belyst för honom motsägelser mellan *mu'taziliternas* syn och Islams anda började han förespråka den ortodoxa synen. Han anses vara grundaren av ortodox skolastik (*Kalâm*) och hans mest berömda verk är *al-İbânah 'an Usûl ad-Diyânah* (övers. av W. C. Klein (New Haven, 1940)) och *Maqâlât al-Islâmîyîn*, (Kairo: Maktabah an-Nahdah al-Misriyah, 2 uppl., 1969). Mot slutet av sitt liv övergav al-Ash'arî skolastiken helt och litade endast till *Hadîth*. Emellertid har andra teologer, speciellt från *Shâfi'itiska* rättsskolan, tagit till sig hans tidigare syn och *ash'aritiska* skolan lever sitt eget liv. Al-Bâqillânî (d. 1013 e.v.t.) reducerade al-Ash'arîs vederläggning till ett system, inrättade den intellektuella grunden och ordnade argumenten. Bland de ledande lärda *ash'ariter* som följde honom var imâm al-Haramayn (al-Juwaynî [d. 1086]), al-Ghazzâlî (d. 1112) och ar-Râzî (d. 1210). (*Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 46-47 och s. 210-215).

¹⁹³ A. J. Arberry, *Muslim Saints and Mystics*, (London: Routledge and Kegan Paul, 1976), s. 266-271.

¹⁹⁴ *Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 454-455.

¹⁹⁵ *Ibid*, s. 94-95.

sin poesi sina anhängare att be till sig själva och inte till någonting utanför dem själva eftersom han trodde att Gud fanns inne i människan.¹⁹⁶ Exakt samma teori var kärnan i Elijah Muhammads (d. 1975) påstående i Amerika att alla svarta människor var och en var Allah och att hans mentor, Fard Muhammad, var högre än Allah själv.¹⁹⁷ Högvördige Jim Jones som dödade sig själv och 900 av sina anhängare i Guyana 1979 är ett av de nyaste exemplen där människan gör anspråk på att vara Gud och att människor accepterar det. Faktum är att Jim Jones lärde sig sin filosofi och psykologiska tekniker, att manipulera oskyldiga, från en annan amerikan som kallade sig för Gudomlige Fader (Father Divine). Gudomlige Fader, vars riktiga namn var George Baker, kom fram under de tidiga depressionsåren på 1920-talet och öppnade restauranger för de fattiga. Efter att ha "fångat" deras magar lade han fram för dem ett påstående om att han var guds inkarnation. Med tiden gifte han sig och gav sin kanadensiska fru namnet, Gudomliga Moder (Mother Divine). I mitten av 30-talet hade han miljontals anhängare över hela USA och till och med i Europa.¹⁹⁸

Således var de här fallen av påstådd gudomlighet inte begränsade till någon speciell plats eller religiös grupp. De växte helt enkelt fram varhelst förutsättningarna var de rätta. Om tankarna redan, genom tron på att Gud finns i Sin skapelse, är inställda på att acceptera människa-gud-begreppet kan de som hävdar sin gudomlighet lätt hitta anhängare.

Av detta kan slutsatsen dras att tron på att "Allah finns överallt" är extremt farlig i första hand för att det uppmuntrar, försvarar och rimliggör den, som Allah anser, största synden, att dyrka Hans skapelse. Det är också en form av *Shirk* inom *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât* då det tilldelar Allah en egenskap som Han inte har. Varken i Koranen eller profetens (gfvh) uttalande har en sådan beskrivning av Allah nämnts. Faktum är att både Koranen och *Sunnah* bekräftar motsatsen.

Klara bevis:

Eftersom Allah anser att den största synden av alla är dyrkan av andra vid sidan om Honom eller tillsammans med Honom och då allting vid sidan om Honom är Hans skapelse, så motsätter sig islams alla grundsatser, direkt eller indirekt, dyrkan av skapelsen. Trons fundamentala grundsatser gör en tydlig skillnad mellan Skaparen och det Han skapat.

¹⁹⁶ Ibn 'Arabî beskrev Allah enligt följande: "Ära till Honom som fick alla saker att uppkomma medan han är dess kärna." (Se Ibn 'Arabî, *al-Futûhât al-Makkiyah*, vol. 2., s. 604, citerat i *Hâdhihi Heya as-Sûfiyah* genom 'Abdur-Rahmân al-Wakîl, (Mecca: Dâr al-Kutub al-'Ilmiyah, 3 uppl., 1979), s. 35.

¹⁹⁷ Elijah Muhammad, *Our Saviour Has Arrived* (Chicago: Muhammad's Temple of Islam no. 2, 1974), s. 26, 39-46, 56-57.

¹⁹⁸ E. U., Essien-Udom, *Black Nationalism*, (Chicago: University of Chicago Press, 1962), s. 32.

Det finns ett antal bevis grundade på den islamiska trons centrala delar vilka har använts av ortodoxa muslimska lärda för att etablera det faktum att Allah är totalt avskiljd från och över Sin skapelse. Följande är sju sådana bevis:

1. Ett naturligt bevis:

Människan är, ur islamisk synvinkel, född med en särskild naturlig läggning och är inte enbart en produkt av den omgivande miljön. Detta faktum grundar sig på ett avsnitt i Koranen där Allah förklarade att när Han skapade Ådam uttog Han ur honom all hans avkomma och fick dem att vittna om Hans enhet.¹⁹⁹ Det här begreppet betonas vidare av profetens (gfvh) uttalande att varje nyfött barn föds med en inbygd tankesätt att dyrka Allah, men dess föräldrar gör det till en jude, magiker eller kristen.²⁰⁰ Därför kan människans naturliga reaktion på innebörden av tron på att "Gud finns överallt" till viss del användas för att mäta dess riktighet. Om Allah finns överallt och i allting skulle det betyda att Hans väsen även finns i smuts och på smutsiga ställen. När människan konfronteras med denna innebörd avvisar de flesta denna tanke. De upptäcker att de instinktivt inte kan acceptera ett påstående vilket påpekar att Allah, Universums Skapare, finns i människans avfall eller i andra ting eller platser opassande för Hans Majestät. Därför kan slutsatsen dras att eftersom människans naturliga instinkt, som hon fått av Allah, avvisar påståendet att Allah finns överallt, är det högst osannolikt att ett sådant påstående är riktigt. De som är ovilliga att ge upp tron på att "Gud finns överallt" kan, emellertid, komma att säga att människans avsky mot detta är ett resultat av uppfostran och förhållanden och inte ett resultat av en naturlig instinkt. Men den stora majoriteten av unga barn avvisar direkt detta påstående utan tvekan eller eftertanke även om de flesta av dem precis skulle ha lärt sig att Allah finns överallt.

2. Bönens bevis:

Enligt lagar och regler rörande bön inom islam måste platsen för dyrkan vara fri från statyer eller bilder representerande Gud eller Hans skapelse och de olika positionerna som förekommer i normal bön (bugande, knäfallande o.s.v.) är förbjudna att utföras mot någon eller någonting vid sidan om Gud. Om Gud fanns överallt, i allting och i varje individ hade det varit helt acceptabelt för människorna att rikta sin dyrkan mot varandra eller att även rikta sin dyrkan mot sig själva som det ökända *sufi* helgonet, Ibn 'Arabî, föreslog i någon av sina skrifter. Det skulle inte heller vara möjligt att logiskt övertyga en avgudadyrkare eller någon som dyrkar träd eller djur att hennes metod för dyrkan är fel och att hon endast ska dyrka den icke-synli-

¹⁹⁹ Sûrah al-A'râf 7:172.

²⁰⁰ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 8, s. 369-390, nr. 597) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1399, nr. 6429).

ga Guden, Allah, som är ensam utan partner. Avgudadyrkaren skulle bara svara att han inte dyrkar tinget i sig utan den del av Gud som finns inuti dessa objekt eller Gud som uppenbarade sig i mänsklig eller djurlik form. Dock klassificerar islam den som gör detta som *Kâfir* (icke-troende) oavsett logiken bakom. Faktum är att den individen knäfaller framför Guds skapelse. Islam kom för att leda bort människan från att dyrka andra människor och andra skapade varelser och istället leda dem till att dyrka endast Skaparen. Därför antyder islams budord gällande dyrkan att Allah inte finns i skapade ting då Han är totalt avskiljd från dem. Den här ståndpunkten stärks ytterligare genom att det inom islam råder totalt förbud mot alla former av bilder föreställande Gud eller någon annan levande varelse från djurvärlden.

3. Mi'râjbeviset:

Två år innan sin migration till Medina utförde profeten (gfvh) en mirakulös nattlig resa (*Isrâ*) från Mecka till Jerusalem där han (gfvh) tog *Mi'râj*²⁰¹ upp genom de sju himlarna till skapelsens topp. Denna mirakulösa resa skänktes till honom för att han skulle vara i Allahs direkta närhet. Det var där, ovanför den sjunde himlen, som *Salâh* (rituella bönen) blev obligatorisk fem gånger om dagen, Allah pratade direkt till profeten (gfvh) och Allah uppenbarade de sista verserna i *Sûrah al-Baqarah* (Koranens andra kapitel) för honom.²⁰² Om Allah fanns överallt skulle det inte vara nödvändigt för profeten (gfvh) att åka någonstans. Han hade kunnat vara i Allahs direkta närhet på jorden i sitt eget hus. Därför innebär den här händelsen med profetens (gfvh) mirakulösa himmelsfärd upp genom himlarna att Allah är över Sin skapelse och inte en del av den.

4. Koranens bevis:

De verser i Koranen som fastslår att Allah är över sin skapelse är för många för att räknas. De hittas i nästan varje kapitel i Koranen, antingen direkt eller indirekt. De indirekta verserna är de vilka beskriver att saker stiger upp till Gud eller nersänks från Honom. I till exempel *Sûrah al-Ikhlâs* kallar Allah sig själv för "*As-Samad*" vilket betyder: "Den till vilket saker stiger".²⁰³ Sådana hänvisningar är ibland bokstavligen som i fallet med änglarna om vilka Allah sa:

²⁰¹ Substantivet *Mi'râj* (lit. trappa eller steg) är egentligen det fordon med vilket profeten (fvmh) transporterade sig upp genom himlarna. Emellertid används ofta detta namn om himmelsfärden i sig. (Se Lanes, *Arabic-English Lexicon*, vol. 2, s. 1966-1967).

²⁰² Se *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 449-450, nr. 608 och *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 103-104, nr. 313 för profetens (fvmh) förklaring av händelsen.

²⁰³ *Sûrah al-Ikhlâs* 112:2.

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ
خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

På [dessa vägar] stiger änglarna och den ande [Gabriel] upp till
Honom under en dag vars längd är femtiotusen år. (Koranen 70:4)

och ibland andliga som i fallet med bönen och *Dhikr* om vilka Allah sa:

إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ

...De goda orden stiger upp till Honom... (Koranen 35:10)

Även i följande vers:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَنْهَمُنُ ابْنِ لِي صِرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ
أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لأَظُنُّهُ كَاذِبًا

Och Faraos sade: "Bygg ett högt torn åt mig, Hâmân; kanske är
detta rätt sätt för mig, rätt sätt att nå himlen och få skåda Moses
gud. - Men jag tror bestämt att han ljuger."... (Koranen 40:36-37)

Ett exempel på att något nedsändes från Gud hittas i följande vers:

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ

Säg: "Helighetens ande har, kom ned med uppenbarelsen från
din Herre med sanningen för att stärka [tron hos] de troende och
ge dem som har underkastat sig Guds vilja vägledning och ett
glatt budskap om hopp." (Koranen 16:102)

Direkta hänvisningar kan också hittas i både Guds gudomliga namn såväl
som i Hans uttryckliga uttalanden. Till exempel kallar sig Allah vid namn
som "Al-'Alî" och "Al-'Alâ" vilka båda betyder "Den Högste" över vilken
det inte finns någonting. Till exempel sägs i Koranen "Al-'Alî Al-
'AdHîm",²⁰⁴ "Rabbikal-'Alâ".²⁰⁵ Han hänvisar uttryckligen också till Sig
själv som högre än sina tjänare när Han säger:

²⁰⁴ Sûrah al-Baqarah 2:225.

²⁰⁵ Sûrah al-'Alâ 87:1.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ

Han utövar den oinskränkta makten över Sina tjänare,...
(Koranen 6:18, 61)

och han beskriver även dyrkarna som:

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ

de fruktar sin Herre i höjden... (Koranen 16:50)

Därför klarlägger Koranen själv, för dem som begrundar dess betydelse, att Allah är högt över Sin skapelse och inte i den eller omgiven av den på något sätt.

5. Bevis i Haditherna:

Det finns också rikligt med bevis i profetens (gfvh) uttalanden vilka klart fastslår att Allah inte finns på jorden eller i Sin skapelse. Precis som Koranverserna är innehållet i vissa *Hadither* indirekta hänvisningar medan andra är direkta. Bland de indirekta eller antydande hänvisningarna är de som hänvisar till änglarnas uppstigning till Allah som i en Hadith från Abu Hurayrah i vilken han berättade att Allahs budbärare (gfvh) sa: "*(En grupp) änglar stannar hos er på natten och (en annan grupp) änglar på dagen och båda grupperna träffas vid tiden för att be 'Asr (kväll) och Fajr (gryning). Sedan stiger de änglar som varit med er över natten upp (till himlen) och Allah frågar dem (om dig) - även om Han vet allt om er ...*"²⁰⁶

Inkluderat i de indirekta verserna är de där Allah beskrivs vara över Sin tron vilken i sig är över hela skapelsen. Ett exempel på detta kan hittas i Abu Hurayrahs rapport att profeten (gfvh) sa: "*När Allah fullbordade skapelsen skrev Han i en bok (vilken Han förvarar) hos Sig ovanför Sin tron: "Sannerligen kommer min nåd före min ilska".*"²⁰⁷

Ett exempel på en direkt hänvisning är berättelsen om profetens (gfvh) hustru, Zaynab bint Jahsh, som brukade skryta för profetens (gfvh) andra fruar om att deras familjer överlämnade dem för giftermål med profeten (gfvh) medan hon överlämnades av Allah ovanför de sju himlarna.²⁰⁸

²⁰⁶ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 386-387, nr. 525), Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 306-307, nr. 1320) och an-Nasâ'î.

²⁰⁷ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 382-383, nr. 518) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1437, nr. 6628).

²⁰⁸ Berättat av Anas och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 382, nr. 517).

En annan kan hittas i den *Du'â* (bön) som profeten (gfvh) lärde de sjuka att be för sig själva:

«ربنا الله الذي في السماء تقديس أسمك».

"Rabbanâ Allâh alladhî fis-Samâ'e Taqaddasasmuka..."

"Vår Herre Allah som är ovan himlarna, må Ditt namn vara Helgat..."²⁰⁹

Följande *Hadîth* är kanske den som bäst uttrycker en direkt hänvisning:

Mu'âwiyah ibn al-Hakam sa: "Jag hade en tjänarinna som brukade vakta mina får i området runt berget Uhud, i närheten av en plats kallad al-Jawwâniyah. En dag när jag kom dit för att titta till dem fann jag att en varg hade tagit ett får i hennes flock. Eftersom jag, likt resten av Âdams avkomma, är benägen att begå beklagliga handlingar, smällde jag till henne i ansiktet. När jag gick till Allahs budbärare (gfvh) och berättade om händelsen tyckte han att det var en allvarlig sak jag hade gjort. Jag sa: "Oh Allahs budbärare (gfvh) kan jag inte frige henne?"²¹⁰ Han svarade: "Ta hit henne till mig." Så jag hämtade henne. Han (gfvh) frågade henne sedan: "Var finns Allah?" och hon svarade: "Ovanför himlen". Sedan frågade han henne: "Vem är jag?" och hon svarade: "Du är Allahs budbärare." Så han sade: "Frige henne, för hon är sannerligen en sann troende".²¹¹

För att testa andras tro borde den logiska frågan vara: "Tror du på Allah?" Profeten (gfvh) ställde inte den frågan eftersom de flesta människorna på den tiden trodde på Allah vilket Allah ofta nämner:

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Och om du frågar [människorna]: "Vem är det som har skapat himlarna och jorden och underordnat solen och månen [under Sina lagar]?" svarar de säkerligen: "Det är Gud." Hur förvirrade är inte deras begrepp! (Koranen 29:61)

²⁰⁹ Insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 109, nr. 3883).

²¹⁰ Al-Bukhârî, Muslim och Abu Dâwûd insamlade en *Hadîth* överförd av Abu Hurayrah i vilken han rapporterade att Allahs budbärare (fvmh) sa: "När du slår (på andra), undvik ansiktet." (Se *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1378, nr. 6321-6326 och *Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1256, nr. 4478). Han rapporteras ha sagt: "Försoningen för att ha smälla till en slav eller att slå honom är att släppa honom fri". (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 882-883, nr. 4078).

²¹¹ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 271-272, nr. 1094).

Eftersom hedningarna i Mecka på den tiden trodde att Allah på något sätt fanns närvarande i deras avgudar, och därigenom en del av skapelsen, ville profeten (gfvh) bli övertygad om hennes tro var förvirrad och hednisk likt andra Meckabor eller klart enhetstroende och i enlighet med den gudomliga läran. Alltså ställde han en fråga som skulle ge svar på om hon visste att Allah inte är en del av skapelsen eller om hon trodde att Gud kan dyrkas som en del i den. Hennes svar att Allah finns över himlarna har av verkliga muslimer ansetts vara det enda riktiga svaret på frågan "Var finns Allah?" eftersom profeten (gfvh) ansåg att hon var en sann muslim på grund av det svaret. Om Allah finns överallt vilket vissa muslimer även idag påstår skulle profeten (gfvh) ha korrigerat hennes svar "*Ovanför himlen*" eftersom det som sägs i hans närvaro och inte avvisas av honom anses, enligt islamisk Lag, vara godkänd *Sunnah (Taqrîrîyah)* och således giltig. Emellertid accepterade profeten (gfvh) inte bara hennes uttalande utan använde det också som grund för att fastslå att hon var en sann troende.

6. Logiskt bevis:

Logiskt sett är det uppenbart att det i ett fall där två ting existerar måste den ene av dessa antingen vara en del av den andre och beroende av det precis som dess egenskaper eller så står det för sig själv avskilt från den andre. Alltså, när Gud skapade världen skapade Han den antingen inom Sig själv eller utanför Sig själv. Det första alternativet är otänkbart eftersom det skulle betyda att Allah, Det Obegränsade Högsta Väsendet, inom Sig själv har begränsande egenskaper som brister och svagheter. Därför måste Han ha skapat världen utanför Sig själv som en enhet avskild från Honom själv men ändå beroende av Honom. När Han sedan skapat den utanför Sig själv skapade Han den antingen ovanför Sig eller under Sig. Eftersom människans erfarenhet inte någonstans bekräftar böner neråt och att vara nedanför skapelsen motsäger Guds majestät och höghet, därför måste Gud vara ovanför Sin skapelse och avskild från den.

När det gäller motsägelsefulla beskrivningar som att Gud varken är förenad med världen eller avskild från den, eller att Han varken finns i världen eller utanför den,²¹² är sådana uttryck inte bara ologiska utan faktum är att de också förnekar Guds existens.²¹³ Sådana påståenden förskjuter Gud till människans tankars surrealistiska rike där motsatser kan finnas samtidigt och det omöjliga blir möjligt (t.ex. tre gudar i en).

7. De tidiga lärda samstämmighet:

De uttalanden som gjordes av de tidiga lärda inom islam bekräftar Guds överlägsenhet och är alldeles för många för att omnämnas i denna kortfattade

²¹² Se *Hâshiyah al-Bijûrî 'alâ al-Jawharah*, s. 58.

²¹³ *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 290-291. Se även Ahmad ibn Hanbals *ar-Radd 'Alâ al-Jahmîyah*.

bok. Adh-Dhahabî, en lärd inom *Hadîth* som levde på 1400-talet, skrev en bok med titeln *al-'Ulû lil-'Alî al-'AdHim* i vilken han samlade ihop uttalanden från fler än 200 av de högre lärda genom historien där de alla bekräftade Allahs överlägsenhet.²¹⁴

Ett bra exempel på ett sådant uttalande kan hittas i Mutî' al-Balakhîs rapport där han frågade Abu Hanîfah om hans åsikt om en person som säger att han inte vet om hans Herre finns i himlen eller på jorden. Abu Hanîfah svarade: "Han har icke trott eftersom Allah har sagt: **"Förbarmaren sitter på tronen (Sûrah Tâhâ 20:5)"** och Hans tron finns ovanför Hans sju himlar." Han (al-Balakhî) sa då: "Om han istället sa att Han är ovanför tronen men att han inte vet om tronen finns i himlen eller på jorden?" Han (Abu Hanîfah) svarade: "Han har icke trott eftersom han har förnekat att Han (Allah) finns över himlarna och den som förnekar att Han finns ovanför himlarna har icke trott".²¹⁵ Fastän många som följer *Hanafis* rättsskola idag hävdar att Allah finns överallt gjorde inte de tidiga efterföljarna det. Den händelse där Abu Hanîfahs viktigaste student, Abu Yousuf, bad Bishr al-Marîsî²¹⁶ att ångra sig när han förnekade att Allah finns över tronen nedtecknades i ett antal böcker skrivna under den tidsperioden.²¹⁷

Sammanfattning:

Därför kan det, enligt islam och nyckelbegreppen inom *Tawhîd*, sägas att:

1. Allah är totalt avskiljd från Sin skapelse.
2. Skapelsen varken omger Honom eller är ovanför Honom på något sätt.
3. Han, Allah, står över alla ting.

Detta är den klassiska föreställningen om Allah enligt islams källor. Den är väldigt enkel och fast och lämnar inte utrymme för den typen av vanföreställningar vilka ofta leder till dyrkan av skapelsen.

Den här synen förnekar emellertid inte att Allah egenskaper verkar genom skapelsen. Ingenting kan undfly Hans syn, kunskap eller styrka. Men precis som det anses vara ett stort teknologiskt framsteg att kunna sitta bekvämt i hemmen och följa händelser på andra sidan jorden ser, hör och vet Allah allt som händer i universum utan att själv behöva vara inne i det. Ibn 'Abbâs rapporteras ha sagt: "I Allahs hand är de sju himlarna, de sju jordkloten, deras innehåll och det som finns emellan dem lika stort som ett senapsfrö i en av dina händer."²¹⁸ Och precis som fjärrkontrollstyrd TV

²¹⁴ *Mukhtasar al-'Ulû*, sid. 5.

²¹⁵ Berättat av Abu Ismâ'îl al-Ansârî i hans bok *al-Fârûq* och citerat i *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 288.

²¹⁶ Bishr (d. 833 e.v.t.) från Bagdad var en lärd *mu'tazilit* inom rättsväsende och filosofi. (Se även *al-'Alâm*, (Beirut: Dâr al-'Ilm lil-Malâ'yîn, 7 uppl., 1984) vol. 2, s. 55, av Khairuddîn az-Ziriklî).

²¹⁷ Berättat av 'Abdur-Rahmân ibn Abî Hâtim och andra. Se *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 288.

²¹⁸ *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 281.

anses vara en stor teknisk förbättring av den manuella kontrollen styr Allahs krafter obehindrat inom den minsta delen i skapelsen utan att Han behöver vara här. Faktum är att det begrepp som säger att Allah finns i skapelsen egentligen är en form av *Shirk* inom *Tawhîd al-Asmâ was-Sifât* i vilken Allah tilldelas vissa delar av människans svagheter. Det är människan som måste vara närvarande i världen för att kunna se, höra, veta och påverka vad som händer i den.

Allahs kunskap och styrka har å andra sidan inga begränsningar. Människans alla tankar blottläggs för Allah och även de innersta känslorna styrs av Allah. Det är i ljuset av detta som följande verser, vilka syftar på Allahs närhet, ska läsas. Till exempel sa Allah:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

Ja, Vi har skapat människan och Vi vet vad hennes själ viskar till henne, eftersom Vi är närmare henne än hennes halspulsåder.
(Koranen 50:16)

Han sa också:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا
يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ
وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Troende! Svara när Gud och [Hans] Sändebud kallar er till det som skall förnya ert liv! Ni bör veta att Gud träder emellan människan och hennes eget hjärta och att det är till Honom ni skall samlas åter. (Koranen 8:24)

Dessa verser ska inte tolkas så att Allah finns inuti människan på en punkt närmare än hennes pulsåder eller att Han är inuti människans hjärta och förändrar dess tillstånd. Det betyder helt enkelt att ingenting undkommer Hans kunskap, inte ens människans innersta tankar, och att ingenting finns utom räckhåll för Hans kraft att kontrollera och förändra, inte ens hjärtats känslor. Som Allah sa:

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

Vet de inte att Gud känner deras hemligheter lika väl som det som de öppet tillkännager? (Koranen 2:77)

وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا

...Minns guds välgärningar mot er: fiendskap hade rått mellan er, men Han lät [viljan till] försoning tränga in i era hjärtan och med Hans välsignelse blev ni bröder.... (Koranen 3:103)

« يا مقلب القلوب ثبت قلبي على دينك »

och profeten (gfvh) brukade i sin bön ofta säga: "*Yâ muqallib al-Qulûb (O, hjärtats förändrare) Thabbit Qalbî 'alâ Dînik (stabilisera mitt hjärta inom Din religion)*".²¹⁹

Likadant ska verser som:

مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا

...När tre samlas till en hemlig överläggning är Han den fjärde, och om fem samlas är Han den sjätte; och vare sig de är färre eller flera är Han med dem, var de än befinner sig...

(Koranen 58:7)

förstås enligt kontexten. Genom att läsa det inledande stycket på samma vers:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

HAR DU inte klart för dig att Gud känner allt det som himlarna rymmer och det som jorden bär?... (Koranen 58:7)

²¹⁹ Insamlat av at-Tirmidhî och bekräftat av Muhammad Nâsirud-Dîn al-Albânî är *Sahîh Sunan at-Tirmidhî* (Riyadh: Arab Bureau of Education for the Gulf States, 1 uppl., 1988), vol. 3, s. 171, nr 2792.

och det avslutande stycket i versen:

ثُمَّ يَنْبِئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

...Till sist, på Uppståndelsens dag, skall Han låta dem veta vad deras handlingar [var värda]. Gud har kännedom om allt.
(Koranen 58:7)

Det blir tydligt att Allah här hänvisar till Sin kunskap och inte till det faktum att Hans Högsta Väsen är närvarande bland människorna eftersom Han är över och bortom Sin skapelse.²²⁰

Vad det gäller följande uttalande, vilket har tillskrivits profeten (gfvh), "Himlarna och jorden kan inte innehålla Allah men hjärtat på en sann troende kan det" är inte autentiskt. Men även om man tittar på vad som sagts så skulle inte en logisk person utifrån detta kunna dra slutsatsen att Allah finns i människan. Om en troendes hjärta bokstavligen innesluter Allah och den troende finns innanför himlarna och jorden måste även Allah finnas innanför himlarna och jorden. Därför att om A finns inuti B och B finns inuti C så måste även A finnas inuti C.

Därför är, enligt klassisk islamisk syn grundad på Koranen och profetens (gfvh) Sunnah, Allah över universum och dess innehåll på ett sätt som gynnar Hans majestät och Han är inte på något sätt innesluten i Sin skapelse och inte heller finns den i Honom, men Hans obegränsade kunskap, barmhärtighet och makt påverkar och styr obehindrat varje liten partikel inifrån.²²¹

²²⁰ Ahmad ibn al-Husain al-Bayhaqî, *Kitâb al-Asmâ was-Sifât*, (Beirut: Dâr al-Kutub al-'Ilmiyah, 1 uppl., 1984), s. 541-542.

²²¹ 'Umar al-Ashqar, *al-'Aqîdah fî Allah*, (Kuwait: Maktabah al-Falâh, 2 uppl., 1979), s. 171.

Att se Allah (Gud)

FÖRESTÄLLNINGEN OM ALLAH

Som tidigare sagts är människans sinnen begränsade och Allah är obegränsad vilket medför att människan inte kan hoppas på att förstå allting om Allahs egenskaper förutom det som Allah väljer att uppenbara för henne. Om människan försöker föreställa sig Allah kommer hon att gå vilse eftersom Allah skiljer sig från allt annat som människan kan förstå. Vilken föreställning människan än gör sig om Gud kommer den att ha sitt ursprung i någon del av skapelsen eller en sammansättning av skapade ting som hon observerat. Alltså om hon försöker föreställa sig Allah kommer hon att tilldela Honom skapelsens egenskaper. Det är emellertid möjligt för människan att intellektuellt och känslomässigt förstå vissa av Allahs egenskaper. Därför har Allah uppenbarat några av dem för människan. Till exempel: *Al-Qâdir*: Den Allra Mäktigaste, betyder att det inte finns någonting som Allah inte kan göra. Likadant med *ar-Rahmân*: Den Mest Barmhärtige vilket betyder att det inte finns något i skapelsen som inte har blivit välsignat av Allahs barmhärtighet vare sig det förtjänar det eller inte. Sådan förståelse kräver ingen bildlig föreställning. Alltså är det bara enligt dessa riktlinjer som det mänskliga förståndet korrekt kan föreställa sig Allah. En förvirrad förståelse av de gränser inom vilka människan kan föreställa sig Allah var en av de faktorer som ledde bort de tidiga kristna i Grekland och Rom från profeten Jesus (gfvh) sanna lära. Européer som antog kristendomen förde in statyer och bilder av Gud, i form av en gammal europeisk patriark med långt och svallande vitt skägg, in i kyrkorna och helgedomarna. Tidiga kristna i Palestina hade judisk bakgrund vilken strängt förbjöd alla former av bildlig framställning av Skaparen. Européerna däremot avvek i det här avseendet på grund av en lång historisk tradition där deras gudar framställdes som människor och på grund av deras beroende av judarnas förvrängda skrifter för religiös vägledning. I Genesis, den första boken i Torah, hade judarna skrivit följande angående människans skapelse.

*"Sedan sade Gud: "Låt oss göra människan till vår avbild, lik oss."
Så Gud skapade människan till sin avbild, till sin avbild skapade han människan." (1:26, 27)*

Från de här verserna och andra liknande drog de tidiga kristna i Europa slutsatsen att skrifterna lärde ut att Gud ser ut som en människa på samma sätt

som de tidigare porträtterat sina mytologiska gudar som människor. Följaktligen lade de ner mycket pengar, tid och energi på att porträttera Gud i mänsklig form i målningar och statyer.

Traditionen att föreställa sig Gud i mänsklig form är och har varit ganska utbredd. När människan förlorade närheten till den gudomliga uppenbarelse som lärde ut att Gud inte är lik Sin skapelse började hon att rikta sin dyrkan mot skapelsen. När hon gjorde det valde hon ofta att föreställa sig Gud i mänsklig form eftersom människan uppenbarligen var den bästa levande varelsen på jorden. Alltså, till exempel från tiden för Choudynastin (1027 f.v.t. - 402 e.v.t.) var den officiella eller statliga religionen i Kina en religion som fokuserade på den abstrakta gudomligheten *T'ien* (Himlen) vilken gavs mänsklig form som "Yu Huang", Jadekejsaren, Den Höge Herren, härskaren i den himmelska domstolen.²²²

I Koranen gör Allah det väldigt klart att ingenting vi kan tänka oss är som Honom. Allah slår fast att:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

...Ingenting är som Han - Han som hör allt, ser allt.
(Koranen 42:11)

och:

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

och ingenting har funnits som kunde liknas vid Honom."
(Koranen 112:4)

Profeten Moses (gfvh) ber om att få se Allah

Efter att ha klargjort att Han inte är lik Sin skapelse fortsätter Allah med att informera oss om att våra ögon inte kan få grepp om Honom. Han säger:

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ

Människans öga ser Honom inte, men Han ser allt ....
(Koranen 6:103)

Detta gudomliga uttalande pekar på att människan inte är kapabel att se Det Gudomliga Väsendet.

²²² *Dictionary of Religion*, s. 85.

För att ytterligare betona detta faktum hänvisar Allah i Koranen till en tillämplig händelse ur profeten Mûsâs (Moses) (gfvh) liv:

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي
 أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ وَلَكِنْ نَنْظُرُ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ
 اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ
 جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ
 سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

Och när Moses kom till det möte Vi hade utsatt och hans Herre talade till honom, sade han: "Herre, visa dig för mig, så att jag får se dig!" [Gud] sade: "Du kommer aldrig att få se mig; men se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se mig." Och då hans Herre visade sig för berget krossades det till en grushög och Moses föll medvetlös till marken. Men när han kom till sina sinnen sade han: "Stor är Du i Din härlighet! Jag vänder tillbaka till Dig i djup ånger och jag är den förste att tro på Dig." (Koranen 7:143)

Profeten Mûsâ (gfvh) trodde att han skulle få tillåtelse att se Gud eftersom Allah hade föredragit honom framför resten av mänskligheten på den tiden genom att välja honom som mottagare av Sitt budskap.²²³ Men Allah gjorde det väldigt klart för honom att det inte var möjligt för honom eller någon annan. Ingen människa kunde klara av den styrka som det innebar att se Hans Härlighet och ännu mindre att se hela Allahs gränslöshet.²²⁴ När berget upplöstes förstod profeten Mûsâ (gfvh) sitt misstag och bad om Allahs förlåtelse för att han bett om något som var förbjudet.

Såg profeten Muhammad (gfvh) Allah?

Vissa muslimer har känt att det gjordes ett undantag i fallet med den sista profeten, Muhammad (gfvh), vilken Allah fick att resa upp genom himlarna och till och med gå bortom den punkt dit änglarna var tillåtna att gå. Men när hans fru 'Â'ishah blev tillfrågad av en av *Tâbi'ûn*²²⁵ kallad Masrouq om profeten Muhammad (gfvh) hade sett Herren svarade hon: "Mitt hår reser sig på grund av det du frågat! Den som säger att Muhammad såg sin Herre

²²³ Sûrah al-A'râf 7:144.

²²⁴ *al-'Aqidah at-Tahâwiyah*, s. 191.

²²⁵ Studenter till profetens (fvh) följeslagare.

ljuger!"²²⁶ Och när Abu Dharr frågade profeten (gfvh) om han träffade sin Herre svarade profeten (gfvh): "*Där fanns bara ljus, så hur skulle jag kunna se Honom*".²²⁷ Profeten (gfvh) förklarade vid ett annat tillfälle ljusets betydelse och att det inte var Allah själv genom att säga: "*Sannerligen, Allah sover inte och inte heller är det lämpligt för Honom att sova. Han är Den som höjer vågskålarna och sänker dem. Gärningarna under natten når upp till Honom innan gärningarna under dagen och de under dagen före de under natten, och Hans slöja är ljuset*".²²⁸

Alltså kan man med säkerhet säga att profeten Muhammad (gfvh), likt profeterna (gfvd) före honom, inte såg Allah, Den Störste och Mest Nådige, i det här livet. Baserat på detta faktum är påståenden från dem som antagit sig se Allah i det här livet falska. Om profeterna (gfvd), vilka Allah föredrog före den övriga mänskligheten inte kunde se Honom, hur skulle då vilken människa som helst, oavsett rättrådighet och fromhet, kunna få se Honom. Faktum är att påståendet att man har sett Gud är hädelse och ett tecken på icke-tro eftersom det antyder att den som påstår detta är större än profeterna (gfvd).

Satan låtsas vara Allah

Det är ingen tvekan om att många av de mystiker (*sufier*) som påstår att de sett Allah har sett någonting. De beskriver ofta spektakulära syner med ljus och förmodade icke-jordiska varelser. Emellertid visar det faktum att många mystiker ofta överger de grundläggande reglerna inom islam efter sådana uppenbarelser att det de är inblandade i är sataniskt och inte gudomligt. De som tillkännager att de har sett Gud hävdar ofta att de inte längre behöver be eller fasta regelbundet som vanliga människor gör eftersom de har stigit upp på ett högre andligt plan än den stora massan. Sheikh 'Abdul-Qâdir al-Jîlânî (1077-1166 e.v.t.), efter vilken sufiorde *Qâdirî* fått sitt namn, har beskrivit en händelse som han upplevde en gång. Den här händelsen innefattar en förklaring av både den uppenbarelse de får som påstår sig ha sett Allah och skälet till varför de ofta överger de grundläggande reglerna inom islam efter sådana uppenbarelser. "En dag", sa han "var jag djupt engagerad i dyrkan när jag plötsligt såg en stor tron framför mig omgiven av gnistrande ljus. En bullrande röst nådde mina öron: "Oh 'Abdul-Qâdir, jag är din Herre! För dig tillåter jag sådant som jag förbjudit för andra."" 'Abdul-Qâdir frågade: "Är du Allah vid vilken det vid sidan om inte finns någon annan gud?" När han inte fick något svar sa han: "Försvinn, Oh Allahs fiende." Och med det försvann ljuset och mörker omslöt honom. Rösten sade igen: "Abdul-Qâdir du har lyckats med att besegra min strategi på grund av din förståelse

²²⁶ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 111-112, nr. 337, 339).

²²⁷ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 113, nr. 341).

²²⁸ Rapporterat av Abu Mûsâ al-Ash'arî och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 113, nr. 343).

av och kunskap om religionen. Jag har lyckats vilseleda mer än sjuttio helgonlika dyrkare genom sådana här händelser." Efteråt frågade människorna 'Abdul-Qâdir hur han förstod att det var Satan som kom. Han svarade: "Jag förstod att det var Satan då han hävdade att Allah hade tillåtit för mig sådant som var förbjudet för andra eftersom jag visste att den gudomliga lagen som uppenbarats för profeten (gfvh) inte kunde upphävas eller ändras. Jag förstod också vem det var när Satan sa sig vara min Herre men inte kunde bekräfta att han var Allah utan någon partner".²²⁹

Likadant har vissa människor från det förflutna hävdad att de i visioner sett Ka'bah och cirkulerat runt det. Andra har rapporterat att en stor tron sträckts ut framför dem med en lysande varelse sittande på den och ett stort antal män stigande upp och ner omkring den. De ansåg att männen var änglar och att den lysande varelsen var Allah, Den Upphöjda och Lysande, men egentligen var det Satan och hans efterföljare.²³⁰

Följaktligen kan man anta att grunden för påståenden att man sett Allah, antingen i drömmar eller i fullt dagsljus, kan spåras tillbaka till sataniska psykologiska och känslomässiga tillstånd. I de här tillstånden tar Satan på sig lysande ljusformer och påstår för dem som upplever detta att han är deras Herre. På grund av deras okunnighet om "ren" Tawhîd accepterar de dessa påståenden och går därmed vilse.

Betydelsen av Sûrah an-Najm

Vissa människor²³¹ använder följande vers för att stödja det påståendet att profeten (gfvh) såg Allah:

وَهُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَىٰ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ
فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ أَفَتَمُرُونَهُ
عَلَىٰ مَا يَرَىٰ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ

Han[Gabriel] stod [i himmlenshöjd]; därefter närmade han sig till dess han stod [svävande i luften] på två båglängders avstånd [från profeten Mohammad] eller ännu närmare. Så uppenbarade [Gud] det han ville uppenbara för Sin tjänare. Hjärtat förnekade inte hans syn; ifrågasätter ni att han såg vad han såg? Ja, han såg honom ännu en gång vid lotusträdet [nära] den yttersta gränsen, (Koranen 53.7-14)

²²⁹ Ibn Taymîyah, *at-Tawassul wal-Wasilah*, (Riyadh: Dâr al-Iftâ, 1984), s. 28.

²³⁰ Ibid.

²³¹ Bland dem finns an-Nawawî och hans kommentarer på *Sahîh Muslim*, vol. 3, s. 12. [Se *Sharh Kitâb at-Tawhîd min Sahîh al-Bukhârî*, (Madînah: Maktabah ad-Dâr, 1985), s. 115-116 av 'Abdullâh Âl Ghunaimân].

De påstår att dessa verser syftar på att profet Muhammad (gfvh) såg Allah. När Masrouq emellertid frågade profetens (gfvh) fru 'Â'ishah om de här verserna så svarade hon: "Jag var den första personen i den här *Ummah*:n (muslimsk nation) som frågade Allahs budbärare (gfvh) om detta och han svarade: "Sannerligen var det Gabriel, må Allahs frid vara över honom. Jag såg honom aldrig i den form han skapades förutom vid dessa två tillfällen. Jag såg honom stiga ner från himlarna och hans storlek fyllde allt som fanns mellan himlen och jorden". 'Â'ishah sade sedan: "Har du inte hört att Allah, Den Högste, sa: "Människans ögon ser Honom inte, men Han ser allt vad ett människoöga kan se. Han är den Outgrundlige som genomskådar allt och är underrättad om allt."²³² Och har du inte hört att Allah sa: "Det är inte människan givet att Gud talar till henne på annat sätt än genom ingivelse eller från andra sidan av ett förhänge eller genom ett sändebud som Han sänder..."^{233, 234}

Följaktligen kan verserna från Sûrah an-Najm inte, när man beaktar profetens (gfvh) egen förklaring, på något sätt stödja den felaktiga tron att profeten Muhammad (gfvh) såg Allah.²³⁵

Visdomen bakom att inte se Allah

Om Gud kunde ses i det här livet skulle prövningarna i det här livet vara meningslösa. Det som gör det här livet till en riktig prövning är det faktum att vi är förpliktigade att tro på Allah fastän vi inte kan se Honom. Om Allah var synlig skulle alla tro på Honom och på det profeterna (gfvh) lärde ut. Faktum är att människan skulle bli som änglar med total lydnad mot Allah. Eftersom Allah gjorde människorna till högre stående än änglarna, vars tro på Allah inte var valfri, fick människans val av tro före icke-tro sättas i sådana situationer där Allahs existens kan ifrågasättas. Alltså håller sig Allah dold för människorna och kommer att göra det fram till den sista dagen.

Att se Allah i nästa liv ²³⁶

Det finns ett flertal ställen i Koranen där Allah helt enkelt fastslår att människan kommer att se Honom i nästa liv. När Han beskriver vissa händelser på Återuppståndelsens Dag säger Han:

²³² Sûrah al-An'âm 6:103.

²³³ Sûrah ash-Shûrah 42:51.

²³⁴ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 111-112, nr. 337).

²³⁵ Berättelsen som tillskrivs Ibn 'Abbâs och insamlades av Ibn Khuzaymah i *Kitâb at-Tawhîd* att profeten (fvmh) såg Allah med sina egna ögon betecknas som *Da'îf* (icke autentisk) - se *al-'Aqidah at-Tahâwîyah*, s. 197, fotnot 169.

²³⁶ De största muslimska sekterna i det förflutna som förnekade att Allah kommer att synas i nästa liv är *jahmiterna*, *mu'taziliterna* och deras efterföljare bland *khârijiterna*. I dagens läge är det bara "tolvimams"-shi'iterna som fortsätter att förneka att man kommer att se Allah i nästa liv. (Se *al-'Aqidah at-Tahâwîyah*, s. 189).

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

Den dagen skall [någras] ansikten lysas upp av glädje - de får skåda sin Herre - (Koranen 75:22-23)

Profeten (gfvh) har varit ännu mer förklarande angående denna stora händelse. När några följeslagare frågade: "Kommer vi att se vår Herre på Återuppståndelsens Dag?" så svarade han: "Skadas ni när ni tittar på fullmånen?" De svarade: "Nej." Han sa sedan: "Sannerligen kommer ni att se honom på samma sätt."²³⁷ Vid ett annat tillfälle sa han: "Sannerligen kommer var och en av er att se Allah den dagen då ni måste möta honom, och det kommer inte att finnas varken slöja eller tolk mellan er".²³⁸ Ibn 'Umar rapporterade också att profeten (gfvh) en gång sa: "Återuppståndelsens Dag är den första dagen som något öga får se Allah, Den Störste och Mest Lysande".²³⁹ Att se Allah är en extra välsignelse för människorna i paradiset. Den här belöningen är i sig mycket större än alla andra njutningar som Allah har reserverat för de rättrogna invånarna i paradiset trädgårdar. Allah pratar om denna extra gåva när han säger:

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ

Där skall de få allt vad de önskar, och hos Oss har de mer [ändå att vänta]. (Koranen 50:35)

Det har rapporterats att två av profetens (gfvh) mest hängivna följeslagare, 'Alī ibn Abī Tālib och Anas, förklarade att den extra gåva som Allah hänvisar till här är att se på Honom.²⁴⁰ Följeslagaren vid namn Suhaib rapporterade att Allahs Budbärare reciterade följande vers:

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ

De som gör det goda och det rätta skall få det högsta goda - och mer därtill. (Koranen 10:26)

och sa: "När de människor som förtjänar paradiset har gått in där och de som förtjänar helvetet har gått in där kommer en "ropare" att utropa: "Oh,

²³⁷ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 390-391, nr. 532) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 115, nr. 349).

²³⁸ Rapporterat av 'Adī ibn Abī Hātim och insamlat av al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 403, nr. 535).

²³⁹ En autentisk berättelse insamlad av ad-Dāraqutnī och ad-Dārimī i hans bok *ar-Radd'alā al-Jahmīyah* (Vederlagt av jahmiterna), (Beirut: al-Maktab al-Islāmī), s. 57.

²⁴⁰ Insamlat av at-Tabarī (se *al-'Aqīdah at-Tahāwīyah*, s. 190)

människor i paradiset, Allah har ett löfte till er som Han önskar att uppfylla." De kommer att fråga: "Vad är det? Har Han inte tyngt ner vår vågskål med goda gärningar, gjort våra ansikten skinande, satt oss i paradiset och tagit ut några av oss från helvetet?" Slöjan kommer sedan att falla och de kommer att titta på Honom. Inget av det Han givit dem kommer att vara dem mer älskat än att titta på Honom. Och det är någonting extra".²⁴¹

När det gäller den tidigare nämnda versen, "**Människans ögon ser Honom inte, men Han ser allt vad ett människoöga kan se.**" förnekar den att man kan se Allah i detta livet men i nästa liv förnekar den bara möjligheten att se Allah i sin helhet. De rättrogna kommer bara att se en del av Allah eftersom deras förmåga att se fortfarande kommer att vara den av en skapad begränsad varelse medan Allah fortfarande kommer att vara den obegränsade oskapade Herren som inte kan omslutas av syn, kunskap eller makt.²⁴² När det gäller de icke-troende kommer de inte att se Allah i nästa liv vilket kommer att vara en stor förlust och besvikelse för dem. Allah sa:

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَّحْجُوبُونَ

Nej! Denna Dag kommer de förvisso att se sig utestängda från Guds nåd (Koranen 83:15)

Att se profeten Muhammad (gfvh)

Detta är en annan typ av uppenbarelser vilka till viss del har varit en källa till förvirring och prövning hos muslimerna. Folk hävdar att de har sett profeten (gfvh) och att de mottagit speciell vägledning av honom. Några hävdar att de sett honom i drömmar medan andra påstår att de faktiskt har sett honom i vaket tillstånd. De som gör sådana påståenden blir ofta vördade av folkmassorna. De inför ofta olika religiösa nyheter till religionen och tillskriver dem till profeten (gfvh). Grunden till de här påståendena är en *Hadith* som rapporterats av Abu Hurayrah, Abu Qatadah och Jâbir ibn 'Abdullâh i vilken profeten (gfvh) sa: "*Den som såg mig i en dröm såg mig på riktigt därför att Satan inte kan anta min form*".²⁴³ Det är ingen tvekan om att denna *Hadith* är Sahîh (autentisk/korrekt) och pålitlig och kan därför inte förnekas eller misstros, men det finns emellertid vissa saker som måste noteras angående dess betydelse.

a. Denna *Hadith* bekräftar det faktum att Satan kan komma in i drömmarna i olika skepnader och vilseleda människan.

²⁴¹ Insamlat av at-Tirmidhî, Ibn Mâjah och Ahmad.

²⁴² *al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 188, 193, 198. Se även Sûrah Tâhâ 20:110 där Allah säger: "Han vet allt vad [människor] kan veta och allt som är dolt för dem, men om Hans kunskap vet de ingenting."

²⁴³ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari (Arabic-English)*, vol. 9, s. 104, nr.123). och Muslim (*Sahih Muslim (engelsk övers.)*, vol. 4, s. 1225, nr. 5635 och s. 1226, nr. 5639).

- b. Denna *Hadîth* fastslår att Satan inte kan anta profetens (gfvh) form eller utseende.
- c. Denna *Hadîth* bekräftar också det faktum att profeten (gfvh) kan synas i drömmar.

Eftersom profeten (gfvh) gjorde det här uttalandet om drömmar för sina följeslagare som visste hur han såg ut betyder det att om någon som exakt vet hur profeten (gfvh) såg ut ser någon som passar den beskrivningen i en dröm kunde han vara säker på att Allah välsignat honom med en uppenbarelse av profeten (gfvh). Detta på grund av att Allah har nekat Satan förmågan att anta profetens (gfvh) form. Emellertid betyder detta också att Satan kan uppenbara sig i drömmar hos dem som inte känner till profetens (gfvh) utseende och påstå att han är Allahs budbärare. Han kan sedan föreskriva religiösa nyheter för den som drömmer eller informera denne om att han är *al-Mahdi* (den väntade reformatören) eller till och med profeten 'Îsâ (Jesus) (gfvh) som ska återkomma de sista dagarna. Det antal individer som har startat religiösa nyheter eller gjort sådana påståenden baserade på drömmar är oräkneliga. Människor är speciellt förtjusta i att acceptera sådana påståenden på grund av att de missförstår betydelsen av ovan nämnda *Hadîth*. Eftersom *Shari'a* (islamiska Lagen) är komplett är påståendet att profeten (gfvh) skulle ha kommit i drömmen med nya tillägg felaktigt. Ett sådant påstående antyder en av två saker: (1) Antingen att profeten (gfvh) inte fullföljde sitt uppdrag under sin livstid eller (2) att Allah inte var medveten om *Ummahns* framtid och därför inte föreskrev de nödvändiga åliggandena under profetens (gfvh) livstid. Båda dessa antydningar motsäger de grundläggande reglerna i islam.

När det gäller att se profeten (gfvh) i vaket tillstånd, går sådana påståenden bortom *Hadîthens* gränser mot det omöjliga. Alla sådana syner som verkligen uppstår borde det inte råda någon tvekan om att de är sataniska syner oavsett resultatet. Under profetens (gfvh) mirakulösa nattliga resa till Jerusalem och genom himlarna visade Allah honom på ett mirakulöst sätt flera av de tidigare profeterna (gfvh) och profeten Muhammad (gfvh) pratade med dem. De som hävdar att de sett profeten Muhammad (gfvh) i vaket tillstånd försöker faktiskt att upphöja sig själva till hans nivå. Alla sådana nyheter inom islam, antingen de är baserade på uppenbarelser av profeten (gfvh) eller annat, så är de totalt oacceptabla på grund av profetens (gfvh) många uttalanden där han förbjuder dem. Till exempel rapporterade 'Â'ishah att Allahs budbärare (gfvh) sa: "*Den som uppfinner något inom vår angelägenhet (islam) som inte hör hemma där kommer att bli avvisad*".²⁴⁴

²⁴⁴ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 3, s. 535, nr. 861), Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 931, nr. 4266) och Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1294, nr. 4589).

Helgondyrkan

ALLAHS GUNST

Det är en del av människans natur att upphöja vissa människor över andra. Hon tycker om att högakta dem och föredrar att följa dem istället för att fatta egna beslut. Detta är ett direkt resultat av det faktum att Allah, på olika sätt, har givit vissa människor fördelar framför andra. Mannen har socialt sett placerats över kvinnan:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ
عَلَى بَعْضٍ

MÄNNEN SKALL ha ansvar för och omsorg om kvinnorna med [den styrka och] de andra företräden som Gud har gett dem,...
(Koranen 4:34)

وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ

...Männen ligger en grad [i ansvar] framför dem [kvinnorna] ....
(Koranen 2:228)

Och ekonomiskt sett har vissa män placerats högre än andra:

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ

Och Gud har i [fördelningen av] Sina gåvor gynnat några av er framför andra.... (Koranen 16:71)

Israels stam fick fördelar framför den övriga mänskligheten genom gudomlig vägledning:

يٰۤاِبْنَۤاِسْرٰٓءِيۡلَ اذْكُرْ وَا نِعْمَتِي الَّتِيۤ اَنْعَمْتُ عَلَیْكُمْ وَا نِّیۤ اَفْضَلْتُكُمْ
عَلَى الْعٰلَمِیۡنَ

Israeliter! Minns Mina välgärningar mot er och hur Jag visade er sådan nåd som Jag inte har visat något annat folk. (Koranen 2:47)

Profeterna (gfvd) fick fördelar framför hela mänskligheten genom uppenbarelser och Allah gav även fördelar till vissa profeter (gfvd) framför andra:

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ

Några av dessa sändebud [om vilka Vi har berättat för dig] har Vi gett företräde framför de andra.... (Koranen 2:253)

Trots detta har Allah sagt åt oss att inte önska oss de saker med vilka Han har favoriserat vissa människor framför andra

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ

Kasta alltså inte begärliga blickar på det som Gud har skänkt några av er i rikare mått än andra ... (Koranen 4:32)

eftersom dessa fördelar är olika prövningar med vilka det medföljer större ansvar. De är inte ett resultat av människans strävan och då ska de inte heller vara grunden till stolthet. Allah belönar oss inte för att vi har dem även om vi kommer att stå till svars för hur vi använder dem. Alltså har Allahs Budbärare rått oss att *"Titta på dem under dig och inte på dem över dig. Det är bättre för dig så att du inte förnekar Allahs välsignelse över dig".*²⁴⁵

Alla har på ett eller annat sätt placerats över någon och alla har något speciellt ansvar för vilket de kommer att stå till svars för. Profeten (gfvh) sa: *"Var och en av er är en herde och var och en av er är ansvariga för sin flock".*²⁴⁶ Detta ansvar grundar sig på prövningarna i detta liv. Om vi är tacksamma mot Allah för de fördelar Han ger och att vi använder dem rättvist når vi framgång men om vi inte gör det misslyckas vi. Kanske är den största prövningen av dem alla att Allah gjort människan till den högst stående i skapelsen. Denna fördel bekräftas när Allah befälde änglarna att knäfalla för Adam och detta ansvar är tvådelat:

- a. Det medför ett personligt ansvar att acceptera islam: att totalt underkasta sig Allah.
- b. Det medför också en gemensam förpliktelse att införa Allahs lag över hela jorden.

Alltså anser Allah att troende står mycket högre än icke-troende på grund av att de accepterat detta ansvar. Allah sa:

²⁴⁵ Insamlat av både al-Bukhârî och Muslim. Se *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 8, s. 328, nr. 497 och *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1530, nr. 7070.

²⁴⁶ Insamlat av al-Bukhârî och Muslim. Se *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 3, s. 438, nr. 730 och *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1017, nr. 4496.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

NI UTGÖR det bästa Ummah som fått uppstå [bland och] för människorna: ni anbefaller det som är rätt och förbjuder det som är orätt och ni tror på Gud.... (Koranen 3:110)

Taqwâ:

Bland de troendes samhällen finns det några samhällen som står högre än andra och detta är ett direkt resultat av deras egna strävanden. Det är en överlägsenhet som är direkt sammanlänkad med *Îmân*, styrkan och djupet i tron. En levande tro driver de som innehar den att skydda sig mot allt det som inte behagar Allah. Det här skyddet kallas på arabiska för *Taqwâ*. Det har på olika sätt blivit översatt som "Gudsfruktan", "fromhet" så väl som "Gudsmedvetenhet", och det innehåller alla dessa betydelser och mycket mer. Allah har klart uttryckt *Taqwâns* överlägsenhet enligt följande:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَنُكُمْ

...Inför Gud är den bäste av er den vars gudsfruktan är djupast.... (Koranen 49:13)

Allah säger här att den enda faktor som gör troende människor verkligen överlägsna andra är deras grad av *Taqwâ*. Det är denna fromhet eller Gudsfruktan som höjer upp människan från "det tänkande djurets" nivå till planeternas förvaltare (*Khalifah*). Vikten av Gudsfruktan i muslimens dagliga liv kan inte nog betonas. Allah nämner *Taqwâ* och dess böjningsformer 26 gånger i Koranen och överallt betonas det att *Taqwâ* är den drivande kraften bakom en levande tro. Utan den skulle tron vara ett betydelselöst virrvarr av memorerade ord och fraser och rättrådiga handlingar ett skal av förevändningar och hyckleri. Följaktligen är fromhet att föredra före alla andra överväganden i livets alla handlingar. Allahs Budbärare (gfvh) sa: "En kvinna blir gift av fyra (skäl): hennes rikedom, hennes sociala ställning, hennes skönhet och hennes fromhet. Välj den fromma och bli framgångsrik".²⁴⁷ Det spelar ingen roll hur vacker eller rik en kvinna är eller hur hög ställning hon har, för om hon inte visar fromhet, är hon underlägsen

²⁴⁷ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 7, s. 18-19, nr. 27) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 749, nr. 3457).

den fromma men fattiga, fula och socialt lägre kvinnan. Det motsatta stämmer också eftersom profeten (gfvh) sa: "Om en man vars religiositet tillfredsställer dig ber om din dotters hand i giftermål ska du viga dem annars kommer förödelse att drabba ditt land".²⁴⁸

Profeten (gfvh) tillrättavisade en gång Abu Dharr för att han ohövligen kallade Bilal för "svart kvinnas son" och fortsatte sedan att säga: "Se! Sannerligen är du inte bättre än en brun man eller en svart man förutom att du fruktar Allah mer än dem".²⁴⁹ Denna förståelse fick Allahs budbärare (gfvh) nöta in flera gånger. Även under den sista pilgrimsfärden, som gjordes strax innan han dog, föreläste han för människorna om hur oviktiga rasskillnaderna är och hur viktigt det är med *Taqwâ*.

Endast Allah känner de frommaste individerna eftersom *Taqwâ* finns i hjärtat. Människan kan bara döma andra människor utifrån deras yttre gärningar vilka kan vara både rättvisande och missvisande. Allah gjorde detta riktigt klart i följande vers:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ. وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ

DET finns den typ av människa vars tal om jordiska ting du gärna [lyssnar till]; han tar Gud till vittne på sitt hjärtas [goda uppsåt], men han är den hätskaste motståndaren i tvister.
(Koranen 2:204)

Därför är det inte tillåtet för människan att bestämma att vissa personer är särskilt helgonaktiga och fromma så till den grad att det ligger utom räckhåll för vanliga människor. Profeten Muhammad (gfvh) pekade ut några av sina följeslagare (Sahâbah) vilka han gav glada nyheter om paradiset i det här livet.²⁵⁰ Emellertid fanns det grund för sådana uttalanden i uppenbarelser och inte i hans förmåga att bedöma deras hjärtan. När profeten (gfvh) till exempel sa, angående dem som avlade trohetslöftet kallat *Bay'ah ar-Ridwân*: "Ingen av de som avlagt trohetseden under det här trädet kommer att hamna i helvetet",²⁵¹ bekräftade han den Koranvers som uppenbarats:

²⁴⁸ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av at-Tirmidhî.

²⁴⁹ Rapporterat av 'Abdullâh ibn 'Amr och insamlat av Ahmed.

²⁵⁰ Bland dem är tio väl kända: Abu Bakr, 'Umar, 'Uthmân, 'Alî, Talhah, az-Zubayr, Sa'd ibn Abi Waqqâs, Sa'id ibn Zayd, 'Abdur-Rahmân ibn 'Awf, Abu 'Ubaydah ibn al-Jarrâh (Se *al-'Aqidah at-Tahâwîyah*, s. 485-487).

²⁵¹ Rapporterat av Jâbir och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1034, nr. 4576).

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ

GUD SÅG med välbehag på de troende när de svor dig trohetsed under trädet;... (Koranen 48:18)

På liknande sätt dömde han några som alla trodde var ödesbestämda att hamna i paradiset att vara bland dem som är ödesbestämda att hamna i helveteselden. All sådana bedömningar grundade sig på uppenbarelser. Ibn 'Abbās sa att 'Umar ibn al-Khattâb sagt till honom att "på dagen för slaget vid Khaybâr kom några av profetens (gfvh) följeslagare och sa: "Den och den är en martyr, den och den är en martyr" men när de kom till en man om vilken de sa: "Den och den är en martyr" sa Allahs budbärare (gfvh): "Verkligen inte! Jag har sett honom i helvetet iklädd en kappa vilken han oärligt tog från bytet." Allahs budbärare (gfvh) sa sedan: "Gå, Ibn al-Khattâb, och meddela folket tre gånger att endast sanna troende kommer till paradiset".²⁵²

I den kristna traditionen har vissa människor genom åren blivit högt prisade för sina, som man trodde, andliga bragder. Mirakler har tillskrivits dem och de tilldelades en rang som helgon. I förkristna hinduiska och buddhistiska traditioner gavs lärare, vilka antogs ha klättrat högst upp på den andliga stegen och hade utfört övernaturliga bragder, titlar som *Guru*, *Avatar* m.m. som tyder på andlig överlägsenhet. De här utnämningarna har lett till att folk antingen söker förböner genom dem eller dyrkar dem som gudar. Följaktligen har de här religiösa traditionerna listor över de helgon till vilka folkmassorna innerligt ber. Islam, å andra sidan, motsätter sig även överdriven bön för profeten Muhammad (gfvh) som sa: "Överdriv inte era böner för mig som de kristna gjorde med 'Îsâ ibn Maryam, sannerligen är jag bara en slav så kalla mig Allahs slav och Hans budbärare".²⁵³

Walî: "Helgonet"

Termen helgon har använts för att översätta det arabiska ordet *Walî* (pl. *Awliyâ*) vilket Allah brukade utnämna dem till som stod Honom nära. Men en bättre översättning är "nära vän" eftersom *Walî* ordagrant betyder "bundsförvant". Allah använder det till och med för att hänvisa till sig själv i verserna:

²⁵² Insamlat av Muslim. Se *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 65, nr. 209.

²⁵³ Rapporterat av 'Umar ibn al-Khattâb och insamlat av al-Bukhârî och Muslim (Se *Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 4, s. 435, nr. 654).

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

Gud är de troendes Beskyddare. Han leder dem ut ur mörkret till ljuset... (Koranen 2:257)

...Och Gud är de troendes Beskyddare. (Koranen 3:68)

...Gud är den ende beskyddaren!... (Koranen 42:9)

...men Gud är de gudfruktigas Beskyddare. (Koranen 45:19)

Han använder det också för att hänvisa till Satan i versen:

وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا

...Den som väljer Djävulen till beskyddare i Guds ställe har gjort en uppenbar förlust. (Koranen 4:119)

...Vi har gett dem som inte är troende onda krafter som beskyddare; (Koranen 7:27)²⁵⁴

Den här termen betyder också "nära släkting" som i följande vers:

فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰنًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ

...Om någon dödas med orätt, ger Vi den som för hans talan bemyndigande [att kräva rättvis vedergällning]; men denne skall inte gå för långt vad vedergällningen beträffar... (Koranen 17:33)

Det används också i Koranen för att visa närheten mellan människor som till exempel:

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

DE TROENDE skall inte ta förnekare av sanningen snarare än sina trosbröder till bundsförvanter ... (Koranen 3:28)

Troende! Välj inte förnekare snarare än era trosbröder till bundsförvanter... (Koranen 4:144)²⁵⁵

²⁵⁴ Se även Koranen 4:75 och 7:30.

²⁵⁵ Se även Koranen 4:139 och 5:51.

Men användningsområdet som berör oss mest är "*Awliyâ-ullâh*", nära vän med Allah. I Koranen har Allah bland människorna utnämnt vissa individer vilka Han anser vara speciellt nära Honom. Allahs beskrivning av Hans *Walî:er* kan hittas i Sûrah al-Anfâl där Allah säger:

إِنَّ أَوْلِيَاءَهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

...inga andra än de gudfruktiga kan vara dess beskyddare, men de flesta av dem förstår inte detta. (Koranen 8:34)

Och Sûrah Yûnus:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

Helt visst ska de som är nära Gud aldrig känna fruktan och ingen sorg skall tynga dem, de som tror och ständigt har Honom för ögonen. (Koranen 10:62-63)

Allah förklarar för oss att kriteriet för "*Walâyah*" (gudomlig vänskap) är *Îmân* (tron) och *Taqwâ* (fromhet) och dessa kvalitéer delas av alla sanna troende.²⁵⁶ Bland den okunniga massan är huvudkriteriet för *Walâyah* ("helgonskap") utförandet av mirakel vilka vanligtvis kallas för *Karâmât* för att särskilja dem från profeternas (gfvd) mirakel kallade *Mu'jizât*. För de flesta som tror på detta har inte "mirakelgörarens" tro eller handlingar någon betydelse. Därför vissa av dem som blivit utnämnda till helgon hade kättersk tro och utförde kätterska handlingar medan andra var kända för att ha övergivit de religiösa ritualerna och ytterligare några som till och med var inblandade i utsvävande och ohyfsat beteende. Allah har emellertid inte någonstans sagt att utförande av mirakel är ett villkor för att kunna vara Hans *Walî*. Därför är, som tidigare sagts, alla troende som har *Îmân* och *Taqwâ* Allahs *Walî* och Han är deras *Walî* vilket Allah själv sagt:

Gud är de troendes Beskyddare... (Koranen 2:257)

Följaktligen får inte muslimer utnämna någon särskild troende till att vara Allahs *Awliyâ* och inte andra. Trots islams tydliga linje i detta fall har en hierarki av så kallade muslimska helgon blivit ett framstående drag i *sufiordnar* och bland massorna som blint följer dem. I stigande ordning är de: 300 st *Akhyâr* (utvalda); 40 st *Abdâl* (ersättare); 7 st *Abrâr* (fromma);

²⁵⁶ *Al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 358.

4 st *Awtâd* (pinne); 3 st *Nuqabâ* (väktare); en *Qutb* (pol) som anses vara det största helgonet i hans tid och högst på listan finns *Ghawth* (hjälparen), det största Helgonet som i vissa kretsar tros vara kapabel att på sina axlar ta på sig en del av de troendes synder. Enligt "mystikernas" tro är helgonen i de tre högsta klasserna osynligt närvarande i Mecka när bönetiderna infaller. När *Ghawth* dör ersätts han av *Qutb* och det blir en kedjereaktion upp genom hierarkin där den renaste själen i varje klass går upp ett steg.²⁵⁷ Stommen till den här mytologin kommer från kristendomen, precis som *Dhikr*-pärlor antogs från de kristna radbanden och *Mawlid* kommer från det kristna julfirandet.

Fanâ: Människans förenande med Gud

En närmare titt på de olika listorna med framstående så kallade helgon avslöjar namn som al-Hallâj som avrättades offentligt som förrädare eftersom han öppet vågade hävda sin gudomlighet i sitt ökända tal "*Anal-Haqq*" (Jag är verkligheten) trots att Allah redan sagt:

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى

Detta, därför att Gud är Sanningen och det är Han som väcker de döda till liv och Han har allt i Sin makt. (Koranen 22:6)

...Gud är den yttersta Sanningen som uppenbarar [allt]. (Koranen 24:25)²⁵⁸

Det som fick denne störda person att göra ett sådant uttalande var hans tro på något väldigt likt det slutgiltiga stadiet inom buddhismen, kallat *Nirvana*.²⁵⁹ Enligt den buddhistiska tanken försvinner "Jaget" i det här stadiet och den mänskliga själen och medvetenheten utplånas.²⁶⁰

Detta begrepp formar också kärnan i en filosofi känd som "mysticism".²⁶¹ Mysticism definieras som en upplevelse där man blir ett med Gud och tron på att människans huvudsakliga mål är att söka och uppnå denna enhet. Mysticismens ursprung kan man hitta hos filosoferna i det antika

²⁵⁷ *Encyclopedia of Islaam*, s. 629. Se även 'Alî ibn 'Uthmân al-Hujwîri, *Kashf al-Mahjûb*, övers. av Nicholson, (London: Luzac, 1976), s. 214.

²⁵⁸ Se även Koranen 22:62 och 31:30.

²⁵⁹ Sanskrit som betyder "utslocknande" och syftar på utplånandet av alla jordliga begär, eller frälsning. Även om termen kommer från Vedaskrifterna (*Bhagavad-Gita* och *Veda*) förknippas den oftast med buddhismen. I *hinayanabuddhismen* är betydelsen densamma som utplånande medan det i *mahayanabuddhismen* betecknar lycksalighet. (W. L. Resse, *Dictionary of Philosophy and Religion*, (New Jersey: Humanities Press, 1980), s. 393).

²⁶⁰ *Ibid*, s. 72.

²⁶¹ Från det grekiska ordet "*Mystes*" som betyder "den som blivit invigd i mysterier". Termen har kommit från de grekiska mysterierreligionerna vars invigda kallades för "*mystes*" (*Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 374).

Grekland som till exempel *Platons Symposium* i vilken det nämns olika uppåtgående stegar vilka är hopsatta av branta och hårda steg där det till slut uppnås en union mellan själen och Gud.²⁶² En liknande tanke kan också hittas inom hinduismens förenande av *Atman* (mänskliga själen) och *Brahman* (det opersonliga Absolutet), förverkligande av det slutgiltiga målet eller befrielse från tillvaron och återfödelse.²⁶³ Tankar från grekisk mysticism blomstrade inom de kristna gnostiska rörelserna vilka, likt Valentinus (runt 140 e.v.t.), nådde sin topp under 100-talet e.v.t.. De här trenderna kombinerades under 200-talet e.v.t. med platonism av den egyptisk-romerska filosofen Plotinus (205-270 e.v.t.) för att skapa en religiös filosofi känd som *neoplatonismen*. Under 200-talet antog de kristna enstöringarna och eremiterna, vilka införde den kristna klostertraditionen genom att dra sig undan ut i den egyptiska öknen, mystikernas mål att uppnå en union med Gud som den var föreslagen inom neoplatonismen vid den tiden inom meditativa ramar och självförnekande asketism. Även om det var "St." Pachomius (290-346 e.v.t.) som fastlade de första kristna klosterreglerna och grundade nio kloster i den egyptiska öknen var det "St." Benedict av Nursia (480-547 e.v.t.) som, genom att utveckla benediktinerreglerna för klostret i Monte Cassino i Italien, kom att anses som grundaren av det västerländska klosterväsendet.²⁶⁴ Den mystiska traditionen som hölls vid liv inom kristendomens klosterväsenden började att finna uttryck bland 700-talets muslimer, 100 år efter att de islamiska gränserna expanderat för att inkludera Egypten och Syrien och klosterväsendets huvudcentra.²⁶⁵ En grupp muslimer som inte var nöjda med vad *Shari'ah* (islamiska Lagen) hade att erbjuda, utvecklade ett system vid sidan om, som de kallade *Tariqah* (vägen). Precis som det slutgiltiga målet inom hinduismen var att förena sig med världssjälen och den kristna mystikens att nå enhet med Gud så var den här rörelsens slutliga mål att uppnå *Fanâ*, upplösning av "jaget", och *Wusûl*, möte och förenande av den mänskliga själen med Allah i det här livet. En serie olika förberedande steg och tillstånd som måste uppnås definierades. De kallades *Maqâmât* (stationer) och *Hâlât* (tillstånd). Ett system med andliga övningar konstruerades också för de invigda för att få till

²⁶² *Colliers Encyclopedia*, vol. 17, s. 114.

²⁶³ *Dictionary of Religions*, s. 68.

²⁶⁴ *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 365-366 och 374.

²⁶⁵ "Författare av avhandlingar om muslimsk mystik har ofta jämfört *sufismens* "tillintetgörande" med buddhismens *Nirvana*, men enligt andra är den jämförelsen helt olämplig då buddhismens tankar om tillintetgörande är oberoende av Guds existens och inkluderar idéer om själavandring för vilket *Nirvana* sätter stopp. Inom muslimsk mystik är det å andra sidan inte frågan om själavandring från en död till en annan kropp och idén om en personlig och alltid närvarande Gud är rakt igenom dominant. Ursprunget till den muslimska föreställningen om *Fanâ* har snarare sökts inom kristendomen från vilken den verkar vara inlånad. Den här föreställningen innebär helt enkelt ett tillintetgörande av människans individuella vilja till förmån för Guds vilja, en idé som utgör den kristna mystikens centrum." (*Shorter Encyclopedia of Islam*, s. 98).

وَأَضْمَمَ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِّنْ غَيْرِ سَوَاءٍ

Tryck din hand [under kläderna] mot kroppens sida; då du drar fram den [skall den vara] skinande vit, utan en fläck...

(Koranen 20:22)

tillhör både handen och skjortan profeten Mûsâ (gfvh) men hans hand var en del av honom medan hans skjorta var en ägodel som inte var en del av honom. Likadant är fallet vad gäller Gud med avseende på Hans egenskaper och Hans skapelse.²⁷³ Till exempel i fallet med gudomlig barmhärtighet där Han säger:

وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ

...Men Gud utmärker den Han vill med sin nåd;...

(Koranen 2:105)

Allahs barmhärtighet är en utav Hans egenskaper och inte en del av Hans skapelse. Å andra sidan hänvisar Allah ibland till skapade ting som "Hans" för att betona det faktum att Han skapade dem. Ytterligare andra hänvisas också till som "Hans" för att visa med vilken särskild hedervärd position Han ser på dem. Till exempel kan nämnas då Han, med respekt för den honkamel Han skickade som en prövning till profeten Sâlihs (gfvh) folk, Thamûd, citerade profeten Sâlih (gfvh) när han sa:

هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ

...detta Guds kamelsto är ett tecken för er. Lämna henne i fred att beta på Guds jord... (Koranen 7:73)

Kamelen sändes som ett mirakulöst tecken till Thamûd som inte hade någon rätt att förhindra den från att beta eftersom hela jorden tillhör Allah. Likadant är fallet med Ka'bah om vilken Allah ingick ett förbund med profeterna Ibrâhîm (Abraham) och Ismâ'îl (Ismael) (gfvd):

أَنْ طَهَّرْنَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

...Och vi gav Abraham och Ismael uppdraget att rena mitt hus för dem som skall vandra runt den, och för dem som där skall dra

²⁷³ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 84-85.

andra som ett medel att förhöja den falska andliga upplevelsen vilken de alla sökte. Sådant var arvet från den senaste generationen av *sufier* vilken var uppbyggd på de felaktiga premisserna att en förening av den mänskliga själen och Allah var möjlig. De tidiga generationerna med fromma individer, som 'Abdul-Qâdir al-Jîlânî och andra till vilka vissa ordnar tillskrivs, förstod klart vikten av att skilja mellan Skaparen och det skapade. De två kan aldrig bli ett, eftersom En är Gudomlig och Evig, medan den andre är mänsklig och begränsad.

Guds förenande med människan

Ingenting undkommer Allahs kunskap, därför är de visa de som handlar efter det. De känner Hans närvaro hela tiden. De genomför noggrant alla sina obligatoriska (*Fard*) plikter, sedan försöker de fromt gottgöra för sina oundvikliga brister genom att göra en mängd frivilliga gärningar. De här frivilliga handlingarna hjälper till att skydda de obligatoriska plikterna. Till exempel kan man, vid tidpunkter då man känner sig svag eller andligt låg, bli slapp med att fullfölja sina religiösa plikter. De som emellertid brukar utföra frivilliga handlingar avstår troligen från att göra några av dessa medan de fortsätter att utföra de obligatoriska plikterna. Om de inte hade haft en skyddande sköld av frivilliga handlingar och de föll in i en period med religiös lathet skulle troligen några av de obligatoriska plikterna överges och försummas. Ju mer man stärker sina obligatoriska handlingar med frivilliga gärningar desto mer inrättar man livet efter *Shari'ah*, Den Allsmäktige Allah. Allah meddelade den här principen genom profeten (gfvh) i en *Hadîth*: "*Det mest älskade med vilket min slav kan komma nära mig är det vilket Jag gjort obligatoriskt (Fard) för honom. Min tjänare kommer att fortsätta komma ännu närmare mig genom frivilliga handlingar (i dyrkan) tills Jag älskar honom. Om Jag älskar honom kommer Jag att vara hans hörsel med vilken han hör, hans syn med vilken han ser, hans hand med vilken han griper och hans fot med vilken han går. Om han ber Mig om något ger Jag honom det och om han söker skydd hos Mig ska Jag skydda honom*".²⁷⁰

Den här *Walî* från Allah skulle bara höra, se, gripa tag i och gå till det som är *Halâl* (lagligt), medan den vaket undviker allt det som är *Harâm* (förbjudet) liksom allt som leder mot det. Detta är det verkligt sanna målet värt att hänge sitt liv åt. Dess vinst är perfektionen i människans dubbla roll som Guds tjänare och världens förvaltare. Men det kan inte uppnås utan den väg som beskrivs i *Hadîthen*. Först måste de obligatoriska plikterna bli helt inrättade, sedan måste de föreskrivna frivilliga handlingarna för dyrkan utföras överensstämmande och enligt *Sunnah*. Allah betonade detta faktum genom att be Sin profet (gfvh) att informera de troende:

²⁷⁰ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 8, s. 336-337, nr. 509).

stånd det här "mötet". De här *Dhikr*²⁶⁶-övningarna innefattade ofta huvud- och kroppsrörelser och ibland även dans, som är fallet med de virvlande dervischerna. Alla dessa övningar har tillskrivits profeten (gfvh) genom en lång kedja av berättare för att giltigförklara dem men det finns inget autentiskt stöd för dem i någon av de klassiska *Hadith*-böckerna. En stor mängd olika system utvecklades och ordnar, liknande de bland kristna munkar, framträdde uppkallades efter sina grundare som till exempel *Qâdiri*, *Chisthi*, *Nakhshabandi* och *Tijâni*. Samtidigt med detta föddes och spreds ett flertal legender och sagor om dessa grundare och deras ordnars oöverträffliga personligheter. Och, precis som kristna och hinduiska munkar valde att leva i speciella isolerade strukturer (kloster) i vilka deras samhällen kunde hålla till, utvecklade *sufiordnarna* liknande bostadsplan kallade *Zâwiyahs* (hörn).

Med tiden utvecklades en stomme med kätterska trosbekännelser ur den mystiska tron på "en union med Gud". Till exempel hävdade de flesta ordnarna att Allah kunde synas när man hade nått upp till stadiet för *Wusûl* (ankomst). Ändå svarade profeten (gfvh) att han inte hade sett Allah, när 'Â'ishah frågade honom om han såg Allah under *Mi'râj* (uppstigningen).²⁶⁷ Profeten Mûsâ (gfvh) fick också visat för sig att varken han eller någon annan kan klara av att se Allah i det här livet genom att Allah visade en liten bit av sig själv för berget som föll sönder till damm på grund av det.²⁶⁸ Vissa skickliga *sufier* påstod att när stadiet för *Wusûl* uppnåddes var inte sådana världsliga plikter i *Sharî'ah* som *Salâh* fem gånger dagligen, längre obligatoriska. De flesta av dem föreskrev att böner till Allah kunde "skickas" genom profeten (gfvh) eller så kallade helgon. Många började också praktisera *Tawâf*,²⁶⁹ djuroffer och andra dyrkande handlingar runt helgonskrin och helgongravar. *Tawâf* kan man idag se runt Zaynab:s och Sayyid al-Badawi:s gravar i Egypten, runt Muhammad Ahmad:s (*Mahdi*) grav i Sudan och runt de oräkneliga helgonens Darghas och heliga män i Indien och Pakistan.

Sharî'ah kom att bli sedd som den yttre vägen tilldelad den okunniga massan medan *Tariqah* var den inre vägen för den lilla upplysta eliten. Alternativa *Tafsîr* (Korankommentarer) uppkom där Koranversernas betydelse tänjdes på och förvreds för att stödja den mystiska rörelsens kätterska idéer. Grekiska filosofiska tankar blandades med påhittade *Hadith* för att skapa en stomme av icke autentisk litteratur vilket utmanade de tidiga islamiska klassikerna och så småningom flyttat ut dem bland massorna. Musik infördes i de flesta kretsar och droger som marijuana kunde hittas i

²⁶⁶ Inom de mystiska kretsarna betyder *Dhikr*, vilket normalt betyder åminnelse av Gud, ofta oavbruten upprepning av Guds namn och egenskaper.

²⁶⁷ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 111-112, nr. 337, 339 och s. 113, nr. 341).

²⁶⁸ Sûrah al-'Arâf 7:143.

²⁶⁹ Gå runt ett föremål i religiös hängivenhet.

Rûhullâh: Allahs "ande"

Stöd för mystikernas tro på återförenande av människans själ med Allah har också felaktigt härletts från några av verserna i själva Koranen. De följande verserna i vilka Allah sa:

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوْحِهِ ط

Därefter formar Han henne och andas in i henne något av Sin ande... (Koranen 32:9)

När Jag har format henne och andats in i henne något av Min ande... (Koranen 38:72)

Och:

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوْحِي ط

Och när Jag har format henne och andats in i henne något av Min ande... (Koranen 15:29)

har använts som bevis på tron att varje människa har en bit av Gud inom sig. Den portion av Allahs "ande" som Allah blåste in i Adam har antagligen ärvts av alla hans avkommor. Hänvisningar har också gjorts till profeten 'Isâ (Jesus) (gfvh) om vars mamma Allah säger:

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوْحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ط

OCH [MINNS] henne som bevarade sin jungfrudom. Vi andades in i henne något av vår ande... (Koranen 21:91)

Ännu ett exempel har de i Maria, 'Imrâns dotter; Hon bevarade sin oskuld och Vi andades in i [hennes kropp] något av vår ande. (Koranen 66:12)

Alltså tror man bland mystikerna att den här gudomliga eviga anden inom människan längtar efter att återförenas med sitt ursprung varifrån den kommer. Så är emellertid inte fallet. Possessiva pronomen (min, din, hans, hennes, vår) har i arabiskan, precis som i engelskan, två huvudbetydelser beroende på i vilken kontext de används. De kan beskriva en egenskap eller en ägodel som är eller inte är en del av ägaren. Till exempel i Allahs befallning till profeten Mûsâ (Moses) (gfvh):

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

Säg [Muhammad]: "Om ni älskar Gud, följ mig och Gud skall älska er..." (Koranen 3:31)

Därför kan Allahs kärlek endast vinnas genom att strängt följa Hans Apostels (gfvh) direktiv (*Sunnah*) och genom att försiktigt undvika alla nyheter inom religionen. Den här formeln finns i följande *Hadīth* i vilken profeten (gfvh) av Abu Najīh rapporteras ha sagt: "Håll er till min *Sunnah* och de rätt vägleda kaliferna. Bit er fast vid den med era kindtänder. Och se upp för nya påhitt, för sannerligen är de alla kätterska (*Bid'ah*) och kätteri är vilseledande vilket leder till helveteselden".²⁷¹

Den som strängt följer den här principen kommer bara att lyssna till det Allah vill att han ska höra. För Allah sa när Han beskrev de rätttrogna:

...och när de okunniga [med ont uppsåt] tilltala dem [barmhärtigstjänare]²⁷² svarar de med frid [tar avstånd från fruklösa diskussion]. (Koranen 25:63)

På ett annat ställe i Koranen säger Han:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يَكْفُرُ بِهَا وَيَسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ

Det har uppenbarats för er i Skriften att ni inte bör söka sällskap med dem som ni hör förneka och skämta om Guds budskap, om de inte övergår till andra samtalsämnen. Annars kan ni bli lika dem... (Koranen 4:140)

Genom att han endast lyssnar på det Allah vill att han ska höra har Allah blivit hans hörande metaforiskt. På liknande sätt blir Allah hans syn, händer och fötter.

Detta är den korrekta tolkningen av den nyligen nämnda *Hadīthen* i vilken Allah deklarerar att Han kommer att bli människans hörsel, syn, händer och fötter. Olyckligtvis har denna *Hadīth* blivit feltolkad av mystiker som ett stöd för idén att bli en union med Allah - Må Allah förbjuda detta.

²⁷¹ Insamlat av Abu Dāwūd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 3, s. 1294, nr. 4590 och at-Tirmidhī.

²⁷² Underförstått "för att driva med dem eller argumentera mot deras tro" (övers. anm.).

sig tillbaka i stillhet, och för dem som skall böja rygg och knän och falla ned på sina ansikten [i tillbedjan]. (Koranen 2:125)

och paradiset i fallet med den rättrådige som på Domedagen kommer att bli tillsagd av Allah: **Stig in i Mitt paradisi!** (Koranen 89:30)

När det gäller anden (Rûh), är den en del av Allahs skapelse. Allah säger i Koranen:

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ
مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا

DE FRÅGAR dig om anden. Säg: "Anden hör till det som är min Herre förbehållet och [all] kunskap har bara en obetydlig del fallit på er [lott]." (Koranen 17:85)

På ett annat ställe i Koranen säger Han:

إِذَا قَضَيْتَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

"...Om Han vill att något skall vara, säger Han endast till det: 'Var!' - och det är." (Koranen 3:47)

Och Han sa också:

خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

...Han skapade honom av jord och sade till honom: "Var!" och han är. (Koranen 3:59)

Befallningen för hela skapelsen är "Var". Därför är anden skapad genom Allahs befallning. Islam anser inte att Gud är en icke-förkroppsligad ande vilket vissa religioner som till exempel kristendomen gör. Han är varken en förkroppsligad kropp eller en formlös ande. Han har en form passande Hans Majestät, en form som ingen människa någonsin sett eller kan föreställa sig och den kan endast ses (till viss del på grund av människans begränsningar) av invånarna i paradiset.²⁷⁴ Följaktligen betyder det att när Allah berättar att Han blåser in ande från sig själv in i profeterna Âdam och 'Îsâ (Jesus) (gfvd) tilldelas deras andar speciell ära på grund av profeten Âdams (gfvh) ställ-

²⁷⁴ Se **Kapitel om att se Allah**, s. 59 i den här boken för ytterligare detaljer i det här ämnet.

ning i förhållande till övriga mänskligheten och för att klargöra förvirringen angående Maryams (Marias) jungfrufödelse av profeten Jesus (gfvh). Faktum är att när Allah uppger sig själv vara den som blåser klargör det Hans vilja och överlägsna makt eftersom det är änglarna som rent faktiskt tilldelar och tar ut själarna från människan. Detta faktum är tydligt i följande *Hadith* av Ibn Mas'ûd som rapporterade att Allahs budbärare (gfvh) har sagt: "Sannerligen är ni skapade i er moders livmoder genom en kombination där ni de första fyrtio dagarna är en oljig vätska, sedan en igelliknande klump i liknande antal dagar och som en klunga av kött i ytterligare en lika lång tid. Därefter skickas en ängel till er för att blåsa in anden i er".²⁷⁵ Alltså är det en av Allahs änglar som blåser in anden i varje människa. Genom att säga att "Han blåste" påminner Allah oss om att Han är det primära skälet till allt som händer i skapelsen och som Han sa:

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

"Fastän Gud har skapat både er och ert hantverk?"

(Koranen 37:96)

Precis innan slaget vid Badr kastade profeten (gfvh) en handfull sand mot fiendens manskap som samlats flera hundra meter bort men Allah gjorde så att alla fienderna på ett mirakulöst sätt fick sand i ögonen. Allah beskriver händelsen enligt följande:

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

... icke heller var det du, som slungade, när du slungade, utan det var Gud, som slungade,... (Koranen 8:17)

Alltså, genom att tilldela anden till Sig själv gav Han helt enkelt anden en speciellt ärofylld plats bland alla andra andar Han skapat. Det betyder alltså inte att Han, Allah, har en ande av vilken Han blåste en del i profeten Adam (gfvh) och en del in i profeten 'Isâ (Jesus) (gfvh). För att ytterligare förtydliga detta hänvisar Han till Ängeln, som skulle informera Maryam, som "Hans ande":

فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا

...Och Vi sände till henne Vår ingivelses ängel som uppenbarade sig för henne i en välskapad mans skepnad. (Koranen 19:17)

Koranen är fullständig. Dess verser förklarar sig själva och profetens (gfvh)

²⁷⁵ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 4, s. 290-291, nr. 430) och Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 4, s. 1391, nr. 6390).

uttalanden och handlingar klargör ytterligare dess betydelser. När Koranverser tas ur sitt sammanhang kan Koranens betydelser lätt förvrängas. Till exempel säger vers fyra i Sûrah al-Mâ'ûn:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

Det skall gå dem illa som ber. (Koranen 107:6)

Den här versen motsäger resten av Koranen och islam om den står för sig själv. Salâh är obligatoriskt genom hela Koranen och till exempel har Allah sagt:

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

Jag är Gud. Ingen gudom finns utom Jag. Dyrka Mig därför och förrätta bönen för att minnas Mig! (Koranen 20:14)

Ändå fördömer den tidigare versen dem som utför *Salâh*! Emellertid klargör de efterföljande verserna den avsedda betydelsen som:

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ وَالَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

Utan att deras hjärtan deltar i bönen, de som vill ses [och berömmas] men som vägrar [sin medmänniska] även den minsta hjälp! (Koranen 107:5-7)

Således fördömer Allah de böner som utförs av hycklare som låtsas tro och inte alla som utför Salâh. En mer betydelsefull översättning av versen "Därefter formar Han henne och andas in i henne något av Sin ande" hade varit "Sedan formade Han honom och fick en av Hans (ädla) själar att gå in i honom". Följaktligen finns det ingen grund i de gudomliga skrifterna för mystikernas tro på att den oskapade mänskliga själen längtar efter att återförenas med sitt ursprung, Gud. I islam görs det ingen skillnad mellan de arabiska orden *Rûh* (ande - pl. *Arwâh*) och *Nafs* (själ - pl. *Anfus*) med avseende på människan utom då den är förenad med kroppen då den oftast benämns *Nafs*.²⁷⁶ I Koranen fastslår Gud:

²⁷⁶ *Al-'Aqîdah at-Tahâwîyah*, s. 394.

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ
فِي مَنَامِهَا

Då [människan] dör tar Gud själen till Sig, men om hon inte skall dö, [tar Han den] då hon sover. (Koranen 39:42)

Umm Salamah rapporterade att profeten (gfvh) skulle ha sagt: "*Sannerligen, när anden (Rûh) hämtas följer ögonen med*".²⁷⁷

De framgångsrika själarna kommer in i paradiset eftersom Allah till de rättfärdiga själarna sa:

يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ أَرْجَعِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَّرْضِيَةً
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي

[Då säger Gud till den rättfärdige]: "Du själ, som har kommit till ro! Vänd tillbaka till din Herre; du kommer att vara nöjd [med honom] och [Han är] nöjd med dig! Stig in med skaran av Mina tjänare! Stig in i Mitt paradis!" (Koranen 89:27-30)

Alltså, till slut kommer den rättfärdiga mänskliga själen inte att förintas i Gud eller förena sig med Hans högsta väsen utan kommer att fortsätta vara en begränsad ande med en begränsad kropp som njuter av paradiset så länge som Allah önskar.

²⁷⁷ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 437, nr. 2005).

Gravdyrkan

Genom stora delar av människans historia har de döda hedrats genom utvecklade begravningsriter, utsirade och utsmyckade gravar vid sidan om minneshögtider och avguderier vilket har lett till stor förvirring och vilseledande inom religionen. Som ett resultat av detta har den största delen av mänskligheten blivit involverad i olika typer av gravdyrkan. Faktum är att de flesta kinesernas religion, vilka representerar mellan en fjärdedel och en tredjedel av jordens invånare, innebär dyrkan av sina förfäder. De flesta av deras religiösa riter är kopplade till gravar och dyrkan av representanter för deras förfäder.²⁷⁸ Heliga människors och helgons gravar har hos hinduer, buddhister och kristna blivit helgedomar där rituell dyrkan som bön, offer och pilgrimsfärder utförs i stor skala. Med tiden gjorde muslimska ledare och folkmassor avsteg från den islamiska trons grundläggande principer och började ta efter hedningarnas övningar från de icke-islamiska länderna runt omkring dem. Stora byggnader uppfördes över *Sahâbah:s* (profetens [gfvh] efterföljare) gravar, som 'Alî, de viktigaste juristerna som imâm Abu Hanîfah och imâm ash-Shâfi'î och de så kallade "sufi helgonen" som Junayd och 'Abdul-Qâdir Al-Jîlânî. På senaste tiden har också helgedomar byggts över politiska och sociala rörelsers ledares gravar som Mohammad Ali Jinnah, Pakistans grundare, och Muhammad Ahmed, den så kallade Mahdi i Sudan. Idag reser många okunniga muslimer långa sträckor för att kunna genomföra religiösa riter som Tawâf runt dessa gravar. Vissa utför till och med böner inuti och utanför dem och andra tar "fromt" med sig offerdjur till dessa förbannade platser för att utföra *Dhabh* (ritualoffer) där. De flesta av dem som utför dyrkan vid gravar har den felaktiga tron att de rättfärdiga bland dessa döda människor står så nära Allah att all dyrkan i deras närhet med större sannolikhet kommer att accepteras av Allah än om de utförs någon annanstans. Det betyder att, eftersom dessa döda personer var välsignade, så måste allt i deras närhet också vara välsignat. Deras gravar och till och med den mark på vilken de byggts måste genomsyras av deras överskott av välsignelse. På grund av den här tron torkar gravdyrkare ofta av gravväggarna för att sedan torka sig själva med det för att få extra väl-

---

²⁷⁸ Att vörda förfäderna (*Pai Tzu*) är en av de mest ålderdomliga, envisa och inflytelserika inslagen i kinesisk religion och traditionellt kinesiskt samhälle. Enligt deras tro är de dödas *Hun* (andlig själ) och *P'o* (råsjälen) beroende av att deras avkomlingar offrar andliga pengar, rökelse, mat och dryck för att kunna överleva och känna glädje. I gengäld kan *Hun* själen, som en ande (*Shen*), åstadkomma otroliga fördelar för familjen med hjälp av sina övernaturliga kontakter. När det gäller vanliga människor anses den här kontakten bara vara mellan tre och fem generationer. Själarna ersätts sedan av nyare själar. ("Ancestor cult (chinese)", *Dictionary of Religions*, s. 38)

signelse. De samlar ofta ihop jord från gravarnas närhet i den fåfänga tron att jorden har särskilt helande krafter på grund av den effekt välsignelserna har på dem som är begravda där. Många anhängare av särskilda *shi'itiska* grenar samlar lera från Karbala, där imâm Hussain stupade, och tillverkar små "lerkakor" på vilka de lägger pannan då de knäfaller i *Salâh*.

Böner till de döda

De som är involverade i gravdyrkan riktar sina böner åt två håll:

1. Vissa använder den döde som en länk. De ber till dem på samma sätt som katolikerna använder sina präster för bikt. Katoliker biktar sig för prästen som i sin tur ber Gud förlåta dem. Alltså fungerar prästen som en mellanhand mellan människorna och Gud.

De förislamiska araberna använde sina avgudar på ett liknande sätt. Med avseende på avgudarnas funktion citerade Allah de hedniska araberna och sa:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

..."Vi tillber dem just för att de skall föra oss närmare Gud."...
(Koranen 39:3)

Vissa gravdyrkare bland muslimerna ber till de döda om att vidarebefordra deras önskan till Allah för att uppfylla deras behov. Den här sedvänjan grundar sig på att de inte bara tror att rättrådiga personer är närmare Allah än dem utan också på att de tror att de kan höra en människas bön och uppfylla den även efter sin död! Alltså har de döda blivit avgudar och länkar som kan utföra tjänster åt de levande.

2. Andra ber direkt till de döda om förlåtelse för sina synder. När de gör det ger de döda människor Allahs egenskap att vara (*at-Tawwâb*), Den till vilken ånger är berättigad och även egenskapen att vara (*al-Gafûr*), Den Ende som kan förlåta synder. Det finns stora likheter mellan deras handlingar och det som katolikerna bland de kristna gör när de åkallar särskilda helgon för att uppfylla sina dagliga behov. Om någonting till exempel har kommit bort ber man till Sankt Antony från Thebe för att hitta det.²⁷⁹ St. Jude Thaddeus är skyddshelgon för det omöjliga och bes till för att vara länk vid obotliga sjukdomar, otänkbara giftermål och liknande.²⁸⁰ Om någon gav sig ut på en resa bad man till Sankt Christoffer, resenärernas skyddshelgon,

²⁷⁹ *The World Book Encyclopedia*, (Chicago: World Book, Inc., 1987), vol. 1, s. 509.

²⁸⁰ *Ibid.*, vol. 11, s. 146.

för att få beskydd fram till 1969 då han genom ett dekret från påven officiellt togs bort från helgonlistan efter att det bekräftades att han var påhittad.²⁸¹ Inkluderat i den här kategorin finns även kristna i allmänhet då de anser att profeten Jesus (gfvh) var Guds inkarnation. De flesta kristna ber till Jesus istället för till Gud. Det finns många okunniga muslimer i världen som riktar sina böner mot profeten Muhammad (gfvh) på samma sätt. Båda dessa metoder är totalt förkastade av islam som anser att den som dör inträder i en dimension kallad *Barzakh* där den dödes gärningar upphör. Han är oförmögen att göra någonting för de levande även om följderna av hans gärningar kan påverka de levande och fortsätta "tjäna in" belöningar eller straff till sig själv. Abu Hurayrah rapporterade att Allahs budbärare (gfvh) sagt: "När en människa dör upphör hans (goda) gärningar utom tre typer: välgörenhet med upprepad nytta, kunskap till fördel för människor och en rättrådig avkomma som ber för honom".²⁸² Profeten (gfvh) utstod också stor möda för att förklara att han inte kunde ge någon fördelar i det här livet oavsett hur nära de stod honom. Allah befallde honom i Koranen att säga:

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
 أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَا سْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ
 أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Säg: "Jag kan inte uppnå förmåner för mig själv eller avvärja ett ont [som hotar mig] - ingenting [händer mig] utom det som Gud vill. Men om jag hade haft full kännedom om det som är dolt för människor, skulle jag helt säkert ha kunnat uppnå mycket av detta livets goda och jag skulle ha undgått allt ont. Jag är bara en varnare och förkunnare av hoppets budskap till människor som vill tro." (Koranen 7:188)

En av hans följeslagare, Abu Hurayrah, rapporterade att när versen "**Och varna dem som står dig närmast [för Guds straff]**" (Koranen 26:214) uppenbarades för profeten (gfvh) sa han: "O folket av *Quraysh*, försäkra er om Allahs räddning (genom att göra goda gärningar). Jag kan inte på något sätt hjälpa er mot Allah; O 'Abdul-Muttalib's söner, Jag kan inte på något sätt hjälpa er mot Allah; O (min farbror) 'Abbâs ibn 'Abdul-Muttalib, O

²⁸¹ Ibid., vol. 3, s. 417.

²⁸² Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 867, nr. 4005).

(min faster) Safiyah, Jag kan inte på något sätt hjälpa er mot Allah; O Fâtimah, Muhammads dotter; be mig om vad du vill, men jag har inget som kan hjälpa dig mot Allah".²⁸³

Vid ett annat tillfälle sammanfattade en av profetens (gfvh) följeslagare hans uttalande för profeten (gfvh) med frasen: "Det är vad Allah vill och vad du vill." Profeten (gfvh) korrigerade honom omedelbart och sa: "Gör du mig till jämbördig med Allah? Säg: Det är vad Allah ensam vill".²⁸⁴ Trots det här klara ställningstagandet mot böner till profeten (gfvh) gör många muslimer inte bara det utan de ber också till en helgonhierarki. Den här hedniska sedvänjan grundar sig på att mystiker (*sufi*) hävdar att den kosmiska ordningen består genom ett bestämt antal helgon kallade *Rijâl al-Ghayb* (männen från den osedda världen). När en helig man bland dem dör fylls hans plats direkt av en ersättare. Högst upp i hierarkin finns *Qutb* (pol eller mystikernas världsaxel) eller *Ghawth* (hjälparen). 'Abdul-Qâdir al-Jîlânî (d. 1166 e.v.t.) kallas populärt för "*al-Ghawth al-A'dham (Ghaus-e-Azam)*: Den största källan för hjälp", och i dåliga tider vänder sig många till honom för att få hjälp och ropar "*Yâ 'Abdal-Qâdir Aghithnî* (O 'Abdul-Qâdir, rädda mig)." Sådana omisskänneliga Shirk-uttalanden är vanliga trots att praktiserande muslimer minst sjutton gånger om dagen upprepar följande fras i sina böner: "**Îyâka Na'budu wa Îyâka Nasta'în - Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp.**" (Koranen 1:5)

Båda dessa metoder att be inkluderar den allvarliga synden *Shirk*, vilken islam vaksamt motsätter sig, men trots detta har båda metoderna lyckats smyga sig in i de muslimska massornas religiösa handlingar på ett eller annat sätt. När de gör detta bekräftas oavsiktligt sanningen i Allahs olycksbådande uttalande i Koranen:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

Och de flesta av dem, om de [alls] tror på Gud, sätter medhjälpare vid Hans sida. (Koranen 12:106)

såväl som profetens (gfvh) varning rapporterad av Abu Sa'îd al-Khudrî: "*Ni kommer att följa era förfäders sedvänjor, centimeter för centimeter och meter för meter; så mycket att om de skulle gå in i ett ödlehål skulle ni också följa dem.*" När han tillfrågades om han menade judarna och de kristna, svarade han: "*Om inte dem, vem mer?*"²⁸⁵

²⁸³ Insamlat av Muslim och al-Bukhârî. Se *Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 136, nr. 402 och *Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 4, s. 478-479, nr. 727 & 728.

²⁸⁴ Insamlat av Ahmad.

²⁸⁵ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 314-315, nr. 422) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1403, nr. 6448).

Thawbân rapporterade också att han sa: "*Den sista timmen kommer inte att komma förrän några grupper från min nation dyrkar avgudar*"²⁸⁶ och Abu Hurayrah rapporterade att han sa: "*Den sista timmen kommer inte att komma förrän kvinnor från Daws stam vickar på sina bakdelar (då de cirklar runt runt avguden*"²⁸⁷ *al-Khalasha:s tempel*".²⁸⁸ Därför är det viktigt att muslimer klart och tydligt förstår religionen, dess ursprung och dess historiska utveckling ur ett islamiskt perspektiv. När det är gjort kan sådana sedvänjor sättas i sitt rätta sammanhang och den islamiska inställningen till dem kommer att bli ganska uppenbar.

Religionens utvecklingsmönster

Under inflytande av Darwins evolutionsteori har de flesta samhällsforskarna och antropologerna dragit slutsatsen att religionen uppstod på grund av den tidiga människans panteistiska upphöjande av naturkrafterna till Gud.²⁸⁹ Enligt dem var den tidiga människan förvånad över naturkrafternas härjningar och förstörelse som blixn, åska, vulkaner, jordbävningar m.m. vilket de antog var uttänkt av övernaturliga varelser. Följaktligen sökte de efter vägar och sätt att lugna dem, på i stort sett samma sätt på vilket de sökte hjälp från sina ledare och starkare stammar. På det här sättet antas tidiga riter för dyrkan som bön och offer ha utvecklats. De nordamerikanska indianerna, som tror på flodandar, skogsandar m.m. används som exempel på det här tidiga utvecklingsstadiet inom religionen kallad animism.²⁹⁰ I det här stadiet, påstår de, hade varje individ sin egen uppsättning gudar. När familjerna utvecklades ersattes de individuella gudarna av familjegudar. Den polyteistiska situationen bland hinduerna i Indien, där varje familj har sin egen personliga gud, används i det här fallet som exempel på det här stadiet. Ekonomiska behov och kampen för att överleva gjorde så småningom så att familjeleden utvidgades och stammar utvecklades således. Stamgudar, i sin tur, ersatte efter hand de gamla familjegudarna och med varje generation blev stammarna större och större och antalet avgudar blev färre och färre. Så småningom uppkom tro på två gudar där alla övernaturliga krafter koncentrerades till två huvudgudar, en god gud och en ond gud. Enligt anhängarna av utvecklingsläran kan ett exempel på det här stadiet ses hos de persiska zoroastrierna. Innan den persiska "reformatören", Zarathustra (grek.: Zoroaster) dök upp, har perserna antagits tro på naturan-

²⁸⁶ Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1180-1181, nr. 4239), Ibn Mâjah och at-Tirmidhî.

²⁸⁷ Ibn Athîr, *An-Nihâyah fî Gharîb al-Hadîth wa al-Athar*, (Beirut: al-Maktabah al-Islâmîyah, 1963), vol. 1, s. 64.

²⁸⁸ Insamlat av al-Bukhârî och Muslim (*Sahîh Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 9, s. 178, nr. 232) och (*Sahîh Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1506, nr. 6944).

²⁸⁹ David Hume (1711-1776) följde Thomas Hobbes (1588-1679 genom att föreslå den här teorin i *Natural History of Religion* (1757) (Dictionary of Religions, s. 258).

²⁹⁰ *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 16, 193.

dar, klangudar och familjegudar. Enligt de bevis som antropologerna samlat ihop och översatt minskade antalet stamgudar till två under Zoroasters tid nämligen *Ahura Mazda* som, enligt dem, skapat allt gott i världen och *Angra Mainyu* som skapat all ondska.²⁹¹ När stammarna skapade nationer lämnade stamgudarna i sin tur plats för nationens Gud och monoteismen antas ha fötts. Israels Gud porträtteras i Gamla Testamentet som ett nationellt väsen som stred för dem (Israel) mot deras fiender. Israeliterna å sin sida anses vara Hans utvalda barn. Den egyptiske regenten, Akhenaten från 1300-talet f.v.t., även känd som Amenhotep IV, anges också som ett bevis för religionernas utveckling. Under en tid då den huvudsakliga religionen i Egypten var polyteism införde han en monoteistisk dyrkan av en Gud kallad *Ra*, vilken han symboliserade med en solskiva.²⁹²

Alltså har, enligt samhällsforskare och antropologer, religionen inget gudomligt ursprung. Det är bara en biprodukt till utvecklingen av den tidiga människans vidskeplighet grundad på hennes brist på vetenskaplig kunskap. De tror att vetenskapen så småningom ska kunna förklara naturens alla hemligheter varvid det antas att religionen kommer att försvinna.

Religionens urartningsmodell

Islams föreställning om religionen och dess utveckling är helt den motsatta mot den föregående synen. Det är en process av urartning och nybildning och inte en utveckling. Människan var monoteist från början men med tiden förvirrade hon sig in i olika former av polyteism. Ibland var det tro på två gudar, ibland var det tro på tre gudar och ibland var det panteism. Gud sände profeter (gfvd) till alla nationer och stammar på jorden för att leda dem tillbaka till den rätta monoteistiska vägen. Men, ju längre tiden gick desto mer fel gick de och profeternas (gfvd) lära glömdes antingen bort eller ändrades. Bevis för den här verkligheten finns i det faktum att alla så kallade primitiva stammar som hittats tror på ett Överlägset Väsen. Oavsett vilket stadium av utvecklingslärans process de befinner sig i, så tror ändå de flesta på ett Högsta Väsen som är högre än alla de andra gudarna och andarna. Från *Itzamna*, det centralamerikanska Mayafolkets skapargud,²⁹³ till *Ngewo*, Sierra Leone Mendes²⁹⁴ skapare av universum och andar, och från hinduismens *Brahman*, det opersonliga absolutet,²⁹⁵ till *Marduk*, den uråldriga stadsguden i Babylon och Gudavärldens högste gud,²⁹⁶ kan man tydligt se Ett Högsta Väsen. Även i zoroastriernas tro på två gudar är *Ahura Mazda*, den goda Guden större än *Angra Mainyu*. Och domedagen är, enligt deras

²⁹¹ *Dictionary of Religions*, s. 28 & 42.

²⁹² *Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 143.

²⁹³ *Dictionary of Religions*, s. 93.

²⁹⁴ *Ibid.*, s. 210.

²⁹⁵ *Ibid.*, s. 68.

²⁹⁶ *Ibid.*, s. 204.

tro, den dagen då *Ahura Mazda* besestrar *Angra Mainyu*! Så *Ahura Mazda* är egentligen deras högste Gud.²⁹⁷ Enligt utvecklingsmodellen skulle detta inte vara fallet då tron på En Högsta Gud antas växa fram ur begränsad polyteism och då inte kan samexistera med animism. Emellertid finns begreppet Ett Enda Överlägset Väsen kvar i de flesta religioner som ett bevis på att massorna gick vilse, bort från profeternas (gfvd) monoteistiska lära genom att tilldela några av Guds egenskaper till andra delar av skapelsen vilka kom att ses som mindre gudar i vissa fall och som mellanhänder i andra.

Ytterligare bevis på urartningsmodellens korrekthet kan hittas i den historiska övergången från monoteistisk judendom till polyteistisk kristendom. Den monoteism profeten Jesus (gfvh) lärde ut urartade först till tro på två gudar enligt dem som sa att Jesus inte var Gud fader utan en skapad gudomlig son. Detta var också fallet bland grekerna som identifierade Jesus som *Logos*, som kan hittas i Anaxagoras filosofier genom Aristoteles.²⁹⁸ Senare urartade den ytterligare till tro på tre gudar hos romarna som officiellt godkände treenighetsbegreppet.²⁹⁹ Till slut urartade den till fullfjädrad polyteism inom den romerskkatolska kyrkan där Maria och en serie så kallade helgon gavs krafter och förmågor som förmedlare och beskyddare. Likadant är det om vi tittar på islams rena och slutgiltiga bud framfört av den siste profeten Muhammad (gfvh) och jämför det med dagens tro bland många muslimer, då finner vi att det har skett en urartning av både religionen och handlingarna. Det tidiga islams rena monoteism har förfallit med åren. Bland de olika sekter som har uppkommit har Allahs egenskaper tilldelats profeten (gfvh), hans avkomma såväl som till fromma och icke-fromma individer som helgonförklarats av senare generationer.

Det Darwinistiska begreppet om organisk utveckling föreslår att alla livsformer som finns idag har utvecklats från encelliga amöbaliknande organismer. Dessa enkla livsformer har senare utvecklats till mer sammansatta former på grund av deras strävan att överleva. Om den här teorin skulle användas direkt på religionernas utvecklingsmodell skulle den faktiskt stödja urartningsmodellen som föreslår att religionen började i sin enklaste form, monoteism, men ändrades med tiden till mer sammansatta former av avgudadyrkan och enkelheten försvann. Tro på två eller tre gudar, polyteism och panteism framkom på olika platser beroende på de rådande socioekonomiska förhållandena.

²⁹⁷ Ibid., s. 28.

²⁹⁸ Enligt dessa filosofer, var *Nous* universums immateriella och motiverande princip medan *Logos* var dess materiella uppenbarelse. (*Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 314).

²⁹⁹ Den slutligen accepterade treenighetsformeln, som den arbetats fram av kappadokerna och godkänts i det romerska rådet i Konstantinopel år 381 e.v.t., bestämde att Gud är ett väsen som utåt existerar som tre personer, Fadern, Sonen och Den Helige Anden. (*Dictionary of Philosophy and Religion*, s. 586).

Uppkomsten av Shirk

Profeten Muhammad (gfvh) beskrev levande och detaljerat exakt hur polyteism fick fotfäste först efter mycket lång tid med monoteism, som började med profeten Adam (gfvh). Profetens (gfvh) följeslagare har berättat om hur det såg ut i sina förklaringar (*Tafsîr*) av vers 23 i Sûrah Nûh (71) där Allah beskriver hur profeten Nûh:s (Noah) (gfvh) folk reagerar när han erbjöd dem att dyrka endast En Gud.

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ
وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

Och säger [till varandra]: "Låt oss aldrig överge våra gudar - varken Wadd, Suwâ', Yaghûth, Ya'ûq eller Nasr!"(koranen 71:23)

Ibn 'Abbâs sa följande i sin kommentar till den här Koranversen: "De här var avgudarna i Noahs nation vilka med tiden även kunde hittas hos araberna. *Wadd* blev Kalbstammens stamgud i Dawmatul-Jandal-regionen, *Suwâ'* antogs av Hudhaylstammen, *Yaghûth* av Ghutayf vid Jurf nära Saba, *Ya'ûq* av Hamdânstammen och *Nasr* blev gud för Dhul-Kalâ-³⁰⁰klanen från Himyarstammen. De här avgudarna var uppkallade efter vissa rättrådiga män bland Nûh:s folk. När de här rättrogna männen dog uppmuntrade Satan människorna att tillverka statyer av dem och uppkalla dem efter dem. De här statyerna placerades på männens favoritmötesplats som en påminnelse om rättrådighet och ingen i den generationen dyrkade dem. När den generationen gick bort och avsikten med statyerna var bortglömd kom emellertid Satan till deras avkomma och berättade för dem att deras förfäder brukade dyrka statyerna eftersom det var tack vare dem det regnade. Avkomman lät sig luras och började dyrka dem som avgudar.³⁰¹ De påföljande generationerna fortsatte att dyrka dem".³⁰²

De *Tafsîr* på den här versen som gavs av de här två lysande följeslagarna till profeten (gfvh) målar upp en tydlig bild över den process genom vilken avgudadyrkan och polyteism kan få fotfäste i det rena monoteistiska systemet som våra förfäder trodde på. Den bekräftar förfallandemodellen, identifierar det historiska ursprunget för förfädernas dyrkan och den förklarar också varför islam så starkt motsätter sig att göra bilder och statyer med former av människor eller djur. Förbudet mot bilder kan också hittas bland de tio budorden som gavs till profeten Moses (gfvh) och finns beskrivna i Gamla Testamentet:

³⁰⁰ En Himyaritkung från Jemen (Muhammad ibn MandHûr, *Lisân al-'Arab*, (Beirut: Dâr Sâdir, n.d.), vol. 8, s. 313).

³⁰¹ Från en berättelse av Muhâmad ibn Qays insamlat av at-Tabarî.

³⁰² Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 6, s. 414-415, nr. 442).

Du skall inte göra dig något beläte eller någon bild, vare sig av det som är uppe i himmelen eller av det som är nere på jorden eller av det som är i vattnet under jorden. (Bibeln: Exodus 20:4)

Tidiga kristna upprätthöll den här attityden till dess grekisk-romerska tankar ingöts och grundligt förvred profeten Jesus (gfvh) lära. Den här förändringen skapade en förhastad statytillverkning där martyrer, helgon, apostlar, Maria, Jesus och till och med Gud Själv blev avbildade.³⁰³

Å andra sidan varnade den siste profeten (gfvh) dem som tillverkade bilder och statyer såväl som de som hänger upp dem, att Allah kommer att ge dem ett allvarligt straff i nästa liv. Profetens (gfvh) fru, 'Â'ishah bint Abî Bakr sa: *"En gång när profeten (gfvh) kom för att hälsa på mig hade jag mitt skåp täckt med ett ylledraperi med bilder av bevingade hästar. När han såg draperiet ändrades hans färg i ansiktet och han sa: "Oh 'Â'ishah, de som får det värsta straffet på Uppståndelsens Dag är de som tävlar med Allahs skapande. De kommer att bestraffas och ombedda att ge liv åt det de skapat." Profeten (gfvh) fortsatte med att säga: "Säkert är att änglar inte går in i det hus där det finns bilder och statyer." 'Â'ishah sa sedan: "Vi klippte sönder det (draperiet) i bitar och tillverkade en eller två kuddar av det".*³⁰⁴

Överdrivet hyllande av de rättrådiga

Den tidigare nämnda historien om uppkomsten av *Shirk* under tiden för profeten Noahs (gfvh) folk antyder också att överdriven kärlek och hyllning av de rättrådiga skapar en plattform på vilken avgudadyrkan kan inrättas.³⁰⁵ Dyrkan av bilder på Buddha och Jesus inom buddhismen och kristendomen, är tydliga exempel på samtida avgudadyrkan grundad på överdriven kärlek och hyllning av de rättrogna. På grund av den inneboende faran i överdrivna hyllningar, beordrade profeten (gfvh) sina följeslagare och muslimer i allmänhet att inte hylla honom bortom hans verkliga värde. 'Umar ibn al-Khattâb rapporterade att profeten (gfvh) sa: *"Hylla inte mig lika överdrivet som de kristna gjorde med Marias son. Sannerligen är jag bara en slav, så (hänvisa till mig) istället som 'Abdullâh wa Rasûluh (Allahs slav och Hans budbärare)".*³⁰⁶

Eftersom det var vanligt bland judar och kristna på den tiden att bygga helgedomar över det som de trodde var profeters och helgons gravar, fördömde profeten Muhammad (gfvh) den här traditionen. Han fördömde

³⁰³ Det andra rådet i Nicea (787 e.v.t.) godkände officiellt hedrandet av ikoner (symboliskt heliga bilder) som ett tecken på tro på inkarnation. Enligt dem blev den gudomlige Logos (ord) fullt mänsklig som Jesus Kristus och som sådan kunde han porträtteras (*Dictionary of Religions*, s. 159).

³⁰⁴ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 542, nr. 838 och s. 545-546, nr. 844) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 3, s. 1158, nr. 5254).

³⁰⁵ *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 311.

³⁰⁶ Insamlat av både al-Bukhârî och Muslim. Se *Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 4, s. 435, nr. 654.

också dem som i framtiden kommer att göra likadant, med avsikt att klargöra att islam helt är emot sådan avgudadyrkan och för att varna folket för den stora fara det ligger i att överdrivet hylla de rättrogna.

Vid ett tillfälle berättade profetens (gfvh) fru, Umm Salamah³⁰⁷, för honom om en kyrka med bilder (på väggarna) som hon hade sett i Etiopien. Han sa: "*Om en rättrogen man dör bland de människorna bygger de en helgedom över hans grav och målar sådana bilder inuti den. I Allahs ögon är de de mest onda i skapelsen*".³⁰⁸

Det är värt att notera att Umm Salamah berättade om den här kyrkan för profeten (gfvh) på hans dödsbädd och hans beskrivning av dess byggare som "*de mest onda i skapelsen*" visar att deras tradition är strängt förbjuden för muslimer, utan undantag. Anledningen till att de blir så strängt fördömda av profeten (gfvh) är att den här traditionen kombinerar två stora källor till avgudadyrkan: 1. Uppbyggande av gravar och 2. Avbildning.³⁰⁹ Båda dessa handlingar leder ständigt till *Shirk* vilket är uppenbart i berättelsen om avgudarna från profeten Noahs (gfvh) tid.

Gravrestriktioner

Det faktum att gravdyrkan var bland de sista sakerna som profeten (gfvh) varnade för innan han lämnade den här världen antyder att den här traditionen kom att bli en allvarlig prövning för hans Ummah. Under islams uppbyggningstid förbjöd profeten (gfvh) till och med sina efterföljare att besöka gravar och det var inte förrän *Tawhīd* (tro på Guds enhet) var fast förankrat bland dem som förbudet upphörde. Profeten (gfvh) rapporteras ha sagt: "*Jag brukade förbjuda er att besöka gravar, men nu borde ni besöka dem för sannrligen är de en påminnelse om nästa liv*".³¹⁰

Trots den här lättningen av förbudet belade profeten (gfvh) emellertid gravbesöken med vissa restriktioner för att undvika att det övergick till gravdyrkan i kommande generationer.

³⁰⁷ Umm Salamahs namn var Hind bint Abi Umayyah och hon kom från stammen Quraysh. Hon och hennes man, Abu Salamah, tog sin tillflykt till Etiopien undan förföljelse från stammen Quraysh hedningar och senare migrerade de till Madīnah efter att profeten (fvmh) hade gjort det. När hennes man hade dött, under det fjärde året efter migrationen, gifte sig profeten (fvmh) med henne. Umm Salamah var bland de mest lärda kvinnorna på den tiden och hon fortsatte att undervisa i den islamiska lagen efter profetens tid fram till sin död 684 e.v.t. (62 EH) (Ibn al-Jawzī, *Sifah as-Safwah* (Kairo: Dār al-Wa'ī, 1 uppl., 1970), vol. 2, s. 40-42).

³⁰⁸ Berättat av 'Ā'ishah och insamlat av både al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 1, s. 251, nr.419 och vol. 2, s. 238, nr. 426.) och Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 268, nr. 1076).

³⁰⁹ Ibn Taymīyah citerad i *Taysīr al-'Azīz al-Hamīd*, s. 321.

³¹⁰ Berättat av Buraidah ibn al-Husaiḅ och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 463-464, nr. 2131), Abu Dāwūd *Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.) vol. 2, s. 919, nr. 3229), an-Nasā'ī, Ahmad och al-Bayhaqī.

a. Som ett medel att förhindra gravdyrkan totalförbjöds formella böner på gravplatser oavsett avsikten. Abu Sa'îd al-Khudrî rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*Hela jorden är en masjid (plats för dyrkan) utom gravplatser och toaletter*".³¹¹ Ibn 'Umar rapporterade också att profeten (gfvh) sa: "*Be i era hus, inte på gravplatser*".³¹² Det rekommenderas att frivilliga böner ska utföras i hemmet som ett exempel för familjen. Om inga böner utförs där liknas det vid en gravplats där bön inte är tillåten. Även om en bön till Allah som utförs på en gravplats i sig inte är *Shirk* kan den okunnige under Satans inflytande få för sig att böner på gravplatser är till de döda och inte för dem. Följaktligen stängdes den här öppningen för *Shirk* effektivt. Vid ett tillfälle observerade den andra kalifen 'Umar ibn al-Khattâb en annan av profetens (gfvh) följeslagare, Anas ibn Mâlik, när han bad i närheten av en grav och ropade till honom: "Graven! Graven!"³¹³

b. Ett andra hinder lades ut när profeten (gfvh) förbjöd avsiktlig bön i riktning mot gravar eftersom en sådan handling senare, av de okunniga, kan komma att uppfattas som en bön riktad till de döda. Abu Marthad al-Ghanawî rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*Be inte mot gravarna och sitt inte heller på dem*".³¹⁴

c. Att recitera Koranen på en gravplats är inte tillåtet då varken profeten (gfvh) eller hans följeslagare gjorde det. Speciellt eftersom profetens (gfvh) hustru, 'Â'ishah, frågade honom vad man ska säga när man besöker en gravplats och han sa åt henne att säga *Salâm*

³¹¹ Insamlat av at-Tirmidhî, Abu Dâwûd, (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 125, nr. 492) och Ibn Mâjah.

³¹² Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 2, s. 156, nr. 280) och Muslim (*Sahih Muslim*, vol. 1, s. 376, nr. 1704).

³¹³ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 1, s. 251, nr. 48). De här *Haditherna* bekräftar också att profetens förbud mot bön på gravplatser inte berodde på att området ansågs vara rituellt orent (Najis). Profeternas gravar är rena eftersom Allah, enligt profeten (fvmh), inte tillåter att jorden äter deras kroppar. Härav beror profetens fördömande av judarna och de kristna för att de gör profeternas grav till platser för dyrkan, på att det infattar *Shirk* och inte på områdets orenhet. (*Taysir al-'Aziz al-Hamid*, s. 328).

³¹⁴ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.) vol. 2, s. 460, nr. 2122), Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 917, nr. 3223), an-Nâsâ'î och Ibn Mâjah. Detta inkluderar även *Du'â* (informell bön) i deras riktning, eftersom profeten (fvmh) har sagt att *Du'â är dyrkan* (Insamlat av al-Bukhârî i *al-Adab al-Mufrad*, Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 387, nr. 1474), at-Tirmidhî och Ibn Mâjah. *Du'â* bör utföras i samma riktning som *Salâh* (formell bön, mot *Qiblah* (Mecka)).

Notera:

Det ska också observeras att den islamiska begravningsakten inte äger rum på begravningsplatsen utan på en böneplats avsedd för en större församlingsbön eller i en moské. Eftersom kroppen är placerad framför församlingen, precis framför Imâmen (böneledare), består begravningsbönen (*Salâtul-Janâzah*) varken av bugning (*Rukû'*) eller knäfallande (*Sujûd*) för att inte någon ska få intrycket av att bönen är till den döde och inte enbart för den döde vilket namnet på bönen klart antyder.

(fredshälsning) och en bön men sa inte åt henne att recitera *al-Fâtihah* eller något annat kapitel från Koranen.³¹⁵ Abu Hurayrah rapporterade också att profeten (gfvh) sa: "*Gör inte era hus till begravningsplatser, för sannerligen flyr Satan från det hus där Sûrah al-Baqarah läses*".³¹⁶ Den här berättelsen och andra liknande antyder att Koranen inte ska läsas på gravplatser. Koranrecitation uppmuntras i hemmen och att göra hemmen lika gravplatser där recitation inte får förekomma är förbjudet.³¹⁷

d. Profeten (gfvh) förbjöd all typ av beläggning på gravar (ex. färg, emalj m.m.; övers. anm.), att bygga byggnader över dem,³¹⁸ skriva på dem³¹⁹ eller att höja upp dem över marknivå.³²⁰ Han lärde också ut att varje sådan byggnad borde rivas och att gravarna borde jämnas till marknivå. 'Alî ibn Abî Tâlib rapporterade att profeten (gfvh) beordrade honom att förstöra alla avgudar han stötte på och att jämna alla gravar, högre än en hands bredd, till samma nivå som den omgivande marken.³²¹

³¹⁵ Nâsir ad-Dîn al-Albânî, *Ahkâm al-Janâ'iz*, (Beirut: al-Maktab al-Islâmî, 1 uppl., 1969), s. 191. Denna Du'â är som följer: "As-Salâmu 'alâ Ahlid-Diyâri minal-Mu'minîn wal-Muslimîn Yarhamullâhu al-Mustaqdimîna minnâ wal-Musta'khirîn wa Innâ in Shâ Allâhu bikum Lâhiqûn." *Frid över de troende och Muslimerna bland invånarna i dessa "bostäder". Må Allah vara barmhärtig mot dem som gått före oss, och dem som följer oss. Och vi skall - om Allah vill - förenas med er.* (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 461-462, nr. 2127).

³¹⁶ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 377, nr. 1707), at-Tirmidhi och Ahmad.

³¹⁷ När det gäller recitation av Sûrah Yasîn, finns det ingen berättelse gällande gravplatser och berättelsen om dess recitation för den döende är oäkta (*Da'if*). Se *Ahkâm al-Janâ'iz* s. 11 och s. 192 fotnot 2.

³¹⁸ Rapporterat av Jâbir och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 459, nr. 2116) och Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 216-217, nr. 3219 & 3220).

³¹⁹ Rapporterat av Jâbir och insamlat av Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 216, nr. 3219) och an-Nasâ'î.

³²⁰ Rapporterat av Jâbir och insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 459-460, nr. 2116) och Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 216, nr. 3219) och an-Nasâ'î.

³²¹ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 459, nr. 2115), Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 914-915, nr. 3212), an-Nasâ'î och at-Tirmidhi. Texten i *Hadithen* har rapporterats av Abu al-Hayyâj al-Asadî där han sa att 'Alî ibn Abî Tâlib sa till honom: "*Ska jag skicka iväg dig så som Allahs budbärare skickade iväg mig? Att vanställa alla statyer eller bilder i hemmen och att jämna alla upphöjda gravar.*"

Notera:

De här *Haditherna* har glömts bort i många muslimska länder där gravplatser har blivit fulla av olika byggnader över gravarna likt i många andra länder. I några länder, som till exempel Egypten, liknar gravplatserna städer med väldefinierade gator. Gravkamrarna för de döda liknar hus så mycket att fattiga familjer på vissa ställen har brutit sig in i dem och inrett dem för permanent boende. Grundat på den här och liknande *Hadither* ska inte bara sådana gravar förstöras utan även mausolöer likt Taj Mahal i Indien, det som rests över graven för Pakistans grundare, Muhammad Ali Jinnah, i Karachi, Pakistan och graven över den påstådda Mahdi i Sudan samt den över Sayyid al-Badawî i Egypten med flera. Ett sådant steg skulle också ta bort behovet av helgedomarnas *Sadanah* (väktare) vilka lever av generösa gåvor som skänks av besökare som tror att generositet gentemot väktaren kan underlätta bönen till helgonen och garantera resultat.

e. Att bygga moskéer över gravar förbjöds uttryckligen av profeten (gfvh). Profetens (gfvh) fru 'Ā'ishah, rapporterade att när döden sänkte sig ner över Allahs budbärare (gfvh) drog han sin randiga kappa över ansiktet och sa: "*Må Allahs förbannelse vila över judarna och de kristna för att de har gjort sina profeters (gfvh) gravar till helgedomar*".³²²

f. För att kunna förebygga gravdyrkan förbjöd profeten (gfvh) också årliga eller regelbundna sammankomster även runt sin egen grav. Abu Hurayrah rapporterade att han sa: "*Gör inte min grav till en 'Īd (högtidsplats), och gör inte heller era hem till gravplatser och be om (Allahs) välsignelse för mig varhelst ni är, eftersom det kommer att nå mig*".³²³

g. Att ge sig ut på en resa för att besöka gravar förbjöds också av profeten (gfvh). Den här traditionen utgör grunden för avgudadyrkande pilgrimsfärder i andra religioner. Både Abu Hurayrah och Abu Sa'īd al-Khudrī rapporterade att Allahs budbärare (gfvh) sa: "*Res inte till annat än till de tre moskéerna (Masjid), Masjid Harām (Ka'bah i Mecka), Budbärarens moské i Medina och al-Aqsā-moskén i Jerusalem*".³²⁴ När Abu Basrah al-Ghifārī kom tillbaka från en resa mötte han Abu Hurayrah som frågade var han hade varit. Abu Basrah svarade att han var på väg hem från at-Tūr där han hade utfört en bön. Abu Hurayrah sa: "*Om jag bara hade fått tag på dig innan du reste, för jag hörde att Allahs budbärare (gfvh) sa: "Res inte till annat än till de tre moskéerna..."*".³²⁵

"Att göra gravar till helgedomar"

Ibn Mas'ūd rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*De mest onda bland mänskligheten är de som lever då Den Sista Dagen kommer och de som gör gravar till helgedomar*".³²⁶ Jundub ibn 'Abdillāh rapporterade att han fem

³²² Insamlat av al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 1, s. 255, nr. 427), Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 269, nr. 1082), Abu Dāwūd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 917, nr. 3221) och ad-Dārimī.

³²³ Insamlat av Abu Dāwūd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 542-543, nr. 2037) och Ahmad. Om årliga sammankomster runt profetens (gfvh) grav är förbjudna, då är de stora sammankomsterna och firandena som hålls vid olika tillfällen, som födelsedagar, vid helgedomar byggda över så kallade helgons gravar helt utanför islams lära. Inte bara ska helgedomarna förstöras, vilket visades av profetens befallning som det återberättades av den fjärde rättrogne kalifen, 'Alī, utan de här religiösa festivalerna ska också stoppas.

³²⁴ Insamlat av al-Bukhārī (*Sahih Al-Bukhari*, (Arabic-English), vol. 2, s. 157, nr. 281), Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 699, nr. 3218), Abu Dāwūd (*Sunan Abu Dawud*, (engelsk övers.), vol. 2, s. 540, nr. 2028), at-Tirmidhī, an-Nasā'ī och Ibn Mājah.

³²⁵ Insamlat av Ahmad och at-Tayālasī och värderat som *Sahih* (äkta) av al-Albānī. Se *Ahkām al-Janā'iz*, s. 226.

³²⁶ Insamlat av Ahmad.

dagar innan profetens (gfvh) död hörde honom säga: "*De före er gjorde sina profeters (gfvd) gravar till helgedomar. Gör inte gravar till helgedomar för sannerligen förbjuder jag er att göra det*".³²⁷ När man utifrån den tidigare nämnda Hadîthen tydligt förstått att profeten (gfvh) förbjudit att man gör gravar till helgedomar är det nödvändigt att exakt definiera vad frasen "*Göra gravar till helgedomar*" betyder. Det finns tre möjliga betydelser vilka kan härledas från den arabiska frasen.

1. *Att be eller knäfalla (Sujûd) på eller mot en grav.* Att be på en grav är uttryckligen förbjudet enligt en Hadîth från Ibn 'Abbâs' i vilken profeten (gfvh) sa: "*Be inte mot eller på gravar*"³²⁸ såväl som i den Hadîth från Abu Marthad som nämndes tidigare.

2. *Att bygga en moské över en grav eller anlägga en grav inne i en moské.* Att bygga moskéer över gravar är förbjudet genom en Hadîth av Umm Salamah där profeten (gfvh) förklarade att de som bygger helgedomar över gravar i Allahs ögon är de mest onda i skapelsen. Att placera en grav i en moské förbjöds också enligt 'Â'ishahs tolkning av profetens (gfvh) sista uttalande. "*Må Allahs förbannelse vila över de folk som gjort sina profeters (gfvd) gravar till moskéer*".³²⁹ När det föreslogs att profeten (gfvh) skulle begravas i sin moské grundade hon sina protester på profetens (gfvh) sista ord.

3. *Att be i en moské som innehåller en grav.* Att be i en moské som är byggd över en grav är förbjudet eftersom det är en naturlig följd av förbudet att bygga en moské över en grav. Om man förbjuder en väg förbjuder man av nödvändighet även det som finns i slutet på vägen. Till exempel så förbjöd profeten (gfvh) blås- och stränginstrument (*Ma'âzif*). Abu Mâlik al-Ash'arî rapporterade att han hörde profeten (gfvh) säga: "*Det kommer att finnas de bland mina efterföljare som kommer att tillåta (Halâl) otukt och äktenskapsbrott, sidenkläder (för män), droger och musikinstrument (Ma'âzif)*".³³⁰ Både att spela på dessa instrument och att lyssna till musik är automatiskt förbjudet då det är skälet till att musikinstrumenten tillverkas. På liknande sätt syftar inte förbudet mot att bygga moskéer över gravar eller befallningen att bygga dem på andra platser på själva konstruerandet eftersom byggandet i sig är tillåtet. Faktum är att det syftar på utförandet av bön i dem vilket är anledningen till att de byggs. Således syftar förbudet mot att bygga en moské över en grav till att förbjuda *Salâh* i sådana moskéer.

³²⁷ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim*, (engelsk övers.), vol. 1, s. 269, nr. 1083).

³²⁸ Insamlat av at-Tabarâni.

³²⁹ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 1, s. 255, nr. 427 och vol. 2, s. 232, nr. 414), Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 1, s. 269, nr. 1082), Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 2, s. 917, nr. 3221) och Ahmad.

³³⁰ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 7, s. 345, nr. 494 [B]).

Moskéer (Masjid) med gravar

Sådana moskéer är av två typer beroende på ursprung:

- a. En moské (*masjid*) byggd över en grav, och
- b. En moské (*masjid*) i vilken en grav har placerats efter dess uppförande.

Naturligtvis är det ingen skillnad angående *Salâh* mellan dem. I båda fallen föraktas bön (*Salâh*) i dem om den inte utförs till graven och den är *Harâm* om den utförs till graven. Emellertid finns olika metoder för att korrigera sådana moskéer beroende på ursprung:

1. En moské som är byggd över en grav ska rivas och graven ska jämnas med marken om det finns en byggnation över den. Eftersom en sådan moské ursprungligen var en grav ska den återställas till sitt ursprungliga skick.
2. En moské i vilken en grav har placerats efteråt ska lämnas intakt men graven ska flyttas. I det här fallet var moskén ursprungligen en moské och inte en grav och ska således återställas till sitt ursprungliga skick.

Profetens (gfvh) grav

Närvaron av profetens (gfvh) grav i hans moské i Medina kan varken användas för att rättfärdiga att kroppar begravs i andra moskéer eller att man bygger moskéer över gravar. Profeten (gfvh) beordrade inte att han skulle begravas i sin moské och inte heller placerade hans följeslagare graven i moskén. Profetens (gfvh) följeslagare var förnuftiga nog att undvika att begrava profeten (gfvh) på den lokala begravningsplatsen av rädsla för att kommande generationer skulle bli för fästa vid hans grav. 'Umar, den frisläppta slaven från Ghafrâh, berättade att när *Sahâbah* (profetens [gfvh] följeslagare) samlades för att bestämma om profetens (gfvh) begravning var det någon som sa: "Låt oss begrava honom på den plats där han brukade be." Abu Bakr svarade: "Må Allah skydda oss från att göra honom till en avgud att dyrka." Andra sa: "Låt oss begrava honom i al-Baqî' (en gravplats i Medina) där hans bröder bland *Muhâjirîn* (migranterna från Mecka) är begravda." Abu Bakr svarade: "Sannerligen är en begravning i al-Baqî' avskyvärd eftersom vissa människor kan försöka att söka hjälp hos honom vilket är förbehållet Allah. Så om vi tar ut honom (till gravplatsen) fråntar vi Allah hans rättighet även om vi noggrant bevakar budbärarens (gfvh) grav." De frågade sedan: "O Abu Bakr, vad är din åsikt?" Han svarade: "Jag hörde Allahs budbärare (gfvh) säga: *"Allah har inte tagit någon av profeternas liv utan att de begravdes där de dog"*. "Några av dem sa: "Vid Allah, vad du har sagt är förtjusande och övertygande." Sedan drog de en linje runt profetens (gfvh) säng (i 'Â'ishahs hus) och grävde en grav där hans

säng stod. 'Alî, al-'Abbâs, al-Fadl och profetens (gfvh) familj tog hand om hans kropp och förberedde den för begravningen.³³¹

'Â'ishahs hus var avskilt från moskén med en vägg och det fanns en dörr genom vilken profeten (gfvh) brukade gå in i moskén för att leda *Salâh*. Hans följeslagare satte igen den här dörren för att fullständigt avskilja profetens (gfvh) grav från hans moské. Följaktligen kunde man bara besöka graven genom att gå utanför moskén.

Moskéns expansion ägde rum under den andra och den tredje kalifen, 'Umar respektive 'Uthman. Men båda undvek försiktigt att inkludera både 'Â'ishahs hus eller någon annan av profetens (gfvh) hustrurs hus. En expansion mot profetens (gfvh) hustrurs hus skulle automatiskt inkludera profetens (gfvh) grav i moskén. Efter att alla *Sahâbah* i Medina dött,³³² blev emellertid kalif al-Walîd ibn 'Abdil-Malik (regerade 705-715 e.v.t.) den förste att utvidga moskén i östlig riktning. Han inkluderade 'Â'ishahs hus inuti moskén men rev de andra hustrurnas hus. Utvidgningen rapporteras ha utförts av al-Walîds guvernör 'Umar ibn 'Abdul-Azîz.

När 'Â'ishahs hus inkluderades inuti moskén, byggdes en hög cirkulär vägg runt det så att det inte alls skulle vara synligt från moskéns insida. Två extra väggar byggdes senare i en vinkel från de två nordliga hörnen på huset på ett sådant sätt att de möttes i en triangel. Detta gjordes för att förhindra att graven kunde ses direkt.³³³

Många år senare sattes den välbekanta gröna kupolen på moskéns tak och placerades rakt över profetens (gfvh) grav.³³⁴ Graven inhägnades senare av en mässingsbur med dörrar och fönster och gravens väggar täcktes med grönt tyg. Trots de hinder som placerats runt profetens (gfvh) grav återstår det att korrigera felet. Väggar ska ännu en gång resas för att avskilja graven från moskén så att ingen kan be i riktning mot den eller besöka den inifrån moskén.

Bön (Salâh) i profetens (gfvh) moské

Förbudet att be i moskéer med gravar gäller för alla moskéer **utom** i profetens (gfvh) moské. Detta beror på de många goda saker som är förknippade med att be där och som inte finns i andra moskéer med gravar inuti.³³⁵ Profeten själv (gfvh) pekade på detta speciella förhållande när han sa: "*Res*

³³¹ Insamlat av Ibn Zanjûyah och citerat av al-Albânî i *Tahdhîr as-Sâjid*. (Beirut: al-Maktab al-Islâmî, 2 uppl., 1972), s. 13-14.

³³² Den sista *Sahâhî* som dog i Medina var Jâbir ibn 'Abdillâh. Han dog där år 699 e.v.t. under kalif 'Abdul-Maliks styre (reg. 685-705 e.v.t.).

³³³ Berättat av al-Qurtubî och citerat i *Taysîr al-'Azîz al-Hamîd*, s. 324.

³³⁴ Sultan Kalawûn as-Salâhî byggde den första kupolen över kammaren år 1282 e.v.t. och den målades grön på order av sultan Abdul-Hamîd år 1837 (Se Ali Hafiz, *Chapters from the History of Madîna*, (Jeddah: Al Madîna Printing and Publication Co., 1 uppl., 1987), s. 78-79).

³³⁵ Det ligger ingen sanning i berättelsen om att profeten Ismâ'il och hans mor eller någon annan av profeterna är begravda i den öppna delen av Ka'bah, vanligen kallad "Hujr Ismâ'il".

inte till annat än till de tre moskéerna (*Masjid*): *al-Masjid al-Harâm, al-Masjid al-Aqsâ och min Masjid*".³³⁶ Han sa också: "En **enda** *salâh* i min moské är bättre än 1000 *salâh* någon annanstans utom i *al-Masjid al-Harâm*".³³⁷ Han tilldelade också en del av moskén en speciell betydelse när han sa: "Området mellan mitt hus och min predikstol är en trädgård från paradiset trädgårdar".³³⁸ Om *Salâh* i profetens (gfvh) moské ansågs vara *Makrûh* (illa omtyckt) skulle de goda sakerna i hans moské neutraliseras och den skulle jämföras med alla andra moskéer. Precis som att *Salâh* i allmänhet är förbjuden vid speciella tidpunkter, men ändå tillåtet om det har ett definierat syfte (t.ex. *Janâzah*) annat än frivilliga böner, är *Salâh* i profetens (gfvh) moské på liknande sett önskvärd på grund av dess speciella natur.³³⁹ Och om, Gud förbjude, en grav placerades antingen i *al-Masjid al-Harâm* eller i *al-Masjid al-Aqsâ*, skulle *Salâh* i dem fortfarande vara önskvärt på grund av deras speciella goda krafter och hedrande ställning i Guds ögon.

SLUTSATS

Sann tro på en norm accepterad av Allah måste grunda sig på *Tawhîd* helt fri från *Shirk* vars linje har skisserats i detalj i de föregående kapitlena. Allting mindre än detta representerar en form av avgudadyrkan och/eller icke-tro, oavsett hur fast de som tilldelar kompanjoner till Gud påstår att de tror på Honom och oavsett hur skickligt de beskriver hur förnuftiga deras otillåtna handlingar är. Allahs enhet måste upprätthållas både andligt, intellektuellt och praktiskt ur alla mänskliga livsaspekter i vilka man söker Guds glädje. Monoteismen, som den har framlagts av Guds profeter (gfvd), var inte bara en teori för att bli filosofiskt uppskattad eller en känslomässig hjälte, utan en pragmatisk plan över människans existens som är underkastad viljan hos den Allsmäktige Guden, Allah. Betydelsen av detta faktum ligger i meningen med att människan skapades. Allah sa:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Jag har skapat de Djinnerna och människorna enbart för att de skall [känna Mig och] dyrka Mig. (Koranen 51:56)

³³⁶ Rapporterat av Abu Hurayrah och insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 2, s. 157, nr. 281), Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 699, nr. 3218) och Abu Dâwûd (*Sunan Abu Dawud* (engelsk övers.), vol. 2, s. 699, nr. 3218).

³³⁷ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 2, s. 157, nr. 282) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 697, nr. 3209).

³³⁸ Insamlat av al-Bukhârî (*Sahih Al-Bukhari* (Arabic-English), vol. 3, s. 61-62, nr. 112) och Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 2, s. 696, nr. 3204).

³³⁹ *Tahdhîr as-Sâjid*, sid. 196-200.

Emellertid är människans skapelse i sig själv en uppenbarelse av Allahs perfekta egenskaper. Han är Skaparen (*al-Khâliq*), och således skapades människan från ingenting. Han är Den Mest Barmhärtige (*ar-Rahmân*) och således är glädjen i den här världen beviljad av Honom. Han är Den Visaste (*al-Hakîm*), och således förbjuder Han de saker och handlingar som är skadliga för människan medan han tillåter det som inte är det. Han är den Mest Förlåtande (*al-Ghafûr*) och således förlåter Han dem som vänder sig till Honom i verklig ånger. Både Abu Ayyûb och Abu Hurayrah rapporterade att profeten (gfvh) sa: "*Om ni inte begick synder skulle Allah ha utplånat er och ersatt er med människor som skulle begå synder, be Allah om förlåtelse och Han förlåter dem*".³⁴⁰ På samma sätt uppenbaras alla de andra gudomliga egenskaperna i människans skapelse genom Guds vilja. Å andra sidan är människans dyrkan av Gud för hennes eget bästa, då Allah inte är i behov av människans dyrkan. I sin Gudsdyrkan inser människan både sina materiella och spirituella möjligheter ur godhetens alla aspekter och tjänar därigenom evig lycksalighet vid slutet av denna korta jordiska resa. Följaktligen tillhandahåller livets Gudomliga väg, islam, medel för att omvandla varje mänsklig handling, hur obetydlig den än kan verka, till en handling av dyrkan. Så länge som följande två grundläggande villkor uppfylls:

1. handlingen måste medvetet utföras för att tillfredsställa endast Allah
2. den måste också göras enligt Allahs budbärares (gfvh) *Sunnah*

kan människans hela liv helt ägnas åt att tjäna Allah som Han föreskrev:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Säg: "Min bön och all min dyrkan[mitt offer], mitt liv och min död tillhör Gud, världarnas Herre," (Koranen 6:162)

Emellertid så kan ett sådant tillstånd endast uppnås genom kunskap om *Tawhîd* och dess noggranna och medvetna införande enligt den metod Guds sista profet, Muhammad ibn 'Abdillâh (gfvh), lärde ut.

Således är det varje sann troendes plikt att åsidolägga sina kulturella erfarenheter och känslomässiga band till familjen, stammen eller nationen och förvärva praktisk kunskap om *Tawhîd*, grunden för tron. För det är bara genom att tillämpa den kunskapen som man uppnår frälsning.

³⁴⁰ Insamlat av Muslim (*Sahih Muslim* (engelsk övers.), vol. 4, s. 1436-1437, nr. 6620-6622).

D

en här boken presenterar en detaljerad förklaring av det klassiska islamiska begreppet om Guds enhet då den relaterar till tro och handlingar av religiös hängivenhet. Den diskuterar också de större områden inom vilka den islamiska enhetstron (*Tawhîd*) antingen annulleras eller jämkas med avguderibegrepp gemensamt kallat *Shirk*. Det unika med detta verk ligger inte enbart i dess grundliga studie i ämnet på flytande och okomplicerad svenska utan också i dess moderna presentation av klassiska teologiska frågor.

"Jag finner boken *Grunderna i Tawhîd* ytterst upplysande och, som jag ser det bör den utan tvekan leda både den muslimske och den icke-muslimske läsaren mot ett förtydligande av ett av den islamiska trons grundläggande begrepp.

Utöver detta går de uttömmande och förklarande referenserna om de olika infallsvinklarna på *Shirk* långt för att tydliggöra många av de anstötliga hedniska trosinriktningarna och handlingarna vilka har blivit gängse regler i de flesta världsreligionerna, så även i många delar av den muslimska världen." *Ghalib Yonkers, religions redaktör på Saudi Gazette, 1991*

"Detta viktiga verk presenterar resultatet av grundlig forskning kring den islamiska föreställningen om monoteism på mycket enkel svenska. Följaktligen vill jag å det ödmjukaste föreslå att den här boken ska finnas överst på svensktalande muslimers och icke-muslimers boklistor när de söker djupare förståelse om detta viktiga ämne." *Dr. Maneh Al-Jobani, Generalsekreterare i World Assembly of Muslim Youth*

Abu Ameenah Bilal Philips är född i Jamaica men uppvuxen i Kanada där han antog islam 1972. Han slutförde en diplomkurs i arabiska i Medina och fortsatte studierna för att erhålla kandidatexamen i Usûl-ad-Dîn vid Islamic University of Madeenah 1979 och en magisterexamen i islamisk teologi vid University of Riyadh 1985. Han har hållit i islam- och arabiskundervisningen på högstadie och gymnasienivå i Manaret al-Riyadh skolorna mellan åren 1979 och 1987. För närvarande är han inskriven på ett doktorandprogram i islamstudier vid University of Wales. Bland författarens publicerade verk finns översättningar av *Ibn Taymeeyah's Essay on the Jinn, Arabic Calligraphy in Manuscripts, The Devil's Deception of the Shee'ab, Khomeini: A moderate or a Fanatic Shī'ite* och *The Mirage in Iran*. Han har också varit medförfattare till *Plural Marriage in Islaam* och själv författat *Qur'aan's Numerical Miracle: Hoax and Heresy, Evolution of the Madh-habs, Tafseer Soorah al-Hujuraat, The Ansar Cult, The Fundamentals of Tawhîd, Hajj and 'Umrab According to Quraan and Sunnah, Islamic Studies (Book: 1) och Salvation Through Repentance*.

Sakifa bokförlag

P.O. Box 2614
2100 Köpenhamn